

DIALOGUE ON HISTORY OF BUDDHA

မုဒုံမုဒုံ အင်္ဂလိပ်စာအုပ်



SHWE MIN WUN U PHONE MYINT
(FORMERLY)
EDITOR & TRANSLATOR
U.S.I.S

H A P P I N E S S T O A L L !

ILLUSTRATED BY ■ KO SAN 1998

၂၃၉၆၁

Dialogue
on
History of Buddha

ဗုဒ္ဓဝင်အင်္ဂလိပ်စကားပြော

ရွှေမင်းဝန် ဦးဘုန်းမြင့်

.....

SHWE MYN WUN

U PHONE MYINT

FORMERLY

Editor & Translator

U. S. I. S



Happiness To All

1998

၁/၅၉
၂၉၄.၃
၁၂၂

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်
ပထမအကြိမ်

- (၂၁/၉၈) (၆)
- (၃၇/၉၈) (၆)

အုပ်စု
၁၉၉၈-ခု၊ သြဂုတ်လ
ထုတ်ဝေသူ

- ၁၀၀၀
- ဦးဘုန်းမြင့်
(၄၉) (၄) ၁၆၅-လမ်း
တာမွေမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ

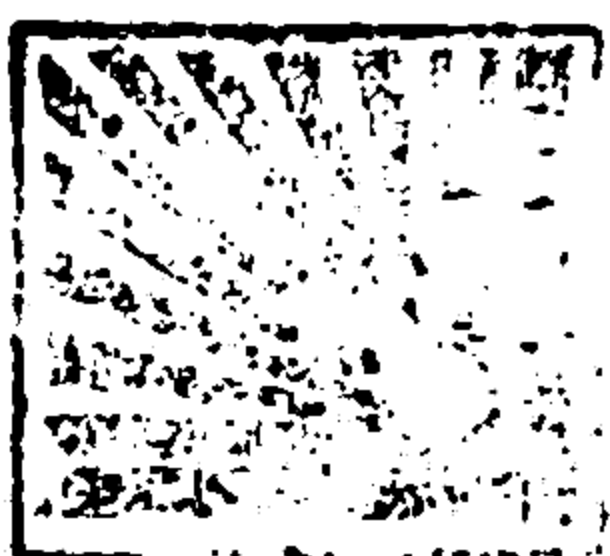
- ဦးသိန်းထွန်း
သိန်းထွန်းအောင်ဆက်
အမှတ်(၅၀/၅၂)၊ ဒဂုံသီရိလမ်း၊
ကျောက်မြောင်း၊ တာမွေမြို့နယ်၊
ရန်ကုန်မြို့။

အတွင်းစာသားကွန်ပျူတာ

- မဟာမိဒီယာကွန်ပျူတာ
အမှတ်(၂၀၃-ပထပ်)၊
၃၅-လမ်း(အထက်)၊
ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ရွှေမင်းဝန်စာပေ၊ အမှတ်(၄၉)
၁၆၅-လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကုန်

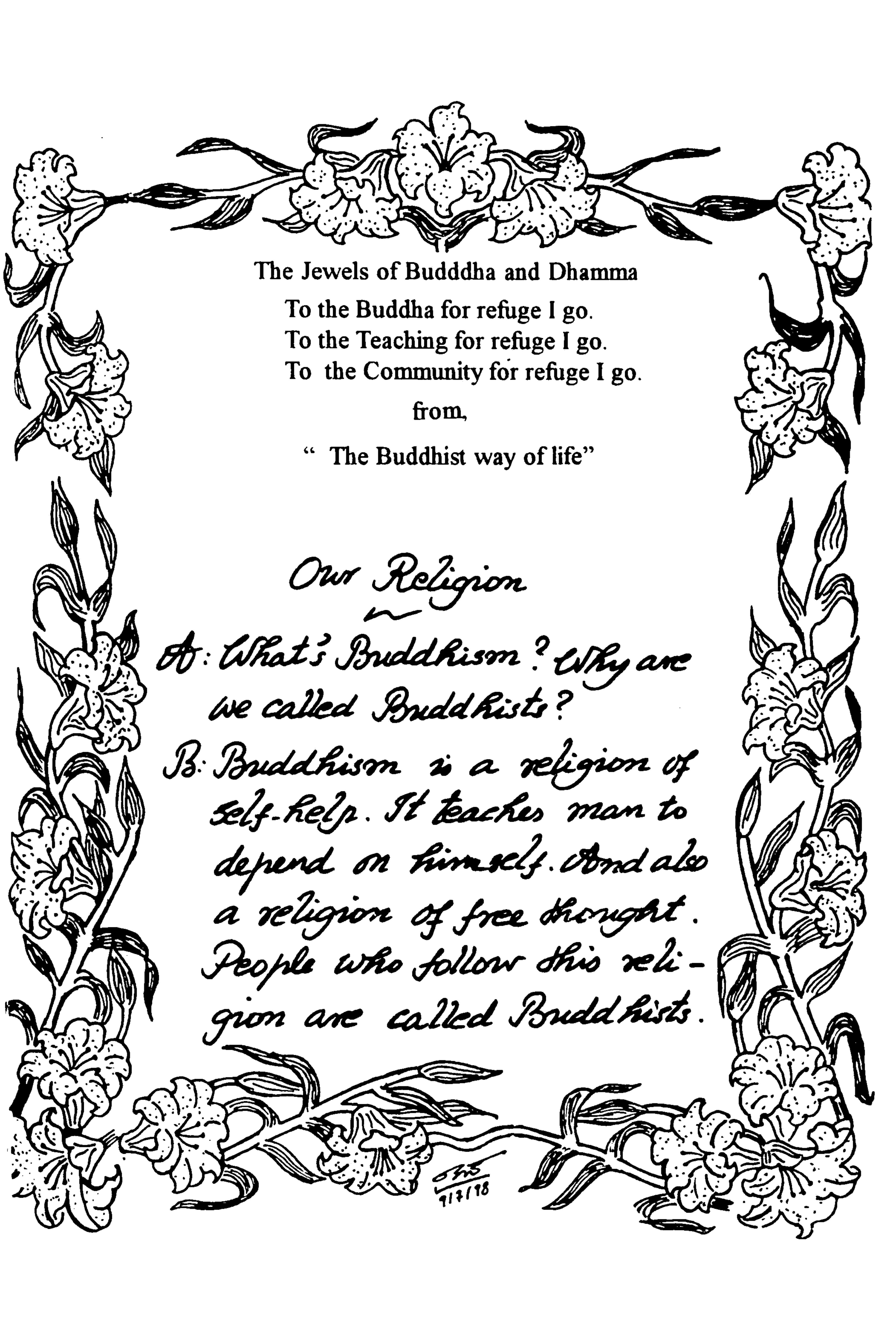
ဖြန့်ချိရေး

ထုတ်ဝေသူ ဦးသိန်းထွန်း



အထွတ်သစ် စာပေ

၃၆၅၊ မိုလီချပ်၊ အောင်ဆန်းလမ်း၊ ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့



The Jewels of Buddha and Dhamma

To the Buddha for refuge I go.

To the Teaching for refuge I go.

To the Community for refuge I go.

from,

“ The Buddhist way of life ”

Our Religion

A: What's Buddhism? Why are we called Buddhists?

B: Buddhism is a religion of self-help. It teaches man to depend on himself. And also a religion of free thought. People who follow this religion are called Buddhists.



**CANADIAN MONK AND THE AUTHOR SHWE MIN WUN
U PHONE MYINT AT SRILANKA TEMPLE IN 1996. THE VEN.
MONK CAME TO MYANMAR TO MEDITATE FOR A PERIOD.**

ဤစာအုပ်ဖြင့်၊ ကျွန်တော့်ဘဝအတွက် မြန်မာ၊ အင်္ဂလိပ်၊
ဘာသာရေးစာပေ၊ ရေးသားပြောဆိုမှုကို အားပေးသမှုပြုခဲ့သော
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ နိုင်ငံတော်သြဝါဒါစရိယ သီရိလင်္ကာ
ဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ ဒါရိုက်တာစာရေးဆရာကြီးဦးသုခ၊
ဆရာကြီးဝေသာလီဦးဖုန်းတို့ကို ရိုသေစွာဂုဏ်ပြုအပ်ပါသည်။

ရွှေမင်းဝန်-ဘုန်းမြင့်

၂၀၇၀

နိုင်ငံတော် ဩဝါဒါစရိယ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ဘဒ္ဒန္တညာဏိန္ဒထေရ် သီရိလင်္ကာဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

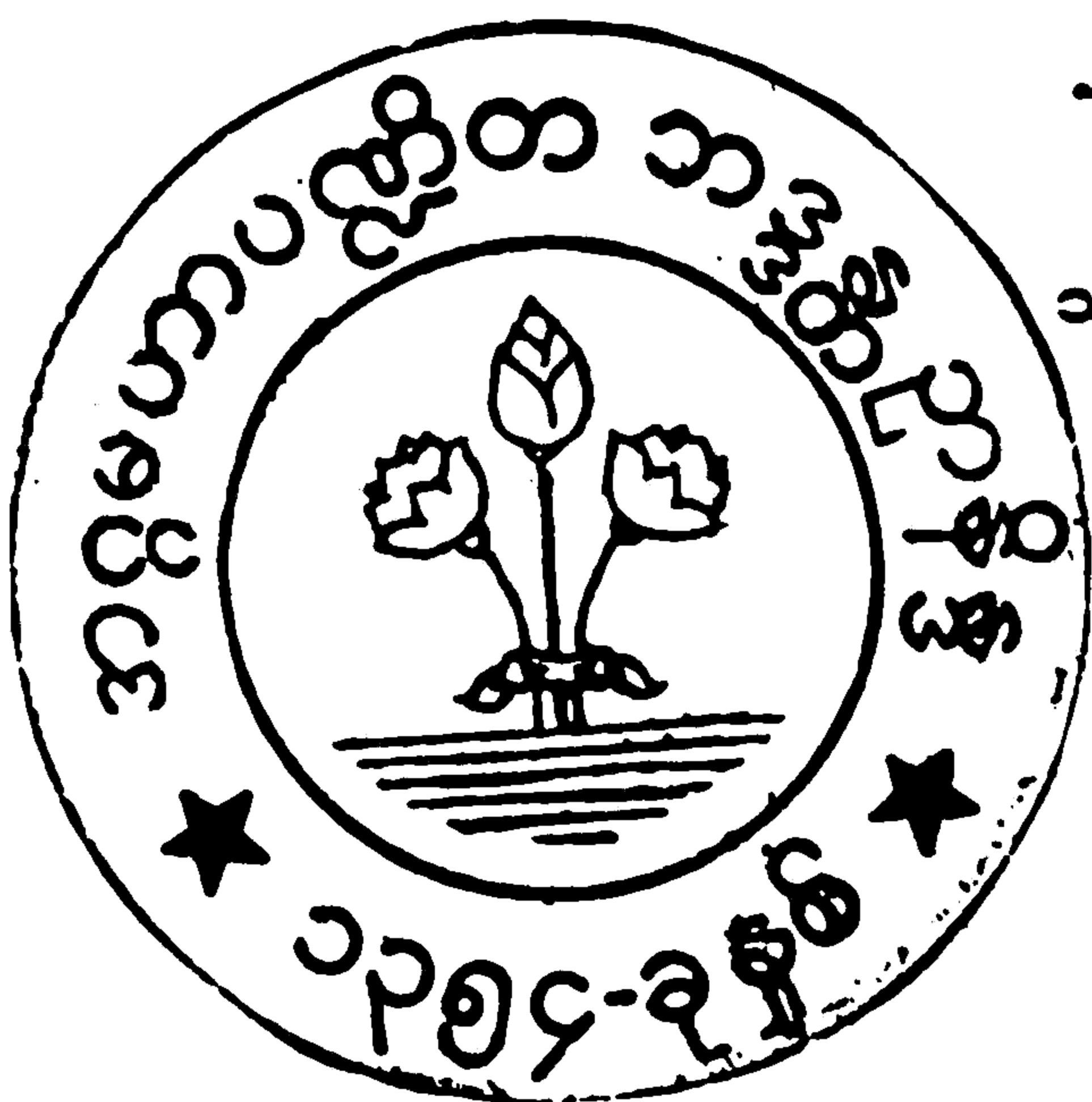
ဥပေယျာဇဉ်
ညဗ္ဗု ညဗ္ဗု

စာပေရေးသားရာတွင် နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိ၏။ လောကီစာပေ၊
လောကုတ္တရာစာပေဟူ၍ အကြမ်းဖျဉ်း ခွဲခြားစိတ်ဖြာနိုင်ပေသည်။ ထိုနှစ်ချက်
တွင် အကြောင်းအားလျော်စွာ အကျိုးရှိသည်ချည်း ဖြစ်နိုင်သော်လည်း
လောကုတ္တရာစာပေမှာမူ မြတ်စွာဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးနှင့် သက်ဆိုင်
သည်ဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ နှစ်ဖြာအကျိုးတရား၊ ဇာတ်ကြီးရနိုင်သည့်
အပြင် ဖရဏာပီတိဖြစ်ရပေသည်။

မောင်ဘုန်းမြင့် (ရွှေမင်းဝန်)သည် ဆရာတော်၏ တပည့်ဒကာ
ဖြစ်ပြီး မြန်မာစာပေ အင်္ဂလိပ်စာပေ၊ နှစ်ရပ်စလုံးကို လေ့လေ့လာလာ၊
ကျေကျေပွန်ပွန်ရှိသော စာရေးဆရာအယ်ဒီတာတစ်ဦးဖြစ်၏။ ဆရာတော်
ကျောင်းတွင်လည်း အင်္ဂလိပ်စကားပြော သင်ကြားပေးနေသော ဆရာတစ်ဦး
ဖြစ်၍ သူ၏မြန်မာစာ၊ အင်္ဂလိပ်စာအရေးအသားကို သူရေးသော ဘာသာရေး
စာအုပ်အချို့ကို ဆရာတော်ဖတ်ရှုရသဖြင့် အကဲခတ်မိ၏။ အင်္ဂလိပ်၊
မြန်မာနှစ်ဘာသာ နိုင်နင်းကြောင်း ဆရာတော်သိမြင်ရ၍ အားရမိ၏။
ဘုရားစကားကို နားထောင်သူသည်သာလျှင် စင်စစ်ဘုရားကို အမှန်တကယ်
ကြည်ညိုသူဖြစ်၏။ သက်စွယ်ကြီးရင့်သော မိခင်အိုကြီးကို အသက်ထက်ဆုံး
လုပ်ကိုင်ကျွေးခဲ့သူဖြစ်၍လည်း ဆရာတော်အမှတ်ပြုထားမိ၏။ ထို့ကြောင့်
သူရေးသော ဗုဒ္ဓဝင်အင်္ဂလိပ်စကားပြောစာအုပ်ကို ဖတ်ရှုလေ့လာကြမည့်
ရှင်လူရဟန်းတို့အဖို့ အချည်းနှီးမဖြစ်နိုင်၊ ရည်ရွယ်ချက်ပြည့်ဝသဖြင့်
အနှစ်သာရရှိရှိ အများအကျိုးကို အထူးသက်ရောက်စေလိမ့်မည်ဟု ယုံ
ကြည်သည်။

မောင်ဘုန်းမြင့်သည် ရဟန်းရှင်လူတို့အား အင်္ဂလိပ်စကားပြော သင်ကြားနေသော ဆရာတစ်ဦးအနေဖြင့်၊ ယခုဖတ်ရှုကြရမည့် ဗုဒ္ဓဝင် အင်္ဂလိပ်စကားပြောကို နှစ်ချီပြီး သေသေချာချာ ဂဃနဏ ရေးသားပြုစုထား ကြောင်း သိရ၏။ ခေတ်နှင့်အညီ အလွန်လိုက်ဖက်သည်ဟု ဆရာတော် ထင်မြင်ယူဆမိသည်။ မကြာမီကာလအတွင်း ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ် ကြီး သာသနာပြုလုပ်ငန်းကိုရည်ရွယ်လျက် မြန်မာပြည်တွင် ပေါ်ပေါက်တော့ မည်ဖြစ်ရာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မြတ်ကြီး နေမင်း၊ လမင်းပမာ ဉာဏ်အလင်း ရောင်းပေး ထွန်းလင်းပေးဦးတော့မည်။ ယခုခေတ်အခါ ရှင်လူရဟန်းတို့၏ သာသနာပြုလုပ်ငန်းတွင် အင်္ဂလိပ်စာပေသည်လည်း မတတ်လျှင်မနေသာ တစိတ်တဒေသ ပါဝင်ပတ်သက်လျက်ရှိကြောင်း လယ်ပြင်မှာ ဆင်သွားသကဲ့ သို့ ထင်ရှားနေသည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဝင်အင်္ဂလိပ်စကားပြောမှာ ချိန်ခါသင့် ပေါ်ထွက်လာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်အတွက် ကောင်းမြတ် သော လုပ်ငန်းဟူသမျှကို အားပေးကြရမည်သာတည်း။

ထို့ကြောင့် မောင်ဘုန်းမြင့်(ရွှေမင်းဝန်)ရေးသားသော ‘‘ဗုဒ္ဓဝင်အင်္ဂလိပ် စကားပြော’’မှာ ရှားရှားပါးပါး ပေါ်ထွက်လာသော စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်သည် နှင့်အညီ ခေတ်ပညာတတ် ရှင်လူရဟန်းတို့အတွက် ဖတ်ရှုထိုက်သည်ဟု ဆရာတော် ထင်မြင်ယူဆမိပေသည်။



Handwritten signature of U Nu

ဘဒ္ဒန္တညာဏိန္ဒ
သီရိလင်္ကာရာဇဇေယျာင်းတို့တ်
နတ်ဈေးဝါး၊ တာဝေ
ရန်ကုန်။

နိဒါန်း

ဤဗုဒ္ဓဝင် အင်္ဂလိပ် စကားပြော **Dialogue on History of Buddha** စာအုပ်မှာ ၁၉၉၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇ ခုနှစ် အထိ ၂ နှစ်နီးပါး-
မြတ်ပန်းရင်မဂ္ဂဇင်းတွင် ကျွန်တော် လစဉ် ရေးသားခဲ့သော ဆောင်းပါး
များကို ပြန်လည် စုစည်းကာ ရေးသားထုတ်ဝေ လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
ပုဂံ၊ ဟန်လင်း၊ ဗိဿနိုး၊ သရေခေတ္တရာ၊ မြောက်ဦး စသည့် ရေး
ဟောင်း သုတေသနနှင့် သက်ဆိုင်သော သမိုင်း အဖြစ်အပျက် အချက်
အလက် များကိုလည်း နိုင်ငံခြားသားများနှင့် လက်တွေ့ ပြောဆိုနိုင်ရန်
Dialogue အပြောပုံစံဖြင့် ဖြည့်စွက် တင်ပြ လိုက်ပါသည်။

ကျွန်တော်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ-ယူအချိန် မြန်မာနိုင်ငံ၌ အင်္ဂလိပ်
စာ၊ စကား တတ်မြောက်ရန်မှာ အရေးကြီးလာပေပြီ။ ကမ္ဘာနှင့် ရင်
ဘောင်တန်းရန်မှာ အင်္ဂလိပ် စကားမတတ်၍ မဖြစ်ပါချေ။ အမှတ်မဲ့နေလျှင်
ခေတ်နောက်ကျ ပေမည်။ ဘာသာရေး၊ သာသနာရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွား
ရေးနယ်ပယ် အားလုံးအတွက် အင်္ဂလိပ်လိုရေးတတ် ပြောတတ်ဖို့မှာ အ
ကျုံးဝင် လျက်ရှိ၏။ ယူအခါ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ တဏှာသိုလ်ကြီးလည်း မြန်
မာနိုင်ငံတွင် တည်ဆောက်နေပြီ ဖြစ်ရာ တဖက်တလမ်းမှ သာသနာထွန်း
ကားရေး အတွက် စေတနာမွန်ဖြင့် အာသီသပြု ထားပါသည်။ နိုင်ငံခြား
သားများနှင့် ဆက်ဆံရာ၌ မိမိဘာသာ တရားယဉ်ကျေးမှုကို သူတို့တတွေ
အမေးအမြန်း ရှိခဲ့လျှင် တတ်နိုင်သမျှ ဖြေရှင်းပြနိုင်မှသာ အော်-မြန်မာလူ
မျိုး တွေဟာ မညံ့ပါကလားဟု ချီးမွမ်းခြင်း ခံရပေလိမ့်မည်။ စာရေးခြင်း
ဖြစ်စေ စကားဖြင့်ဖြစ်စေ တဖက်သား သဘောပေါက်အောင် ရှင်းပြခြင်း
မှာ လွယ်ကူလှသည် မဟုတ်ချေ။ ဗုဒ္ဓဘုရား ဆိုတာဘာလဲ **What's the
Buddha?**-ဟုဖြတ်ကန် မေလိုက်သော နိုင်ငံခြားသား တစ်ဦး၏ အမေး
ကို အံ့အားကြီးသင့်ပြီး ပါးစပ်အဟောင်းသား ခံလိုက်ရသော ပညာတတ်
တစ်ဦးကို ကျွန်တော် မဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာ ဘဝက တွေ့ခဲ့ဘူး လေသည်။

ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဝင် အင်္ဂလိပ် စကားပြော စာအုပ်ကိုဖတ်ပြီး ရှင် လူရဟန်းတို့ ကျွန်တော်၏ စေတနာကို အသင့်အတင့် နားလည် သဘော ပေါက်မည် ဆိုလျှင် ကြိုးပမ်း ရေးသားရကိစ္စနပ် ပါသည်။ လူငယ်လူရွယ် များ အနေဖြင့်လည်း မိမိတို့ ကိုးကွယ်သော မြတ်စွာ ဘုရား၏ ဖြစ်စဉ်ကို အင်္ဂလိပ်လို ပြောပုံဆိုပုံ နားလည်စေချင်သော ဆန္ဒရှိပါသည်။

ဤစာအုပ် ပြုစုရာတွင် ရေးသားထုတ်ဝေဖြစ်ရန် အဖက်ဖက်မှ အားပေးကြသော ဆရာကြီးဝေသာလီဦးဖုန်း နှင့်တကွ မိတ်ဆွေများနှင့် တပည့်တပန်းများ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်မဆုံးပါ။ ထို့ပြင် မြတ်ပန်းရံ ကာနယ်တိုက်ပိုင်ရှင်ဦးခင်မောင်ဦး၊ အယ်ဒီတာဦးဝင်းကြည်၊ အရုဏ်သစ်စာပေ၊ မြင်မှီစာပေ ဦးသိန်းထွန်း(အောင်စက်) ရှေးဟောင်း သုတေသန ဌာနမှ တပည့်မလေး မငွေငွေစိုး။ သက်သက်နှင့် သန်းသန်း အသံဖြင့် ကူညီကြ သော အေးအေးဆွေ၊ သင်းသင်းမြတ် မဟာမိဒီယာ ကွန်ပျူတာဌာနမှ ကိုနွဲ့တို့ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရပါသည်။

ရွှေမင်းဝန် ဦးဘုန်းမြင့်

၃၀-၄-၉၈

Introduction

Hearing of the 'Life of Buddha' is very nice and satisfied for all. Buddhism has been spread over one thousand in Myanmar, including Bagan in Upper Myanmar. King Anawyahta of Bagan dynasty was well-known as the only emperor who tried to find out the pure Buddhism against Ari-monks. He was, no doubt the seekser of the Truths and the first founder of Myanmar Empire.

Buddhism is a religion of self-help. It teaches man to depend on himself, to be courageous and confident in his ability. And also Buddhism is a religion of free thought. It discourages blind faith and urges man to think and it teaches that all men are born equal. They can choose whatever is best for themselves. Needless to say, Buddha's teachings are logical and scientific. The teaching of the Buddha, though very old, is still practical and can be followed with advantage by all the people of the world. Buddhism enjoys a special place in the hearts of modern free thinkers. We might be friendly with the foreigners and that our responsibility to do is for the strength of Buddhism by some way or others.

We can study 'Life of Buddha' in various languages to-day. It's mostly printed in English and Myanmar. That's why I had got an idea to write a book of English

conversation on Lord Buddha's life. In my early days I had read 'Life of Buddha' in perfect Myanmar by Ven: Kyee theilayhtut Sayadaw and the 'Illustrious Buddha's life' by Ven: Shinzanakabivantha. To say the truth, I'm very pleased in my heart of hearts-thinking of the Buddha's greatest wisdom or enlightenment and unpaired sympathy.

It's my good wish to help the people who wish to speak English to the foreigners about our lord Buddha. To day the tourists visit Myanmar and they are curious to know of our golden land and its people; the Buddha and so on. Needless to say, We, including the monks, want to explain to them in English what they will have to know. It is just my desire to fullfil the lack of it. If my attempt can be an advantage, by some way to the readers, it's worth to write. Finding out some mistakes, I'm just to blame; not for the others.

May all beings be peaceful and quiet dependings on three Gems!



SHWE MIN WUN PHONE MYINT

7.7.98

Contents

Pages

မာတိကာ

စာမျက်နှာ

1. Dialogue on History of Buddha

ဗုဒ္ဓဝင်အကြောင်း ပြောဆိုဆွေးနွေးခြင်း

၁

**2. Sumedha and Sumitta receiving
a prophetic declaration**

သုမေဓိနှင့် သုမိတ္တာတို့ ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း

၅

3. The Future Buddha leaving Tusita

ဘုရားလောင်းစုတေခြင်း

၈

4. The dream of Maha Maya

မယ်တော်မာယာအိပ်မက်မြင်ခြင်း

၁၀

5. The Future Buddha was born

ဘုရားလောင်းဖွားမြင်တော်မူခြင်း

၁၃

**6. The Wedding Ceremony
of the Future Buddha**

ဘုရားလောင်းသိဒ္ဓတ္ထမင်းသား

ယသော်ဓရာမင်းသမီးနှင့်လက်ထပ်ခြင်း

၁၆

7. Siddhattha Renounced the world

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား တောထွက်ခြင်း

၁၉

**8. The Future Buddha and Mara,
The evil one**

ဘုရားလောင်းနှင့် မာရ်နတ်သား

၂၂

9.	The Future Buddha Cut his Hair	
	ဘုရားလောင်းသည် ရဟန်းပြုရန်ဆံတော်ပယ်ခြင်း	၂၄
10.	The Future Buddha met King Bimbisara	
	ဘုရားလောင်းနှင့် ဗိမ္ဗိသာရမင်းတွေ့ဆုံခြင်း	၂၇
11.	The Future Buddha made the Great Struggle	
	ဘုရားလောင်း ဒုက္ကရစရိယကျင့်ခြင်း	၃၀
12.	Sujata, the rich lady offered the milk porridge	
	သုဇာတာသုဌေးသမီး ဃနာနို့ဆွမ်းကပ်လှူခြင်း	၃၃
13.	The Future Buddha got his enlightenment	
	ဘုရားဖြစ်တော်မူခြင်း	၃၇
14.	The Buddha preached the first sermon	
	မြတ်စွာဘုရား ဓမ္မစကြာတရားဦးဟောခြင်း	၄၁
15.	Tapussa and Banlika offered the honey-cake	
	တပုဿ၊ ဘလ္လိကညီနှောင်တို့ မြတ်စွာဘုရားအား ပျားမုံဆုပ်ကပ်လှူခြင်း	၄၃
16.	Sending out A mission of Sixty Arahants	
	ရဟန္တာ ၆၀ ကို သာသနာပြုစေလွှတ်ခြင်း	၄၆
17.	Parinibbanna (Death) of the Buddha	
	မြတ်စွာဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခြင်း	၅၀

18. Dona, the Professor distributing the sacred relics	
ဒေါနပုဏ္ဏားဓာတ်တော်ဝေခြင်း	၅၄
19. Dialogue on Buddhist Council	
သင်္ဂါယနာတင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ပြောခြင်း	၅၈
20. Dialogue with a foreigner who believes in Buddhism.	
ဗုဒ္ဓဘာသာကို သက်ဝင်ယုံကြည်သော နိုင်ငံခြားသားတစ်ယောက်နှင့် စကားပြောခြင်း	၆၀
21. A Trip to Mrauk U (Myohaung)	
ရခိုင်ပြည်မြောက်ဦး (မြို့ဟောင်း)သို့သွားရောက်ခြင်း	၆၂
22. Conversation about Bagan	
ပုဂံပြည်အကြောင်းပြောခြင်း	၆၆
23. Myazeti Inscription	
မြစေတီကျောက်စာအကြောင်းပြောခြင်း	၇၀
24. Dialogue on Hanlin, Tharakhittara and Beikthano	
ဟန်လင်း၊ ဗိဿနိုးနှင့် သရေခေတ္တရာအကြောင်းပြောခြင်း	၇၃



*I homage to Buddha.
I homage to Dhamma.
I homage to Sangha.*

The Buddha

He was regarded, not as a mere formulator of dry metaphysical proposition, but as a very wise and compassionate friend of his fellow men. He was full of tact, and all his ways were ways of peace. Anger, in fact, had no place in his character.

— Henry Clarke
Warren
1896

DIALOGUE ON HISTORY OF BUDDHA

ဗုဒ္ဓဝင်အကြောင်း

စိုင်းငြားသားများနှင့် ပြောဆိုဆွေးနွေးခြင်း



A: "What religion do you believe?"

ဘယ်ဘာသာ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ပါသလဲ။

B: "I'm a Buddhist." "I believe in Buddhism."

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာကို သက်ဝင်ယုံကြည်ပါတယ်။

A: "A Buddhist!" "Yes"

အော်-ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တစ်ယောက်ကိုး။

B: "Of course, I mean a Buddhist is one who professes to be a follower of our Lord Buddha and accept His doctrine (dhamma)."

မှန်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တစ်ယောက်ဆိုတာ ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား ဟောကြားတဲ့ ဒေသနာတော်မြတ်ကို နာယူကျင့်ဆောင်တဲ့ ဥပါသကာကိုဆိုလိုပါတယ်။

A: "His name's Buddha?"

ဗုဒ္ဓဆိုတာ ရှင်တော်ဘုရားရဲ့ အမည်လား။

B: "No, Buddha is the name of a state of mind."

မဟုတ်ပါဘူး။ ဂုဏ်တော်အားဖြင့် ရအပ်တဲ့အမည်ပါ။

A: "What's the essence of Buddhism?"

ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ အနှစ်သာရဟာဘာပါလဲ။

B: "It's based on the Four Noble Truths."

သစ္စာလေးပါးအပေါ် အခြေခံ
ပါတယ်။

A. “*Yes?”

ဘာကိုဆိုလိုပါသလဲ၊ ရှင်းပြနိုင်
ပါသလား။

B. “They are Dukha, (mis-
ery) Samudaya, (agg-
regation), Nirodha (ces-
sation) and Magga
(Means).”

ဒုက္ခ၊ သမုဒယ၊ နိရောဓနဲ့
မဂ္ဂသစ္စာများ ဖြစ်ပါတယ်။

[Can you explain about it?

ဟူ၍ မေးနိုင်သော်လည်း နိုင်ငံ
ခြားသားများမှာ ဟန်အမူအရာ
ဖြင့် **Yes?** တစ်လုံးတည်း
မေးမြန်းပြောဆိုတတ်ပါသည်။]

A: “May I ask you what's
the meaning of Buddha?”

ဗုဒ္ဓရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဟာ ဘာဖြစ်ပါ
သလဲ။

B: “Enlightened one He who
has the perfect wisdom.”

မောဟတည်းဟူသော အမှိုက်
မှောင်ကင်း၍ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်
တော်အလင်းရောင်ကို ရောက်
ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါ။

A: “What's Buddha's real
name?”

ဗုဒ္ဓ၏ အမည်တော်ရင်းက ဘာ
လို့ ခေါ်ပါသလဲ။

B: “Siddhattha was His
royal name. (Siddhattha
means effected.) Go-
tama, His family name.”

မင်းမျိုးမင်းနွယ်အမည် သိဒ္ဓတ္ထ
ဖြစ်ပါတယ်။ အကျိုးပြီးမြောက်
ခြင်းလို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။
အနွယ်တော်က ဂေါတမအနွယ်
တော်ပါ။

A: “Do you know the Life
of Buddha?”

ဗုဒ္ဓဝင်ဖြစ်စဉ်ကို သိပါသလား။

B: “Yes, Of course.”

ဟုတ်ကဲ့၊ သိပါတယ်။

A: “How old is Buddhism?”

ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ နှစ်ပေါင်း
ဘယ်လောက်ကြာသွားပြီလဲ။

B: “More than 2,500 years
ago”

နှစ်ပေါင်း (၂၅၀၀)ကျော်ပါပြီ။

A: “Where was it founded?
By whom?”

ဘယ်အရပ်မှာ ပေါ်ထွန်းပါ
သလဲ။ ဘယ်သူ ဟောကြားပါ
သလဲ။

B: "Founded in India-by the Buddha Himself in the sixth century B.C."

အိန္ဒိယပြည်မှာပါ။ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ခရစ်တော်မပေါ်မီ ၆-ရာစုအတွင်း ဟောကြားခဲ့တဲ့ တရားတော်တွေဖြစ်ပါတယ်။

A: "Pitakats!"

ပိဋကတ်တော်တွေလား။

B: "Yes, it's also known-Basket of Dhamma."

(Sutta, Vinaya and Abhidhamma)

ဟုတ်ကဲ့၊ တရားဘဏ္ဍာတိုက်လို့လဲ ထင်ရှားပါတယ်။(သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ၊ တရားတွေပါပဲ။)

A: "Great!"

ကြီးကျယ်ပါပေတယ်။

B: "To get the greatest wisdom, the Buddha Himself tried to accomplish 'Paramis' (Virtue) in the existence."

သဗ္ဗညုတ ရွှေညောင်တော်ရဖို့ အတွက် မြတ်စွာဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ဟာ သံသရာမှာ ပါရမီတော်တွေ ဖြည့်ကျင့် ဆည်းပူးခဲ့ရတယ်။

A: "Doctrine?"

တရားတော်တွေလား။

B: "Of course it is. Tri Pitakats" (Buddhistic Scriptures.)

မှန်ပါတယ်။ ပိဋကတ်သုံးပုံပါပဲ။ ဗုဒ္ဓစာပေကျမ်းဂန်တွေပေါ့။

A: "Yes. . . yes."

ဟုတ်ကဲ့၊ ဟုတ်ကဲ့- ဆက်ပြောပါဦး။

B: "Bodhisatta (The future Buddha) became the son of a very rich man named *Sumedha."

ဘုရားအလောင်းတော်ဟာ လူချမ်းသာတစ်ယောက်ရဲ့ သားဖြစ်ခဲ့တယ်။ သုမေဓာလို့ အမည်တွင်ခဲ့တယ်။

"His parents died of sixteen, and the young

millionaire's left with a great deal of gold and silver."

သုမေဓာ သူဌေးသားလေးရဲ့ မိဘတွေဟာ သူ့အသက် ၁၆-နှစ် သားအရွယ်မှာ ကွယ်လွန်အနိစ္စ ရောက်သွားကြတယ်။ သူ့မှာ ရွှေငွေ အမြောက်အမြား ကျန်ခဲ့တယ်။

A: "Then?"

ဒီတော့ ဘာဖြစ်သလဲ။ ဆိုစမ်း ပါဦးဗျာ။

B: "Sumeda thought to himself, 'My parents and grand-parents knew only how to get property but did not know to take it away beyond death.'"

သုမေဓာ သူဌေးသားဟာ တစ်ယောက်တည်း စဉ်းစားတယ်။ 'ငါရဲ့ မိဘတွေ၊ အဖိုးအဖွားတွေ ဟာ ပစ္စည်းဥစ္စာ ဘယ်လိုရှာ ဖွေရမယ်ဆိုတာ သိကြတယ်။ သူတို့သေတော့ အဲဒီပစ္စည်း ဥစ္စာတွေ ယူသွားနည်းမသိကြ တော့ဘူး။

* (အင်္ဂလိပ်ဘာသာတွင် 'Sa' သ မြန်မာအက္ခရာအသံထွက်မှာ

ခက်ခဲမှုရှိပါသည်။ 'ဆ'အသံ ဖြင့် ထွက်ကြောင်း သတိပြု သင့်ပါ၏။ မြန်မာအခေါ် 'သုမေဓာ'ကို 'ဆုမေဓာ-**Sumeda**' ဟု အင်္ဂလိပ်လို အသံထွက်ပြီးပြောမှသာ နိုင်ငံ ခြားသားနှင့် စကားပြောလျှင် အဆင်ပြေပါမည်။)

B: "So Sumeda gave away his property in alms."

အဲဒါကြောင့် သုမေဓာ သူဌေး သားလေးဟာ သူ့ရဲ့ ပစ္စည်း ဥစ္စာကို စွန့်ကြဲပေးလှူခဲ့တယ်။

A: "Good deeds!"

ကောင်းမြတ်ပါပေတယ်။

B: "That's right. He knew very well, the merit of the deed would follow him after death."

မှန်တာပေါ့။ ပြုတဲ့ကုသိုလ်ဟာ ကွယ်လွန်တဲ့အခါ အကျိုးဆက် အဖြစ်လိုက်မယ်ဆိုတာ သူသိ တာပေါ့။



Sumedha and Sumitta Receiving a Prophetic Declaration

သုမေဓာနှင့် သုမိတ္တာတို့ ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း



A: "After giving away his property in alms, Sumedha left for the Himalaya forest."

သုမေဓာ သူဌေးသားလေးဟာ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေကို ပေးလှူ စွန့်ကြဲပြီးတဲ့နောက် ဟိမဝန္တာတောသို့ ထွက်သွားခဲ့ပေတယ်။

B: "You mean Himalaya in India?"

အိန္ဒိယပြည်မှာရှိတဲ့ ဟိမဝန္တာတောကို ပြောတာလား။

A: "Of course, it is. Then Sumedha became a hermit, attaining the powers."

ဟုတ်ပါတယ်။ ဒီနောက်တော့ သုမေဓာဟာ အဘိညာဉ် (တန်ခိုး)ရတဲ့ ရသေ့တစ်ပါး ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

B: "Nice to hear."

ကောင်းမြတ်ပါပေရဲ့။

A: "One day, the hermit travelled and joined the people of Ramma city, clearing the pathway."

တစ်နေ့တော့ သုမေဓာရှင်ရသေ့ဟာ ခရီးသွားခဲ့တယ်။ ရမ္မာမြို့သူမြို့သားတွေ လမ်းပြင်တဲ့ နေရာမှာ ယှဉ်ကူညီခဲ့တယ်။

B: "Why?"

ဘာကြောင့်ပါလဲ။

A: "Because the Buddha, Dipankara, was to travel along that way with a retinue of Arahants."

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားဟာ နောက်ပါ တပည့်သား သာဝကရဟန္တာ

များနဲ့အတူ အဲဒီလမ်းအတိုင်း
ကြွလာမှာ ဖြစ်လို့ပါပဲ။

B: "Good wish to be
admired."

ချီးမွမ်းထိုက်တဲ့ ဆန္ဒမွန်ပါပဲ။

A: "Dipankara, the Buddha
got the enlightenment
lasting over a period of
four hundred crore and
one hundred thousand
worlds (400,100000)."

မှန်ပါတယ်။ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာ
ဘုရားဟာ လေးသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာ
တစ်သိန်းထက်မှာ ပွင့်ပါတယ်။

B: "Like that of Gotama,
the Buddha?"

ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားလိုပဲ
လား။

A: "Certainly. But our
Buddha, Gotama got His
enlightenment in good
universe."

ဟုတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်
ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဂေါတမမြတ်စွာ
ဘုရားကတော့ ကောင်းမြတ်တဲ့
ကမ္ဘာမှာ ပွင့်တာပါ။

B: "Good universe!"

ကောင်းမြတ်တဲ့ စကြာဝဠာလား။

A: "Yes, it can be called

Badda Kaba."

ဟုတ်ကဲ့၊ ဘဒ္ဒကမ္ဘာလို့ ခေါ်နိုင်
ပါတယ်။

B: "Please, go on."

ဟုတ်ကဲ့ ဆက်ပြောပါဦး။

A: "The Buddha came
along that way and
Sumeda spread himself
out upon the mud with
his face downwards."

မြတ်စွာဘုရားဟာ အဲဒီခင်းနေ
တဲ့လမ်းအတိုင်း ကြွလာတယ်။

သုမေဓာဟာ ရွံ့ထဲမှာ မှောက်ချ
လိုက်ပြီး ကိုယ်ကို တံတား
ခင်းပေးလိုက်တယ်။

B: "Excellent!"

ကောင်းမြတ်ပါပေရဲ့။

A: "No doubt to fulfill the
perfections in the
existence."

ယုံမှားသင်္ကာဖြစ်စရာ မရှိ
ပါဘူး။ ဘဝသံသရာခရီးတစ်
လျှောက် ပါရမီတော် ဖြည့်ကျင့်
ဖို့ပါပဲ။

B: "The perfections! What
do you mean?"

ပါရမီတော်တွေ၊ ဆိုလိုတာ
ပြောစမ်းပါဦး။

A: "According to the Buddhism, it's the most difficult task to do."

ဗုဒ္ဓဘာသာအရဆိုရင်တော့ အင်မတန်ကို ခက်ခဲတဲ့အလုပ်ပါ။

B: "Quite right. Go on."

သိပ်မှန်တာပေါ့။ ဆက်ပြောပါဦး။

A: "A lady named Sumitta arrived with eight bunches of lotus flowers and handed over to the hermit five flowers to offer the Buddha. And she herself offered the remaining three."

သုမိတ္တာဆိုတဲ့ အမျိုးကောင်း သမီးရောက်လာပြီး ကြာပန်း ငါးခိုင် သုမေဓာရသေ့ကို ပေးတယ်။ ကျန်သုံးခိုင်ကိုတော့ သူကိုယ်တိုင် ဘုရားကို ပူဇော်တယ်။

B: "Good idea! To become his (life partner) in the existence."

စိတ်ကူးကောင်းပဲ။ သံသရာမှာ ဇနီးကောင်းတစ်ဦး ဖြစ်ဖို့ပေါ့။

A: "Of course. The Buddha, with mind's eye of future, saw what was in store of for these two persons in future."

ဟုတ်တာပေါ့။ မြတ်စွာဘုရားဟာ အနာဂတံသ ဉာဏ်တော်နဲ့ ရှုကြည့်လိုက်တော့ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးရဲ့ဖြစ်မယ့်အရေးကို မြင်တော်မူခဲ့တယ်။

"And made this prophetic declaration: "This hermit will become Gotama Buddha, and this lady will become his help-mate to help him the Perfections. (Paramitas)"

ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားသခင်ဟာ "ဤရသေ့သည် ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား ဖြစ်လာပြီး ဤမိန်းမငယ်မှာ ပါရမီဖြည့်ဘက် ဖြစ်လာရပေလိမ့်မယ်" လို့ ဗျာဒိတ်စကား မြွက်ကြားခဲ့တယ်။



The Future Buddha-Leaving Tusita Heaven to be reborn as a man.

ဘုရားလောင်းစုတေခြင်း



A: "The future Buddha was born as one of the chief gods known as 'Setaketu' in existence."

ဘုရားလောင်းဟာ သံသရာမှာ 'သေတကေတု' အမည်ရှိတဲ့ နတ်သားအကြီးအမှူး ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

B: "Where?"

ဘယ်မှာပါလဲ။

A: "In the celestial city of the Tusita gods, of course."

မှန်ပါတယ်။ 'တုသိတာ' နတ်ပြည်မှာပါ။

B: "Very interested!"

သိပ်စိတ်ဝင်စားပါတယ်။

A: "The higher and lower gods of all ten thousand worlds asked the future

Buddha not to enjoy and sensual pleasure of a god (Nat)."

စကြဝဠာတိုက်တစ်သောင်းမှ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့ဟာ ဘုရားလောင်းနတ်သားကို နတ်စည်းစိမ်ချမ်းသာ၊ ကာမဂုဏ်နယ်၌ မပျော်ပိုက်ဘဲ စုတေပါရန် တောင်းပန်ကြပါတယ်။

B: "Why?" "Is there any reason?"

ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ အကြောင်းရှိပါသလား။

A: "Yes, to become a full enlightened Buddha in order to save the world."

ဟုတ်ကဲ့၊ ဝေနေယျ(သတ္တဝါ)တွေကို ကယ်ချွတ်ဖို့ သဗ္ဗ

ညတညာဏ်တော်ရှင်ဘုရား
အဖြစ် လူ့ပြည်မှာ ပွင့်တော်
မူရန် ဖြစ်ပါတယ်။

B: "Very nice! Great!"

ကောင်းမြတ်ပါပေတယ်။

ကြီးကျယ်ပါပေတယ်။

A: "No doubt. Fulfilled
Ten perfections."

ယုံမှားသံသယရှိစရာ မလို
ပါဘူး။ ရှင်တော်ဘုရားဟာ
ပါရမီ ၁၀-ပါး ဖြည့်ကျင့်
ဆည်းပူးခဲ့တာပဲလေ။

B: "Well, that's right."

အင်း- မှန်တာပေါ့လေ။

A: "The gods said to the
future Buddha to take
conception in the
womb of a human mo-
ther in the world of
men."

လူ့ပြည်က လူသား မိခင်ဝမ်း
မှာ ပဋိသန္ဓေယူဖို့ တောင်း
ပန်ပြောကြား ကြပါတယ်။

B: "According to the his-
tory of Buddha. (life of
Buddha)."

ဗုဒ္ဓဝင်အရပေါ့။

A: "Yes, the Great Being
agreed to their wish."

ဟုတ်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား
က နတ်သားတွေရဲ့ ဆန္ဒကို
သဘောတူလိုက်ပါတယ်။



နာဠန္ဒတက္ကသိုလ်မှတူးဖော်ရရှိသော

ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်

The Dream of Maha-Maya

မယ်တော်မာယာ အိပ်မက်မြင်ခြင်း



A: "King Suddhodana ruled over Kapilavatthu, the chief city of Sakyan clan."

သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးဟာ သာကီ
ဝင်မင်းမျိုးတို့ရဲ့ နေပြည်တော်
ဖြစ်တဲ့ ကပ္ပိလဝတ်ပြည်မှာ
မင်းပြုတော်မူပါတယ်။

B: "When?"

"Where's Kapilavatthu?"

ဘယ်တုန်းကလဲ။ ကပ္ပိလဝတ်
ပြည်ဟာ ဘယ်မှာရှိပါသလဲ။

A: "About 623 years before the Christian era. Now Kapilavatthu's in the district of Modern Nepal Known-Padaria."

ခရစ်တော်သက္ကရာဇ် မတိုင်မီ
နှစ်ပေါင်း ၆၂၃-ခုနှစ်လောက်က
ပဲ၊ ကပ္ပိလဝတ်ဟာ နီပေါ
နယ်ထဲမှာ ရှိတယ်။ ခု ပဒါရီး
ယားလို့ အမည်တွင်နေတယ်။

B: "Yes, Yes."

ဟုတ်ကဲ့ ။ နားထောင် နေ
ပါတယ်။ ဆက်ပြောပါ။

A: "On the full moon day of Waso (in july) Queen Maha-Maya rose early and gave plenty of money in great charity."

ဝါဆိုလပြည့်နေ့မှာ မယ်တော်
မာယာ မိဖုရားကြီးဟာ နံနက်
စောစော အိပ်ရာမှထပြီးငွေကြေး
ပေးကမ်းစွန့်ကြဲတဲ့ အလှူဒါနကို
ပြုတယ်။

B: "Nice'."

ကောင်းတာပေါ့

A: "And... she took the eight vows of sabbath. Laying down on the royal couch, she fell asleep and dreamed."

ပြီးတော့ မိဖုရားကြီးဟာ ရှစ်ပါး
သီလကို ခံယူဆောက်တည်ပြီး
သလွန်တော်ပေါ် လဲလျောင်း
ရင်း အိပ်ပျော်သွားတယ်။
အိပ်မက်မက်တော့တာပဲ။

B: "What dream?"

ဘာအိပ်မက်လဲ၊ ပြောပါဦး။

A: "The four gurdian
angles came and lifted
her up, together with her
couch, and took away to
the Himalaya Mountains.
There they laid her upon
a huge slab under a very
big sal-tree."

နတ်သားလေးပါး လာပြီး
သလွန်တော်နဲ့တကွ မာယာ
မိဖုရားကြီးကို ဟိမဝန္တာတောင်
တန်းများဆီ သယ်ဆောင်သွား
တယ်။ အဲဒီရောက်တော့ အင်
ကြင်းပင်ကြီးရဲ့အောက် ကျောက်
ဖျာပေါ်မှာ အသာချလိုက်ကြ
တယ်။

B: "What happened then?"

ပြီးတော့၊ ဘာဖြစ်သလဲ။

A: "Then the wives of the
angles bathed her in
Anotta Lake."

မိဖုရားကြီးကို အနောဒတ္တ
ရေအိုင်ကြီးမှာ ရေချိုးသန့်
စင်ပေးတယ်။

B: "Why?"

ဘာကြောင့်လဲ။

A: "To remove every human
stain."

လူသားတွေရဲ့ အညစ်အကြေး
အားလုံး ကင်းစင်သွားအောင်
ဖြစ်ပါတယ်။

A: "And after clothing her
with garments, they took
her into a Silver Hill.
There they laid her down
upon a divine couch."

ပြီးတော့ မိဖုရားကြီးကို အဝတ်
တန်ဆာဆင်ယင်ပြီးတဲ့အခါ
ငွေတောင်ထဲကို ယူသွားကြ
တယ်။ အဲဒီမှာ နတ်သလွန်ပေါ်
အသာချလိုက်တယ်။

B: "Wonderful!"

အံ့စရာပဲနော်။

A: "Well, the future Buddha
had become a white ele-
phant and was wandering

about on golden Hill.
And then came down on
Silver Hill and went into
the golden mansion where
the queen was sleeping.”

အင်းပေါ့၊ ဘုရားလောင်းဟာ
ဆင်ဖြူတော်အဖြစ် အသွင်
ပြောင်းခဲ့ပြီး ရွှေတောင်ကြီးပေါ်
မှာ ပျံဝဲသွားလာခဲ့တယ်။ ဒီ
နောက် ငွေတောင်ကြီးပေါ်
ဆင်းသက်ပြီး မယ်တော်မာယာ
အိပ်စက်နေတဲ့ ရွှေစံအိမ်တော်
ကြီးထဲကို ဝင်သွားခဲ့တယ်။

B: “The most wonderful
dream I've ever heard.”

ကြားဖူးသမျှမှာ အထူးအဆန်း
အိပ်မက်ပါကလား။

A: “And striking her on
right side, he seemed to
enter her womb. The
conception took place.”

ပြီးတော့ မိဖုရားကြီးရဲ့ လက်
ယာနံစောင်းကို လှုပ်လိုက်တယ်။
ဝမ်းဗိုက်တွင်းကို ဝင်သွားပုံ
မက်လိုက်တယ်။ ပဋိသန္ဓေ
ယူခဲ့တာပါပဲ။



The Future Buddha Was Born.

ဘုရားလောင်းဖွားမြင်တော်မူခြင်း



A: "After carrying the future Buddha in her womb for ten months, Queen Maha-Maya went to Devadaha."

ဘုရားအလောင်းတော်ကို ၁၀လ
တိုင်တိုင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ပြီးတဲ့
နောက် မယ်တော်မာယာ
မိဖုရားကြီးဟာ ဒေဝဒဟပြည်
သွားခဲ့တယ်။

B: "Devadaha!"

ဒေဝဒဟလား။

(မှတ်ချက်။ နိုင်ငံခြားသားများ
တစ်ဖက်မှ ပြောစကားကို
ထောက်၍ အံ့အားသင့်သလိုလို၊
မေးမြန်းသလိုလို ပြောဆို
တတ်ရာ၊ ဖြေရှင်းချက်ကို
မနှောင့်မနှေး ပြောဆိုတတ်ရန်
လိုအပ်ပါသည်။)

A: "Yes, it is the city of her family."

ဟုတ်ပါတယ်။ မိဖုရားကြီးရဲ့
ဖခမည်းတော်မယ်တော်တို့
တိုင်းပြည်ပါပဲ။

B: "Well, Kapilavatthu's ruled by King Sudhodana!"

အင်း- ကပ္ပိလဝတ်ပြည်ကို
ဘုရင်သုဒ္ဓေါဒန စိုးစံတော်
မူတာကိုး။

A: "Of course, the king made smooth and adorned the road between the two countries."

မှန်ပါတယ်။ ဘုရင်ကြီးဟာ
တိုင်းပြည်နှစ်ပြည်ကြားမှာ ရှိနေ
တဲ့ လမ်းခရီးကို သာယာ
ချောမွေ့အောင် တန်ဆာဆင်
မွမ်းမံပေးတော်မူတယ်။

B: "He seemed to be loved at the bottom of his heart."

ဘုရင်ကြီးဟာ မိဖုရားကြီးကို အတော်ကလေး မြတ်နိုးတော် မူဟန် ရှိပါတယ်။

A: "Lumbini Grove (Grove of sal trees) was between the two countries."

လုမ္ဗိနီ အင်ကြင်းတောဟာ အဲဒီ တိုင်းပြည်နှစ်ပြည်ရဲ့ ကြားမှာ တည်ရှိတယ်။

B: "Now, it's rebuilt and decorated by the Government of India."

ခု- အိန္ဒိယပြည် အစိုးရက ပြန် လည်ပြုပြင်မွမ်းမံတယ်နော်။

A: "Of course, it's a good deed for all the Buddhists."

မှန်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အတွက် အင်မတန် မွန်မြတ်တဲ့ ကုသိုလ်ပြုအလုပ်ပါပဲ။

"Let's start about Queen Maha-Maya."

မယ်တော်မာယာ မိဖုရားကြီး အကြောင်း ပြန်စကြရအောင်။

B: "All right."

ကောင်းပါပြီ။

A: "The flowers of sal trees presenting a very pretty scent at that time."

အဲဒီအချိန်ကာလက အင်ကြင်း ပန်းတွေဟာ အင်မတန် ဖူးပွင့် ဝေဆာနေတာပေါ့။

"And . . the Queen got there with her retinue. Then she went to the foot of a great sal tree and reached out her hand to seize hold of one of its branches."

ပြီးတော့ မိဖုရားကြီးဟာ ရံ ရွှေတော်များနဲ့ အင်ကြင်းတော ကို ရောက်လာတယ်။ အင်ကြင်း ပင်ကြီး တစ်ပင်အောက်ကို ရောက်ခဲ့တယ်။ အင်ကြင်းကိုင်း တစ်ကိုင်းကို လက်နဲ့ လှမ်းဆွဲ ကိုင်လိုက်တယ်။

B: "What's wrong?"

ဘာဖြစ်လို့လဲဟင်။

A: "Because she was shaken with the pains of birth."

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ မိဖုရား ကြီးဟာ ကမ္မဇလေ လှုပ်ရှားလို့ ပါပဲ။

B: "And then?"

ပြီးတော့ ဘာဖြစ်ပါသလဲ။

A: "A curtain was hung about her and she gave birth to her son, the future Buddha."

တင်းတိမ်ကို ကာရံတယ်။ ပြီးတော့ ဘုရားလောင်းသတို့သားကို ဖွားမြင်တယ်။

B: "On the way?"

လမ်းမှာပဲနော်။

A: "Yes, while she was standing up, holding one of the branches."

ဟုတ်ကဲ့၊ မတ်တပ်ရပ်စဉ် မွေးဖွားတာပါပဲ။ အင်ကြင်းကိုင်းတစ်ခုကို ဆွဲကိုင်လျက် ဖြစ်ပါတယ်။

B: "Remarkable!"

ထူးခြားတာပေါ့နော်။

A: "Of course, Higher gods (Mahabramas) came with a golden net and getting the future Buddha with it, and they placed him before his mother."

"A mighty son has been born", they said with pleasure."

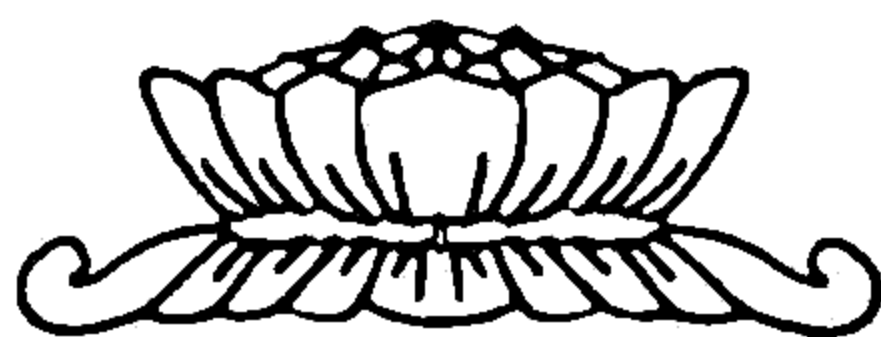
နတ်မင်းများထက် တန်ခိုးကြီးတဲ့ မဟာဗြဟ္မာကြီးတွေဟာ ရွှေကွန်ယက်နဲ့တကွ လာကြပြီး ဘုရားလောင်းမင်းသားကို ခံယူကြတယ်။ ပြီးတော့ မယ်တော်ရဲ့ ရှေ့မှာချထားပေးတယ်။

"မြတ်သောသားတော်ကို ဖွားမြင်တော်မူလေပြီ" လို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဥဒါန်းကျူးရင့်ကြတယ်။ (ပြောဆိုကြတယ်။)



The Wedding Ceremony of the future Buddha with Princess Yasodhara

ဘုရားအလောင်းသိဒ္ဓတ္ထမင်းသား
ယသော်ဇရာမင်းသမီးနှင့် လက်ထပ်ခြင်း



A: "King Suddhodana sent the officials to his relatives when Prince Siddhattha was at the age of 16."

သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးဟာ သားတော်သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား နှစ်သား အရွယ်ရောက်တော့ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့ထံ သံတမန်များကို စေလွှတ်ခဲ့တယ်။

B: "What's the matter?"

အကြောင်းကိစ္စ ပြောပါဦး။

A: "Asking to send their daughters to be married to his son."

သားကီဝင်မင်းများရဲ့ သမီးတော်တွေနဲ့ သူ့သားတော်ကို လက်ထပ်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

B: "They agreed to do that?"

သူတို့က သဘောတူကြပါသလား။

A: "No, they didn't. They said . . . That Siddhattha was not well-trained in any man¹ art although he's handsome."

ဟင့်အင်း၊ သူတို့လက်မခံကြဘူး။ ဆွေတော်မျိုးတော်တွေက 'သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဟာ ရုပ်ဆင်းရူပကာ ချောမောပေမယ့် ယောက်ျားတို့ တတ်အပ်တဲ့ အဋ္ဌာရသပညာရပ်တွေကို မတတ်ဘူး' လို့ ပြောဆိုကြတယ်။

B: "The request of King Suddhodana was of nothing."

သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးရဲ့ တောင်းဆိုမှုဟာ အချည်းနှီး ဖြစ်သွားတာပေါ့နော်။

A: "Yes, indeed."

ဟုတ်တာပေါ့ဗျာ။

B: "After that?"

ပြီးတော့ကော၊ ပြောစမ်းပါဦး။

A: "The prince knew about it and he told his father the King that he would show his ability as the best bow man of the day."

သူဟာ အဲဒီအကြောင်းကို သိတော့ ခမည်းတော်မင်းတရားကြီးကို သူဟာ အတော်ဆုံးလေးသမားအတတ်ပညာရှင်ဖြစ်တဲ့အကြောင်း စွမ်းရည်ကို ပြမယ်လို့ လျှောက်ထားလိုက်တယ်။

B: "Interesting facts."

စိတ်ဝင်စားဖွယ် အချက်အလက်တွေပါပဲ။

A: "So the king sent the ministers to assemble the most distinguished bow men of the city in the palace ground."

ဒါကြောင့် ဘုရင်မင်းမြတ်ဟာ နေပြည်တော်မှာ အတော်ဆုံးဆိုတဲ့ လေးသမားတွေကို

နန်းတော်ရင်ပြင်မှာ စုရုံးစေဖို့ ဝန်ကြီးများကို စေလွှတ်တော်မူတယ်။

B: "Competition!"

ပြိုင်ပွဲကြီးပေါ့နော်။

A: "Of course; The prince placed them at four different points and directions around him. He, himself, stood in the centre."

မှန်တာပေါ့။ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဟာ လေသမားတွေကို သူ့ပတ်ဝန်းကျင် အရပ်လေးမျက်နှာမှာ စုရုံးထားလိုက်တယ်။ သူကိုယ်တိုင်ကတော့ အလည်ဗဟိုတည့်တည့်မှာ ရပ်လိုက်တယ်ပေါ့။

B: "Yes, yes:"

ဟုတ်ကဲ့၊ ဆက်ပြောပါ။

A: "The prince told the bow men to shoot their arrows at him all at the same time."

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားက လေးသမားများကို တစ်ပြိုင်နက် သူ့ဆီတည့်တည့် လေးမြားတွေကို လွှတ်ဖို့ ပြောလိုက်တယ်။

B: "Never heard of like that."

ဒါမျိုး တစ်ခါမျှ မကြားဖူးဘူး။

A: "The four archers shot their arrows at the prince defended himself by shooting an arrow. It flew like lightning and hit all the four arrows coming in his direction."

လေးသည်တော်လေးဦးက မင်းသားဆီကို တစ်ပြိုင်နက် လေးကို လွှတ်ကြတယ်။ မင်းသားကလေး တစ်စင်းကိုလွှတ်ပြီး ကာကွယ်လိုက်တယ်။ အဲဒီမင်းသားရဲ့ မြားလေးဟာ လျှပ်စီးလက်သလို သူ့ဘက်ကို လာတဲ့ လေးတွေကို ဖြိုခွင်းလိုက်တယ်။

B: "Most exquisite!"

ရှာမှရှားပါပေတယ်။

A: "The prince exhibited his skill, and so no other bow men could equal."

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဟာ သူရဲ့ လေးအတတ်စွမ်းရည်ကို ပြခဲ့တယ်။ မည်သည့်လေးသမားမှ မယှဉ်နိုင်တော့ဘူး။

B: "Because . . . he was just a future Buddha."

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဘုရားအလောင်းတော်ဖြစ်တာကိုး။

A: "The relatives sent their daughters, beautiful maidens to Kapilavatthu."

ဆွေတော် မျိုးတော်တွေ ဟာ သူတို့ရဲ့ ရုပ်ဆင်းရူပကာ ချောမောလှပတဲ့ သမီးတော်တွေကို ကပိလဝတ်ပြည်တော်ကို ပို့လွှတ်လိုက်ကြတယ်။

B: "To get married to Siddhattha."

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားနဲ့ ထိမ်းမြားဖို့ ပေါ့နော်။

A: "Yes, indeed Siddhattha, however, chose Princess Yasodhara. He married her by celebrating a great wedding."

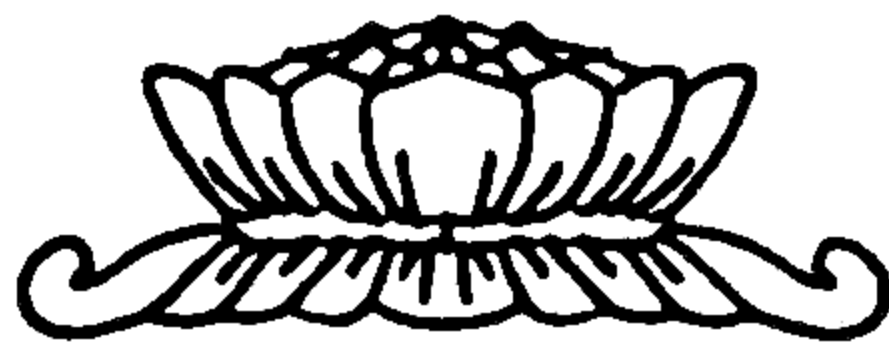
မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဟာ ယသော်ဇရာမင်းသမီးကိုသာ ရွေးချယ်ခဲ့တယ်။ လက်ထပ်မင်္ဂလာပွဲသဘင်ကို ခမ်းနားစွာ ကျင်းပခဲ့တယ်။





Siddhattha Renounced the World after seeing the four Signs

နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို မြင်ပြီးနောက် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား
တောထွက်ခြင်း



A: "King Suddhodana wanted his son to succeed him the throne and become a Universal Monarch."

သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးဟာ သူ့သားတော်ကို ထီးမွေနန်းမွေဆက်ခံပြီး စကြာဝတေးမင်းဖြစ်စေချင်တယ်။

B: "Enjoyed-Luxury and attention at the court!"

နန်းတော်မှာ စည်းစိမ်ချမ်းသာ ဖျော်ဖြေမှုတွေနဲ့ သာယာနေမှာပေါ့။

A: "No it's not. He knew that all the sensual pleasure in the world are superficial and impermanent."

ဒီလိုမဟုတ်ဘူးလေ။ ဘုရား

လောင်းမင်းသားဟာ လောကစည်းစိမ်ချမ်းသာတွေဆိုတာ အနိစ္စအမြဲမရှိ၊ အပေါ်ရံမျှသာ ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို သိခဲ့တာပဲလေ။

B: "Undesirable sensual pleasure!"

လောကစည်းစိမ်ကို ခံစားဖို့ ဆန္ဒကင်းတယ်ပေါ့။

A: "Yes, indeed. The prince went to the Royal Park at the age of 29 and saw the Four Signs.

အလောင်းတော်မင်းသားဟာ အသက် ၂၉-နှစ်အရွယ်မှာ ဥယျာဉ်တော်ကို သွားခဲ့တယ်။ အဲဒီမှာ နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို မြင်တော်မူတယ်။

B: "What signs? And what's

the feeling after seeing them.”

ဘာနိမိတ်ကြီးတွေလဲ၊ အဲဒါတွေကို မြင်တော့ ဘယ်လိုခံစားရပါသလဲ။

A: “They are... an old man, a sick man, a dead man and a monk. The truth gradually dawned upon him and he realized that all worldly pleasures were only a prelude to pain.”

အဲဒါတွေကတော့ သူအို၊ သူနာ၊ သူသေ၊ ရဟန်းတို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အမှန်တရားကို သဘောပေါက်တာကတော့ လောကစည်းစိမ်ဆိုတာ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း ဆိုတာပါဘဲ။

B: “Yes...”

ဟုတ်ကဲ့၊ ပြောပါ။

A: “And... he decided immediately on the Great Retirement that very day.”

ပြီးတော့ ဘုရားလောင်းက နိမိတ်ကြီးလေးပါးမြင်တွေ့တဲ့

အဲဒီနေ့မှာပဲ တောထွက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့တယ်။

B: “Tired of worldly life! Luxury and comfort.”

လောကစည်းစိမ် သာယာမှုကို ငြီးငွေ့စက်ဆုပ်တဲ့ သဘောပေါ်လေ။

A. Well, yes, of course. At that very moment he got a message that a son had been born to him.”

အင်း- ဟုတ်တာပေါ့၊ အဲဒီအတောအတွင်းမှာပဲ သားတော်လေးတစ်ပါး ဖွားမြင်ကြောင်း သတင်းရောက်လာပြန်တယ်။

B. “What, then?”

ဒီတော့ ဘာဖြစ်သေးလဲ။

A. “Siddhattha came back to the palace and lying on the couch and fell asleep.”

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဟာ နန်းတော်ကို ပြန်လာခဲ့တယ်။ သလွန်ပေါ်မှာလှဲပြီး အိပ်ပျော်သွားခဲ့တယ်။

A. “And... after awaking he saw some of the ladies-in-waiting sleeping around

in shameless manner. It seemed like a cemetery.”

ပြီးတော့ နိးလာတဲ့အခါကျတော့ သူ့ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ရံရွှေတော် (နန်းတွင်းသူ)တွေဟာ အရှက်ကင်းမဲ့စွာ အိပ်ပျော်နေကြတာကို တွေ့မြင်ခဲ့တယ်။ အဲဒါဟာ တစ်ပြင်(သင်္ချိုင်းကုန်း)လို ဖြစ်နေတော့တယ်။

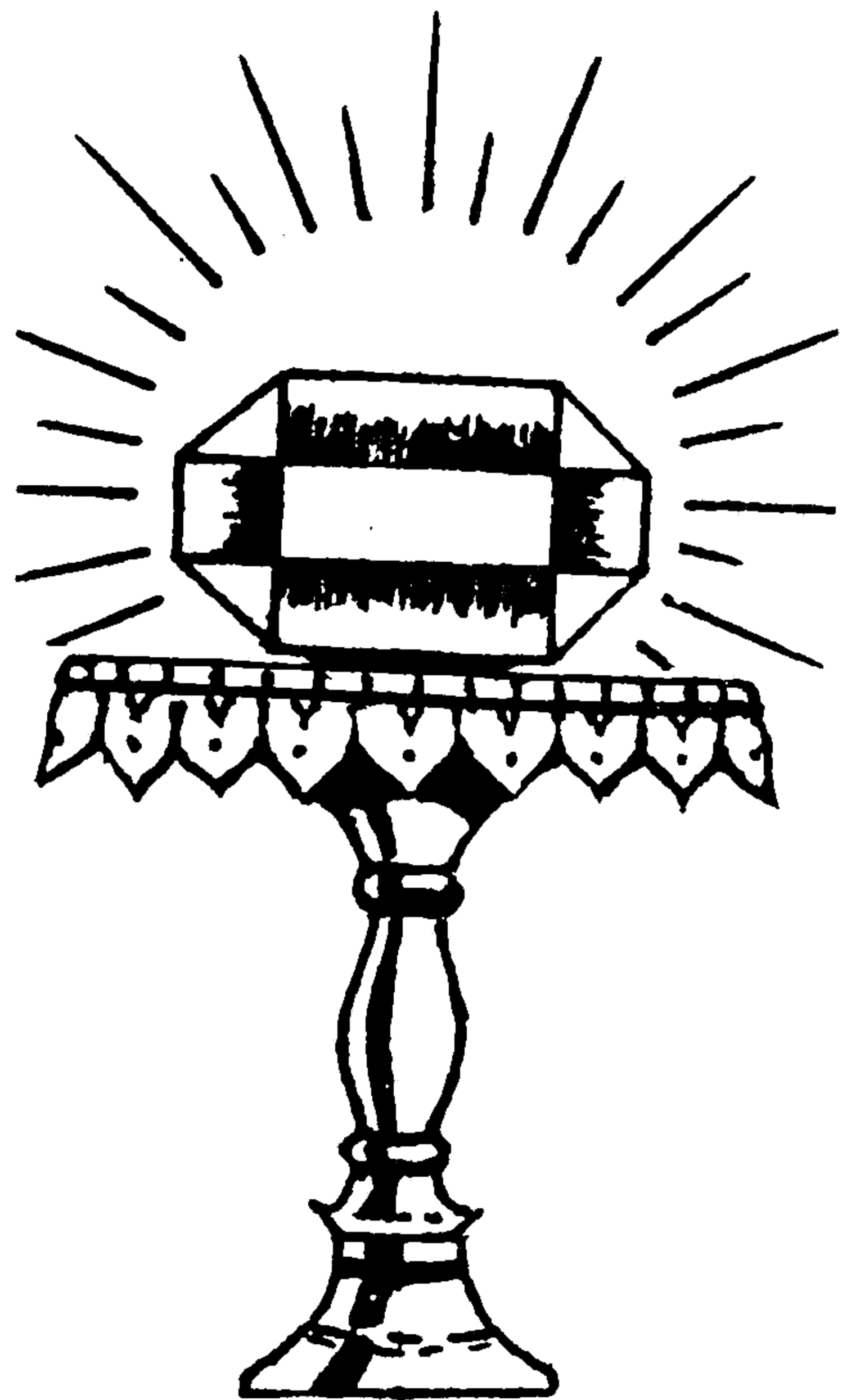
B. “It made him to renounce the world, of course.”

တကယ်ဆိုတော့ အဲဒါဟာ ဘုရားလောင်းမင်းသားကို တောထွက်စေဖို့ ဖန်တီးတာပေါ့နော်။

A. “Right. He ordered his courtier Channa to saddle his horse Kanthaka. He then walked to the chamber of Yasodhara to look at his son (rahula) for the first time.”

မှန်ပါတယ်။ အလောင်းတော်မင်းသားဟာ ဆန္ဒအမတ်ကို ကဏ္ဍကမြင်းမှာ ကုန်းနှီးတပ်ထားဖို့ စေလိုက်တယ်။

ဒီနောက် သားတော်လေး ရာဟုလာကို ဦးဆုံးအကြိမ် ရှုစားဖို့ ယသော်ဓရာမိဖုရားရဲ့ ခန်းမဆောင်ကို သွားတယ်။



The Future Buddha and Mara, the evil one

ဘုရားလောင်းနှင့်မာရ်နှစ်ဦးသား



A: "After coming back from Yasodhara's Chamber; Siddhattha rode on the mighty Kanthaka."

ယသောဓရာမိဖုရားရဲ့ အဆောင်တော်က ပြန်လာပြီးတဲ့အခါ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရမင်းသားဟာ ကဏ္ဍကမြင်းကို စီးပါတယ်။

B: "Already saddle and bridled for the Journey?"

ခရီးထွက်ဖို့ မြင်းကုန်းနှီး၊ ချပ်တန်ဆာတွေ အသင့်တပ်ဆင်ပြီးပြီပေါ့နော်။

A: "Right. And Channa was holding on by the tail."

မှန်ပါတယ်။ ပြီးတော့လည်း ငယ်ကျွန်တော် မောင်ဆန်ဟာ မြင်းမြီးကို ဆွဲပြီးလိုက်တယ်။

B: "Then what's going on?"

ပြီးတော့ ဘာဖြစ်ပါသလဲ။

A: "Siddhattha went immediately on the Great Retirement and arrived at midnight at the gate of the city."

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဟာ ချက်ချင်းပဲ တောထွက်ခဲ့တာပါပဲ။ သန်းခေါင်ယံမှာ မြို့တံခါးကို ဆိုက်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။

B: "He left the Royal Palace?"

နန်းတော်ကို စွန့်ခဲ့တာပေါ့နော်။

A: "Of course as I have said the future Buddha had noticed the four signs."

မှန်ပါတယ်။ ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်းပါပဲ။ ဘုရားအလောင်းတော်ဟာ နိမိတ်ကြီး ၄-ပါးကို မြင်ခဲ့ပြီးပြီလေ။

A: "At this moment Mara came and persuaded Siddhattha to turn back. He told that on the seventh day from then the jewel-wheel of empire would appear to him."

အဲဒီတစ်ခဏမှာပဲ မာရ်နတ် သား ရောက်လာပါတယ်။ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားကို နောက်ကြောင်းပြန်လှည့်ဖို့ သွေးဆောင်ပြောကြားတယ်။ အဲဒီ အချိန်က ရက်သတ္တပတ် လွန်မြောက်တဲ့ အခါ စကြာရတနာ ဆိုက်ရောက်လိမ့်မယ်လို့ ပြောကြားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

B. "Did he desire to go back to the Royal Palace?"

နန်းတော်ကို ပြန်ရန်ဆန္ဒ ရှိပါသလား။

A. "No, he didn't. He replied that he knew that the wheel of empire was on the point of appearing, but he didn't wish to be a king. His sole desire was to become a Buddha and save the world of Dewas and men."

ဟင့်အင်း၊ ပြန်ဖို့ဆန္ဒ မရှိပါဘူး။ ဘုရားလောင်းက ပြန်ပြောခဲ့တယ်။ စကြာရတနာပေါ်ပေါက်လာမယ်ဆိုတာ သိတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘုရင်မဖြစ်ချင်ဘူး။ သူ့ရဲ့တစ်ခုတည်းဖြစ်တဲ့ သန္နိဋ္ဌာန် ရည်မှန်းချက်က ဘုရားဖြစ်ဖို့နဲ့ လူနတ် ဗြဟ္မာတွေကို ကယ်ချွတ်ဖို့ ဖြစ်ပေတယ်လို့ ပြောခဲ့တာပဲ။

B. "Great! Noble aim!"

ကြီးကျယ်ပါပေတယ်၊ မြင့်မြတ်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ပါပဲ။

A: "Siddhattha, the prince departed from the city in great splendor surrounded by higher and lower deities on all sides."

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဟာ မြို့တော်ကနေပြီး နတ်ဗြဟ္မာခြံရံပြီး ထွက်တော်မူခဲ့တာပါပဲ။

B: "And the divinity that guarded the city-gate had opened it for them."

မြို့တံခါးကိုစောင့်တဲ့ နတ်ကလည်း တံခါးဖွင့်ပေးခဲ့တယ်လေ။



The Future Buddha Cut his hair to become a monk

ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဂဟန်းမြူရန်
ဆံတော်ပယ်ခြင်း



A: “Where did Siddhatha arrive on his Great Renunciation?”

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဟာ တောထွက်ပြီးတဲ့အခါ ဘယ်ကိုရောက်ပါသလဲ။

B: “He got to the bank of the Anoma River at day-break. He left the city at midnight.”

ဘုရားလောင်း သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဟာ နံနက်မိုးသောက် အလင်းရောက်တဲ့အခါ အနော်မာမြစ်ကို ရောက်တယ်။ မြို့တော် (ကပ္ပိလဝတ်)မှ သန်းခေါင်ယံထွက်ခဲ့တာလေ။

A: “Anoma River?”

ဆိုစမ်းပါဦး၊ အနော်မာမြစ်ဟာ ဘယ်လိုမြစ် ဖြစ်ပါသလဲ။

B: “Well, it’s one of the well-known rivers in ancient time like that of Ganger in India, It means ‘Illustrious’”

ဟုတ်ကဲ့၊ အနော်မာမြစ်ဟာ အိန္ဒိယပြည်မှာ ရှေးတုန်းက ဂင်္ဂါမြစ်လိုထင်ရှားတဲ့မြစ်ပါပဲ။ အနော်မာဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ “ဂုဏ်ကျက်သရေနှင့် ပြည့်စုံသော”လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

B: “Of course, Ganger is the world-famous one, and also I have read about Ganger in Jataka stories.”

မှန်တာပေါ့။ ဂင်္ဂါမြစ်ကတော့ ကမ္ဘာကျော်မြစ်ပဲလေ။ ပြီးတော့ ငါးရာငါးဆယ် ဇာတ်တော်တွေထဲမှာ ဂင်္ဂါမြစ်အကြောင်းကို

ဖတ်ဖူးပါတယ်။

B: "On arrival Siddhatha handed his ornaments and the horse, Kanthaka to Channa and asked him to go back home with them."

အနော်မာမြစ်ကိုရောက်တော့ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားက မင်းမြောက် တန်ဆာတွေနဲ့ စီးတော်မြင်း ကဏ္ဍကကို ဆန္ဒအမတ်ကို အပ်တယ်။ ပြီးတော့ နေပြည် တော်ကို ပြန်ခိုင်းတယ်။

A: "What, then?"

ဒီနောက် ဘာဖြစ်လဲ။

B: "He then cut his hair with the sword on the sandy beach."

အနော်မာသဲသောင်မှာ သန် လျက်နဲ့ ဆံတော်ပယ်တာပေါ့။

A: "What's the intention of it?"

ရည်ရွယ်ချက် ဆန္ဒသဘောက ဘာလဲဟင်။

B: "To purify the worldly sins and as I said to become ascetic."

လူ့ဘောင်လောကရဲ့ အညစ်အ ကြေးတွေကို သန့်ရှင်းစင်ကြယ် စေဖို့နဲ့ ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ခြိုး ခြံစွာကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ရဟန်းဘဝ ရောက်ဖို့ပါပဲ။

A: "It's noble aim, of course."

မြင့်မြတ်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ပဲနော်။

B: "He seized hold of his top-knot and threw it in the air, saying-"If I am to become a Buddha, let it stay in the sky; but if not let it fall to the ground."

အလောင်းတော်မင်းသားဟာ ဖြတ်ထားတဲ့ သျှောင်ထုံးကို ကိုင်ပြီး ကောင်းကင်ကို မြှောက်တင်လိုက်တယ်။ "ငါ သည် ဘုရားဖြစ်မည် ဧကန် မှန်က ငါ၏ဆံပင်တို့သည် ကောင်းကင်၌ တည်စေ သတည်း။ ဘုရားမဖြစ်မူ မြေ ပြင်သို့ ကျစေသတည်း" လို့ အဓိဋ္ဌာန်ပြုတယ်။

A: "Didn't it fall?"

မြေပြင်ကို ပြန်မကျခဲ့ဘူးလား။

B: "Sakka, the king of the gods, received it and established it in the heaven-the Cullamani-ceti. (a shrine)"

သိကြားမင်းဟာ အဲဒီလို မိုးပေါ်မြောက်တင်လိုက်တဲ့ ဆံတော်ကိုယူပြီး နတ်ပြည်မှာ စေတီတည်တယ်။ စူဠာမဏိ စေတီပါပဲ။

A: "According to the history of Buddha?"

ဗုဒ္ဓဝင်အရဆိုလိုတာပါလား။

B: "No doubt."

သံသယရှိစရာ မလိုပါဘူး။

A: "Yes."

ဟုတ်ကဲ့ပါ။

B: "Then Siddhatha put on the robes brought by the Maha Brama became monk."

ဒီနောက် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဟာ မဟာဗြဟ္မာကြီးယူလာပေးတဲ့ သင်္ကန်းကို ဝတ်ဆင်ပြီး ရဟန်းဘဝ ရောက်တာပါပဲ။

A: "Renunciation is very

difficult to do for the people."

တောထွက်ခြင်းပါရမီဟာ လူတွေအဖို့ လုပ်နိုင်ဖို့ အတော်ခဲယဉ်းတာပဲနော်။

B: "Desire! To become a Buddha. Needless to say-parimitas makes the future Buddha successful"

ဘုရားဖြစ်ဖို့ဆန္ဒပေါ့။ ပြောစရာမလိုတာက၊ ပါရမီတော်တွေက ဘုရားအလောင်းက အောင်မြင်စေတာပါဘဲ။



The Future Buddha met King Bimbisara

ဘုရားလောင်းနှင့် မိမိသာရမင်း တွေ့ဆုံခြင်း



A: "After the future Buddha had become the monk, he entered the city of Rajagaha"

ဘုရားလောင်းတော်ဟာ ရဟန်း
မြတ်ဖြစ်ပြီးနောက် ရာဇဂြိုဟ်
ပြည်ကို ဝင်ခဲ့ပါတယ်။

B: "Why?" "And . . . where's Rajagaha?"

ဘာကြောင့်လဲ ပြီးတော့
ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ဆိုတာ။

A: "To beg for food from house to house Rajagaha's - a distance of thirty leagues."

တစ်အိမ်ပြီးတစ်အိမ် ဆွမ်းခံ
ကြွမို့ဖြစ်ပါတယ်။ ရာဇဂြိုဟ်
ဟာ မြတ်ဘုရားအလောင်း

တော် တောထွက်တဲ့ နေရာနဲ့
ဆိုရင် လီပေါင်း ၃၀ဝေးပါ
တယ်။(တစ်လီလျှင် ၃မိုင်)။

B: "You said Buddha belongs to the sakya clan. Why did he beg for food?"

ဗုဒ္ဓဟာသာကီဝင်မျိုးဖြစ်တယ်ဆို၊
ဘာကြောင့် ဆွမ်းခံရပါသလဲ။

A: "For two reasons: First, according to the way of Pre- Buddhas. Secondly, trained himself the rule of noble one."

အချက်နှစ်ချက်ကြောင့် ဖြစ်
ပါတယ်။ ပထမအချက်က
ရှေးရှေးက ဘုရားရှင်တို့ရဲ့
လမ်းစဉ်အတိုင်း လိုက်နာခြင်း
ဖြစ်တယ်။ ဒုတိယအချက်က

တော့ သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့
ကျင့်စဉ်ကို ကျင့်ကြံခြင်း
ဖြစ်တယ်။

B: "Yes, I see. Thank you."

ဟုတ်ကဲ့၊ သိပါပြီ။ ကျေးဇူး
တင်ပါတယ်။

A: "People of Rajagaha
admired the appearance
of the future Buddha
and reported King
Bimbisara about it."

ရာဇဂြိုဟ် ပြည်သူပြည်သား
တွေဟာ ဘုရားအလောင်းရဲ့
ရုပ်ဆင်းလက္ခဏာကို သဘော
ကျကြတယ်။ ဒီအကြောင်းကို
ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးကို လျှောက်
ထားကြတယ်။

B: "Then, what?"

ဒီတော့ ဘာဖြစ်သလဲ။

A: "The king was delighted.
The future Buddha had
all the signs of universal
monarch."

ဘုရင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးဟာ
ဝမ်းသာရွှင်လန်းသွားတယ်။

ဘုရားလောင်းတော်မှာ စကြာ
ဝတေးမင်းဖြစ်မယ့် အသွင်
လက္ခဏာရှိနေလို့ပါပဲ။

B: "The Powerful man!"

မြင့်မြတ်တဲ့ ဘုန်းတန်ခိုးရှင်ပဲ
လေ။

A: "Being admired, the king
offered the future Buddha
of his kingly glory."

နှစ်သက်သဘောကျတာကြောင့်
မင်းကြီးဟာ ဘုရားလောင်းတော်
ကို ထီးနန်းစည်းစိမ် လွှဲအပ်ပေး
တယ်။

B: "He accepted it?"

လက်ခံခဲ့ပါသလား။

A: "No, he replied that he
didn't seek his passion
and retired from the
world for the sake of
enlightenment of a Bud-
dha"

ဘုရားအလောင်းက သူဟာ
ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို ရှာတာ
မဟုတ်ဘူး။ လောကကြီးရဲ့
ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို ငြီးငွေ့ပြီး

သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ရတဲ့
ဘုရားဖြစ်ဖို့ တောထွက် ရဟန်း
ပြုခဲ့တာလို့ ပြန်ကြားပြောဆို
ခဲ့တယ်။

B: "What's the reply to that?"

အဲဒီတော့ ဘုရင်ကြီးက ဘာ
ပြန်ပြောပါသလဲ။

A: "He said-if the future
Buddha was sure to
become a Buddha, he
wished that the first
journey would be to his
kingdom."

ဘုရားအလောင်းတော်ဟာ
ဘုရားဖြစ်ပြီဆိုရင် သူတိုင်း
ပြည်ကိုဘဲ ပထမဦးစွာ ကြွရောက်
လာစေချင်တယ်လို့ ဘုရင်ကြီး
က ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။



The Future Buddha Made the Great Struggle

ဘုရားလောင်း ခုက္ကရဝဂ္ဂိယကျင့်ခြင်း



A: "The future Buddha
sought for the teachers
and he found two renown-
ed Brahmins."

ဘုရားအလောင်းဟာ ဆရာကို
ရှာဖွေတဲ့အခါ ဗြဟ္မဏဆရာကြီး
နှစ်ဦးကို တွေ့ခဲ့ပါတယ်။

B: "Why did he search for
the teachers?"

ဘာဖြစ်လို့ ဆရာရှာတာလဲ။

A: "To acquire the method
of meditation"

တရားအားထုတ်ဖို့ နည်းလမ်း
ရှာတာပါ။

B: "Needed super human
power?"

တန်ခိုးခိုးအာနုဘော် ရချင်တဲ့
သဘောလား။

A: "Yes, but it was wrong
way. The future Buddha
ceased to practise it later."
မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒါ
ဟာ မှားယွင်းခဲ့တယ်။ ဘုရား
အလောင်းဟာ နောက်ပိုင်းမှာ
တန်ခိုးရှာတာကို ရပ်ဆိုင်း
ခဲ့တယ်။

B: "Then, what happened
to the future Buddha?"
ဒီနောက်ဘုရားအလောင်း ဘာ
ဖြစ်ပါခဲ့သလဲ။

A: "He left the teachers and
went to Uruvela grove in
search of the enlighten-
ment."

ဘုရားအလောင်းဟာ ဗြဟ္မဏ
ဆရာတွေဆီက ထွက်ခွာခဲ့ပြီး
ဥရုဝေဠုတောကို သွားခဲ့တယ်။
သဗ္ဗညုတ ရွှေညာဏ်တော်ကို
ရရှိဖြစ်ပါတယ်။

B: "Is it the way to Nibbanna?"
နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရား
ဖြစ်ပါသလား။

A: "Yes, indeed. It is very
important to get the essence
of Four Noble Truths."
မှန်ပါတယ်။ သစ္စာလေးပါး
အမြဲကြံတရားကို ရရှိဖို့ဟာ
အင်မတန် အရေးကြီးပါတယ်။

B: "Four Noble Truths!"
သစ္စာလေးပါး-ဟုတ်လား။

A: "They are Dukkha
(suffering), Samudaya
(origination), Niroda
(cessation) and Magga
(concerning of path).
It's really the fundamental
Buddhism."

အဲဒီ သစ္စာလေးပါးကတော့
ဒုက္ခ၊ သမုဒယ၊ နိရောဓနဲ့

မဂ္ဂသစ္စာတို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။
ဒါဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ အခြေခံ
တရားပါပဲ။

B: "I'd like to know the
effect of the four Noble
Truths."

သစ္စာလေးပါးရဲ့ အကျိုးတရား
ကို သိချင်ပါတယ်။

A: "It is indeed, getting out
of 31 existences and the
attainment of Nibbanna."
သုံးဆယ့်တစ်ဘုံက လွတ်မြောက်
ပြီး နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ် ဆိုက်ခြင်း
ပါပဲ။

B: "Out of suffering!"

ဒုက္ခသစ္စာတရားက ကင်းဝေး
ကြောင်းပေါ့။

A: "Yes, of course, the
future Buddha began to
practise the Great Struggle
for six years.

မှန်ပါတယ်။ ဘုရားအလောင်း
ဒုက္ကရစရိယတရားကို ၆-နှစ်
တိုင်တိုင် ကျင့်ကြံအားထုတ်ခဲ့
ပါတယ်။

B: "How could he try?"

ဘယ်လို ကျင့်ကြံခဲ့ပါသလဲ။

A: "Practised-beyond human endurance he didn't eat rice meal and living on fruits which dropped from trees. Just one fruit a day."

လူသားတစ်ယောက်အဖို့ ခံနိုင်စွမ်း မရှိသည်အထိ ကျင့်ကြံအားထုတ်ခဲ့တယ်။ ဆွမ်းမစားတော့ဘဲ သစ်ပင်ပေါ်က အလိုအလျောက် ကြွေကျတဲ့ သစ်သီးကိုပဲ စားခဲ့တယ်။ တစ်နေ့တစ်လုံးမျှသာပဲဖြစ်တယ်။

B: "Lack of nourishment!"

အာဟာရချို့ယွင်းလာတာပေါ့။

A: "Yes, his body was reduced to skin and bones and lost its golden colour and became dry and black.

ဟုတ်ပါတယ်။ ကိုယ်တော်ဟာ ကြုံလို့ပြီး၊ ပြီးတော့ ရွှေရောင်က သို့ ဝင်းဝါသောအသားအရည် (လက္ခဏာတော်ကြီး၊ လက္ခဏာ

တော်ငယ်)တွေဟာလဲ မွဲချောက်သွားခဲ့တယ်။

B: The most wonderful diligence!"

အင်မတန် အံ့သြစရာကောင်းတဲ့ လုံ့လပါပဲ။



Suzata, the rich lady offered the milk porridge

သုဇာတာသူဌေးသမီး ယဇာဓိဆွမ်းကပ်လှူခြင်း



A: "After the future Buddha had stopped the Great Struggle, the rich lady Sujata offered the future Buddha the milk porridge, the most delicious food."

မြတ်စွာဘုရား အလောင်း
ဒုက္ကရစရိယကျင့်ပြီးချိန်မှာ
သုဇာတာ သူဌေးသမီးဟာ
အလွန်အရသာရှိတဲ့ ဃနာနို့
ဆွမ်းကို လာရောက်ပြီး ကပ်လှူ
ပါတယ်။

B: "Sujata! Where did she live?"

သုဇာတာ သူဌေးသမီးလား။
သူက ဘယ်မှာနေတာလဲ။

A: "She lived near Uruvala forest. She used to

make an offering every year at the Banyan tree"

သုဇာတာဟာ ဥရဝေဠတော
ကြီးအနီးမှာ နေတာပါပဲ။
နှစ်စဉ် ပညောင်ပင်ကြီးကို
လာပြီး ပူဇော်လေ့ရှိတယ်။

B: "What's the reason?"

အကြောင်းကို ရှင်းပြပါဦး။

A: "She believed that-the tree-god helped her to have a good marriage for her, and so a son was born to her. She felt thankful.

သုဇာတာ ယုံကြည်တာက
သူအိမ်ထောင်ကျပြီး သား
ကောင်းတစ်ယောက် မွေးတာ
ညောင်စောင့်နတ်,မလို့ ဖြစ်

တာလို့ ယုံကြည်တာ။ ကျေးဇူး
တင်တာပေါ့လေ။

B: "What's the connection
with the future Buddha?"

ဘုရားအလောင်းနဲ့ ဆက်
သွယ်ပုံ ပြောပါဦး။

A: Now-the great Being
had resumed taking
usual food, because he
found that the Great
Struggle for six years
practiced by him were
not the way to enlighten-
ment.

အဲဒီကာလမှာ ဘုရားလောင်း
ဟာ အစာအာဟာရကို ပြန်
လည်မှီဝဲလျက်ရှိပြီး ဖြစ်ပါ
တယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆို
တော့ ၆-နှစ်တိုင် ကျင့်ကြံခဲ့တဲ့
ဒုက္ကရစရိယအကျင့်ဟာ နိဗ္ဗာန်
ရောက်ကြောင်းတရား အစစ်
အမှန်မဟုတ်တာကို သိမြင်လို့
ပါပဲ။

B: "You mean-it's middle
way-better to meditate?"

မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ကျင့်စဉ်ဟာ
ပိုကောင်းတယ်လို့ ဆိုလိုပါ
သလား။

A: The best way, of course.

On the full moon day of
the month Visakha (April-
May) the Future Buddha
was sitting under the
"Banyan tree".

ပဇ္ဈိမပဋိပဒါဟာ အကောင်းဆုံး
ပေါ့။ ဝိသာခါနက္ခတ်နဲ့ ယှဉ်တဲ့
လပြည့်နေ့မှာ မြတ်စွာဘုရား
အလောင်းတော်ဟာ ညောင်ပင်
အောက်မှာ သီတင်းသုံးနေတော်
မူတယ်။

B: "Why did he sit only
under the Banyan tree?
Any reason?"

ဘုရားအလောင်းဟာ ဘာဖြစ်
လို့ ညောင်ပင်အောက်မှာပဲ
သီတင်းသုံးတာလဲ။ အကြောင်း
ရှိသလား။

A: "Banyan tree's also called
Bo tree-reached perfect
wisdom, and therefore

you can call it tree of knowledge.”

ညောင်ပင်ကို ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင် လို့လဲ ခေါ်နိုင်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားဟာ ဗောဓိပင်အောက်မှာ သဗ္ဗညုတရွှေညာဏ်တော်ရတော်မူခဲ့တာကိုး။ အဲဒါကြောင့် ညာဏ်တော်သစ်ပင်လို့ ခေါ်နိုင်ပါတယ်။

B: "Just-a certain believing or thought of the Buddhists. Ever heard it's guarded by Nat'."

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေရဲ့ ယုံကြည်မှု အတွေးတစ်မျိုးပေါ့လေ။ အဲဒီညောင်ပင်ကို နတ်စောင့်တယ်လို့တော့ ကြားဖူးပါတယ်။

A: "We, the Buddhists took upon the Bo tree as most Christians look upon the Cross."

ခရစ်ယာန် ဘာသာဝင်တွေ လက်ဝါးကပ်တိုင်ကို စောင့်ရှောက်သလို၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေဟာလဲ ဗောဓိပင်တော်မြတ်ကို စောင့်ရှောက်ကိုးကွယ်တာပေါ့။

B: "Good example"

သင့်မြတ်ပါပေတယ်။

A: "To continue -Sujata thought the future Buddha to be the tree-god, her benefactor- offered him milk-porridge in a golden bowl, worth a hundred thousand piece of money."

သူ ဇာတာသူ ဌေးသမီးဟာ ဘုရားအလောင်းကို သူ့ရဲ့ ကျေးဇူးရှင် ရုက္ခစိုးလို့ထင်ပြီး၊ ရွှေခွက်နဲ့ ထည့်ထားတဲ့ ဃနာနို့ဆွမ်းကို ကပ်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

B: "Did the future Buddha enjoy it?"

ဘုရားအလောင်းဟာ ဘုဉ်းပေးပါသလား။

A: "Certainly, and he proceeded to the banks of the Neranjara and ate the food. He took the bowl to the river bank and set it on the river saying, "If today I shall be able to

become a Buddha, let
this bowl go by stream”.

ဘုရားအလောင်းဟာ ဃနာနို့
ဆွမ်း ရွှေခွက်ကို အကပ်ခံပြီး
နေရခွာရာမြစ်ကမ်းခြေကို ကြွ
ရောက်ဘုဉ်းပေးတော်မူတယ်။
ပြီးတဲ့အခါ မြစ်ကမ်းခြေက
နေပြီး ရွှေခွက်ကို မျှောချရင်း
“ငါသည် ယနေ့ပင် ဘုရားစင်
စစ် ဧကန်ဖြစ်မည်မှန်က ဤ
ရွှေခွက်သည် မြစ်ညာသို့ ဆန်
စေသား”လို့ အဓိဋ္ဌာန်ပြုလိုက်
ပါတယ်။

B: “Was the wish fulfilled?”

ဆန္ဒပြည့်မြောက်ပါသလား။

A: “It floated beyond-
stream according to the
desire.”

ရွှေခွက်ဟာ မြစ်ညာကို ဆန်
တက်သွားခဲ့ပါတယ်။ ဆန္ဒတော်
အတိုင်းပါဘဲ။



The Future Buddha got his enlightenment

ဘုရားဖြစ်တော်မူခြင်း



A: "The future Buddha went towards the Bo tree at night fall."

ညချမ်းအခါ အလောင်းတော်
ဟာ ဗောဓိပင်ကို ကြွသွားတော်
မူခဲ့တယ်။

B: "You mean-after eating the milk-porridge offered by Sujata."

သုဇာတာ သူဌေးသမီး ကပ်လှူ
တဲ့ ဃနာနို့ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေး
ပြီးတဲ့ နောက်ပိုင်းပေါ့နော်။

A: "Yes, of course. On the way he received eight handfuls of grass from a grass-cutter named Sotthiya."

မှန်ပါတယ်။ လမ်းခရီးမှာ
သောတ္တိယ(သုဒ္ဓိယ) မြက်ရိတ်

သမား ကပ်လှူလိုက်တဲ့ မြက်
ရှစ်ဆုပ်ကို အလှူခံခဲ့ပါသေး
တယ်။

B: "Any aim?"

ရည်ရွယ်ချက် ရှိပါသလား။

A: "Yes, indeed, he sat down cross- legged on that grass and made the mighty resolution."

ဟုတ်ကဲ့၊ ဘုရားအလောင်း
တော်ဟာ မြက်ပေါ်မှာ ထက်
ဝယ်ဖွဲ့ ခွေနေတော်မူပြီး
သန္နိဋ္ဌာန်ချတော်မူပါတယ်။

B: "What resolution?"

ဘာသန္နိဋ္ဌာန်ပါလဲ၊ ဆိုစမ်းပါဦး။

A: "The resolution was that, "I will not move from this seat until I have attained the supreme and

absolute wisdom.”

အဓိဋ္ဌာန်ကတော့ “ငါသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို မရမချင်း ဤနေရာမှ မထပြီ”ဆိုတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

B: “So they say, “Gotama, the man.”

သြော်-ဒါကြောင့်လဲ မဟာလူသားဗုဒ္ဓလို့ ဆိုကြတာပါပဲလေ။

A: “At that time many higher and lower gods with Sakka came near the Future Buddha.”

အဲဒီအချိန်မှာ သိကြားမင်း အမှူးပြုတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေဟာ ဘုရားအလောင်းအနီးကို ချဉ်းကပ်လာကြပါတယ်။

B: “I wonder if they knew he would become Buddha.”

ဘုရားစင်စစ် ဧကန်ဖြစ်တော့မယ်ဆိုတာ သိကြလို့လား။

A: “Right. On the other hand the god, Mara, the evil-one saw the Future Buddha and knew that he

was sure to become a Buddha.”

မှန်ပါတယ်၊ တစ်ဖက်ကကြည့်မယ်ဆိုရင်လဲ မာရ်နတ်သားဟာ ဘုရားအလောင်းကို တွေ့တယ်၊ ဘုရားဖြစ်တော့မယ်ဆိုတာကိုလည်းသိတယ်။

B: “What did he try, then?”
ဒီတော့ မာရ်နတ်က ဘာလုပ်သလဲ။

A: “He brought his army and prepared for battle.”

သူရဲ မာရ်စစ်သည်တွေကို ခေါ်တယ်။ ပြီးတော့ စစ်ခင်းဖို့ ပြင်တော့တယ်။

B: “What evil-one!”

တယ်ဆိုတဲ့ မာရ်နတ်သားပါလား။

A: “He grasped a variety of weapons to frighten the Great Being.”

မာရ်နတ်ဟာ ဘုရားအလောင်းတော်မြတ်ကို ခြိမ်းခြောက်ဖို့ အတွက် လက်နက်အမျိုးမျိုးကို စွဲကိုင်တယ်။

B: "What's the result?" (Did he win the battle?)

အကျိုးတရားက ဘယ်လိုလဲ။
စစ်ပွဲကို အောင်မြင်သလား။

A: "But the Future Buddha won a peaceful victory over Mara with the power of Loving Kindness."

ဘုရားအလောင်းဟာ မာရ်နတ် အပေါ် မဟာကရုဏာတော် ထားပြီး အောင်မြင်တော်မူခဲ့တယ်။

B: "Power of Loving Kindness! Can you explain to me about it?"

မဟာကရုဏာတော်။ အဲဒါ ရှင်းပြပါဦးလား။

A: "He had exercised in his past many lives just as a mother would tame a cruel and wicked son with her maternal love." ဘဝပေါင်းများစွာက ဖြည့်ကျင့်

ဆည်းပူးခဲ့တဲ့ ပါရမီတော်အရ ဖြစ်တဲ့ မဟာကရုဏာပါပဲ။

ဥပမာ- သားဆိုး၊ သားမိုက် တစ်ဦးကို လိမ္မာအောင် သွန်သင်တဲ့ မိခင်ရဲ့မေတ္တာမျိုးပေါ့။

B: "What's the next step of the Future Buddha?"

ဘုရားအလောင်းရဲ့ နောက်ထပ် တစ်ဆင့်တက်ပုံ ပြောပါဦး။

A: "After the victory, the future Buddha sat cross-legged at the foot of the Bo tree-and made firm resolution to attain the supreme wisdom and went into deep meditation."

မာရ်စစ်သည်ရဲ့ ရန်ကို အောင်မြင်ပြီးတဲ့နောက် ဘုရားအလောင်းတော်မြတ် ဗောဓိညောင်ပင်အောက်မှာ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေထိုင်တော်မူပြီး သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရဖို့ ပြတ်သားတဲ့ အဓိဋ္ဌာန်ချတော်မူတယ်။

ပြီးတော့ ဖလသမာပတ်ကို
ဝင်စားတော်မူတယ်။

B: "In detail, please."

အသေးစိတ် ရှင်းပြပါဦး။

A: "He acquired the knowledge
of previous existences in
the first of night."

ညဉ့်ဦးယံမှာ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်
တော်ကို ရတော်မူတယ်။

"In the middle-the devine
eye with which he could
see the beings of all
(thirty-one planes' of
existence.)"

သန်းခေါင်ယံမှာ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်
ကိုရတယ်။ အဲဒီ ဒိဗ္ဗစက္ခုနဲ့
(၃၁)ဘုံမှာရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေကို
ခြုံပြီး မြင်တော်မူတယ်။

"At the last of the night-
he gained the Enlightenment
to Nibbanna."

နောက်ဆုံး အရုဏ်တက်ခါနီး
မှာ သဗ္ဗညုတရွှေဉာဏ်တော်ကို
ရတော်မူတယ်။

B: "Excellent! Nice to hear."

ရှာမှ ရှားပါပေတယ်။ ပီတိဖြစ်

မိပါတယ်။

A "On Wednesday the full
moon day of Visakha,
103 B.E. at dawn the
Great Being attained the
Supreme Enlightenment
of a Buddha."

မဟာသက္ကရာဇ် (၁၀၃)ခုနှစ်၊
ဝိသုခါနက္ခတ်နဲ့ယုဉ်တဲ
ကဆုန်လပြည့် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၊
အရုဏ်တက်ချိန်မှာ သဗ္ဗညုတ
ရွှေဉာဏ်တော်ရှင်ဘုရားအဖြစ်
ရောက်တော်မူခဲ့ပါတယ်။

B: "What's the enlighten-
ment?"

သဗ္ဗညုတရွှေဉာဏ်တော်ဆိုတာ
ဘာလဲ။

A: "The Great wisdom the
Buddha knew about the
universe very well."

ကြီးမားမြင့်မြတ်တဲ့ ဉာဏ်ပညာ
ပါဘဲ။ ဘုရားသခင်က လောက
အကြောင်းကို အလုံးစုံသိတော်
မူပါတယ်။



The Buddha preached the first sermon 'The Wheel Of Dhamma.'

မြတ်စွာဘုရား ဓမ္မစကြာတရားဦးဟောခြင်း



A: "Where did the Buddha live after he had attained the Supreme wisdom?"

မြတ်စွာဘုရားသခင်ဟာ သဗ္ဗညုတရွှေဉာဏ်တော်ရပြီး နောက်ပိုင်း ဘယ်အရပ်မှာ သီတင်းသုံးပါသလဲ။

B: "The Buddha remained on the bank of the Neranjara."

ဘုရားသခင်ဟာ နေရန္ဒရာမြစ် ကမ်းနဖူးမှာပဲ သီတင်းသုံးတာ ပါပဲ။

B: "And . . . he began his life as the Great teacher"

ပြီးတော့ ဆရာတစ်ဆူအဖြစ် ဘဝခရီးကို စတင်တော်မူပါတယ်။

A: "The Great teacher?"

အော် . . . ဆရာတစ်ဆူလား။

B: "Yes, of course. He thought of the five ascetics to preach his first Sermon "the Wheel of Dhamma".

မှန်တာပေါ့ မြတ်စွာဘုရား သခင်ကိုယ်တော်မြတ်ဟာ ပထမဆုံးဖြစ်တဲ့ ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ရသေ့ငါးဦးကို ဟောကြားဖို့ စဉ်းစားတော်မူပါတယ်။

A: "To develope intellect?"

ဉာဏ်ရည်ပေါက်မြောက် တိုးတက်ဖို့ပေါ့နော်။

B: "That's right."

ဟုတ်ပါတယ်။

A: "Jist one word, please. Way did the Buddha

want to teach his first-sermon the five hermits?"

တစ်ခုမေးပါရစေ။ ဘာဖြစ်လို့ မြတ်စွာဘုရားဟာ ရသေ့ငါးဦးကို ဘာကြောင့် တရားဦးဟောကြားပါသလဲ။

B: "Because the Brahmins (five ascetics) interpreted the Prince Siddhattha would become surely a Buddha and with that belief, they had already become ascetics."

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတာ၊ ရသေ့ဖြစ်လာကြမယ့် ပုဏ္ဏားတွေဟာ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားကို ဘုရားဖြစ်မယ်လို့ ကြိုတင်ဟောကိန်းထုတ်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီယုံကြည်ချက်နဲ့ပဲ ဘုရားဖြစ်ခဲ့ရင် ဖူးတွေ့ကြရအောင်ဆိုပြီး ရသေ့ရဟန်း ဝတ်ခဲ့ကြတာပါဘဲ။

A: "Where did they live?"

သူတို့ ဘယ်မှာ သီတင်းသုံးကြတာတုန်း။

B: "They lived in the Deer Park at Isipatana near

Benares."

ဗာရာဏသီပြည်ကြီးရဲ့အနီး မိဂဒါဝုဏ်တောမှာ နေကြပါတယ်။

A: "Does it take long from Bo-tree?"

ဗောဓိပင်နဲ့ အတော်ဆေးသလား။

B: "Yojanas 18. (216 miles)"
(၁၈)ယူဇနာဝေးကွာတယ်။
(၂၁၆-မိုင်)

A: "What's the advantage and essence of the first sermon?"

တရားဦးရဲ့ အကျိုးကျေးဇူး အနှစ်သာရကို ပြောပါအုံး။

B: "After preaching they all become Buddha's disciples and Kodanna was in the first noble stage of the Aryan Path." (Arahants)
တရားဦးဟောပြီးတဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ ပဉ္စဝဂ္ဂငါးဦးတို့ဟာ ဗုဒ္ဓရဲ့သာဝကတွေ ဖြစ်လာကြတယ်။ ကောဏ္ဍညမထေရ်ဟာ ဦးဆုံးရဟန္တာဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါတယ်။

Tapussa and Banlika offered
the honey-cake to the Buddha.

တပုဿနှင့် ဘလ္လိကညီဇနင်တို့ မြတ်ဘုရားအား
ဗျားမုံဆုပ်ကပ်လှူခြင်း



A: "I'd like to know what's
going on after the Buddha
got his enlightenment."

ဘုရားအဖြစ် ရောက်တော်မူပြီး
နောက် ဘာဆက်ဖြစ်သလဲဆို
တာ သိချင်ပါတယ်။

B: "You mean any particular
facts?"

မိတ်ဆွေပြောချင်တာက ထူးခြား
ဆန်းပြားတဲ့ အချက်တွေလား။

A: "Yes, of course."

ဟုတ်ကဲ့ မှန်ပါတယ်။

B: "As I said, the blessed
one sat cross-legged at
the foot of Rajayatana
tree."

ပြောခဲ့သလိုပါဘဲ။ ဘုရားဖြစ်

တော်မူပြီးတဲ့နောက် မြတ်စွာ
ဘုရားသခင်ဟာ ရာဇယတန
လင်းလွန်းပင်ရင်းမှာ သီတင်း
သုံးတော်မူခဲ့တယ်။

A: "Any difference between
the Bo tree and Rajaya-
tana tree?"

ဗောဓိညောင်နဲ့ ရာဇယနအပင်
တို့ဟာ ကွဲခြားမှုဘယ်လိုပါလဲ။

B: "Just the same- under
those trees the Buddhas
got their enlightenment
(great wisdom). They are
called, therefore, sacred
trees of all time.

အတူတူပါဘဲ၊ ဒီသစ်ပင်တွေရဲ့
အောက်မှာ မြတ်ဘုရားတွေ

သဗ္ဗညုတရွှေညာဏ်တော်ရပြီး
ဘုရားဖြစ်တော်မူခဲ့ပါတယ်။
ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး
မြင့်မြတ်တဲ့ သစ်ပင်တွေ ဖြစ်
ကြပါတယ်။

A: “Well, thanks.”

ဟုတ်ကဲ့၊ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

B: “At that time Tapussa and
Banlika, the two brothers,
traders, went to India.
And they offered the
Buddha honey cakes.”

အဲဒီအချိန်မှာဘဲ တပုဿနဲ့
ဘလ္လိက ကုန်သည်ညီနောင်ဟာ
အိန္ဒိယပြည်ကို သွားခဲ့ကြ
တယ်။ ဘုရားသခင်ကို ပျားမုံ
ဆုပ်ကပ်လှူခဲ့ကြတယ်။

A: “From where?”

အဲဒီညီနောင်က ဘယ်ကလဲ။

B: “From Okkalapa City,
Myanmar.”

မြန်မာနိုင်ငံ ဥက္ကလာပနေပြည်
တော်ကပေါ့။

A: “When?”

အချိန်ကာလ- သိချင်ပါတယ်။

B: “6th century B.C.”

ခရစ်တော် မပေါ်မီ ဘီစီ
၆ရာစုပါဘဲ။

B: “To continue—the Buddha
gave them eight hairs of
sacred relics to worship
forever.”

ဆက်ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့
မြတ်စွာဘုရားဟာ ကုန်သည်
ညီနောင်တို့ကို ပူဇော်ဖို့အတွက်
ဆံတော်ရှစ်ဆူ ပေးသနားတော်
မူခဲ့တယ်။

A: “Sacred relics!”

အော် ဆံတော်ရှစ်ဆူလား။

B: “Certainly. According to
the Buddhism the relics
are very noble and
powerful.”

မှန်ပါတယ်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာအရ၊
ဓာတ်တော် မွေတော်တွေဟာ
မြင့်မြတ်ပြီး၊ တန်ခိုးကြီးလှပါ
တယ်။

B: “When they returned to
Myanmar. The relics

were enshrined in Singuttara Hill leading by King Okkalapa.”

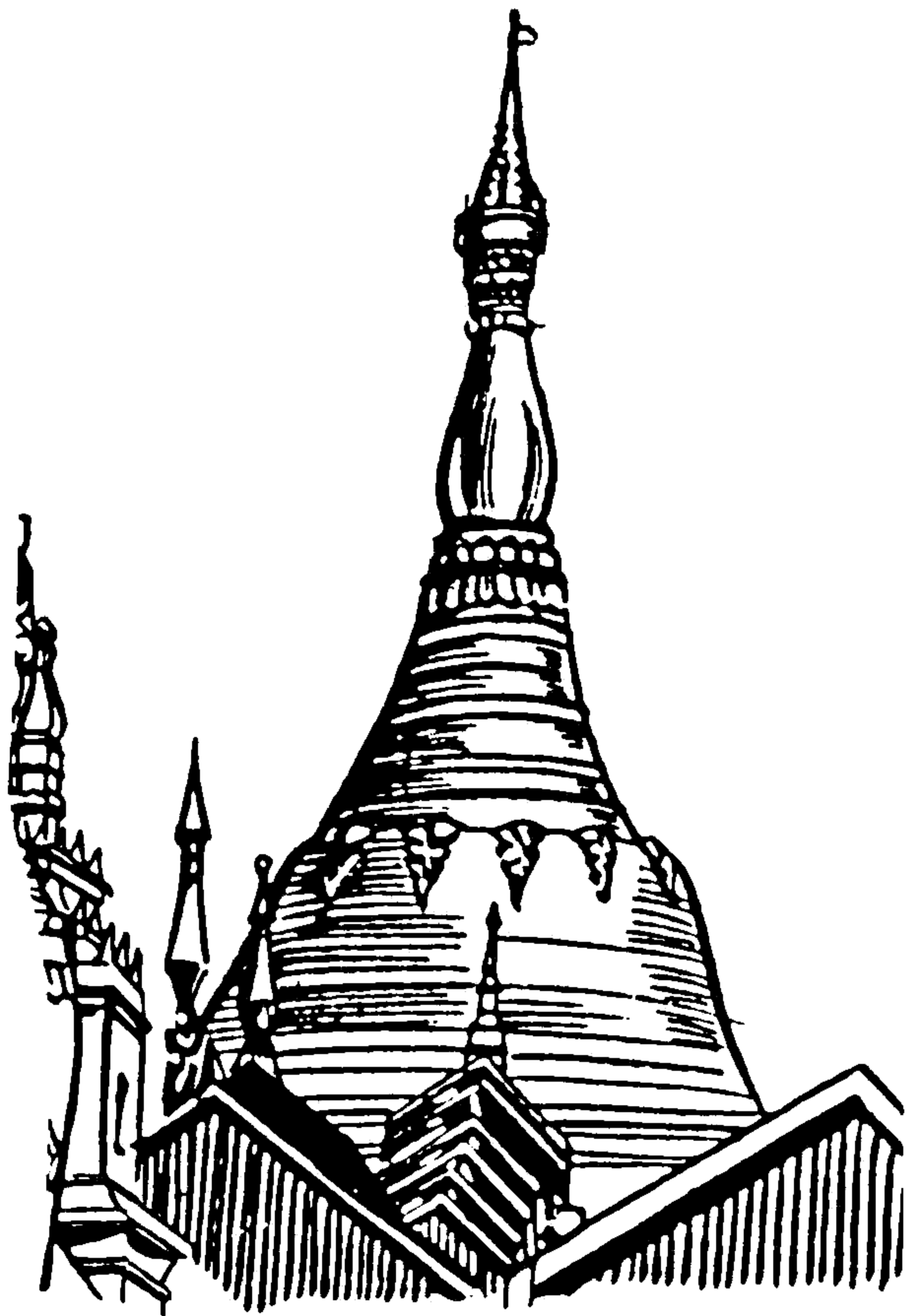
သူတို့ မြန်မာပြည်ပြန်ရောက်
တော့ ဥက္ကလာပမင်းကြီး
ဦးဆောင်ပြီး သိဂုံတ္တရတောင်
တော်မှာ ဓာတ်တော်တွေကို
ဌာပနာတော်မူပါတယ်။

A: “Enshrined!”

ဌာပနာတော်မူတာကိုး။

B: “Yes, the relics are in Shwedagon Pagoda, the greatest ceti in the world.”

ဟုတ်ပါတယ်၊ ရွှေတိဂုံဘုရား
ဌာပနာတိုက်ထဲမှာ ဆံတော်
တွေရှိ တာပေါ့။ ဒီဘုရားကြီး
ဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အကြီးဆုံးပါ
ဘဲလေ။



Sending out A mission of Sixty Arahants

ရဟန္တာ(၆၀)ကို သာသနာပြုစေလွှတ်ခြင်း



A: "The Buddha devoted his time and energy for the benefit of mankind."

မြတ်စွာဘုရားသခင်ဟာ ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ အချိန်နဲ့ စွမ်းအင် ဟူသမျှကို လူသတ္တဝါတွေရဲ့ အကျိုးအတွက် အသုံးပြုတော်မူပါတယ်။

B: "Since enlightenment?"

သဗ္ဗညုတရွှေဉာဏ်တော်ရပြီး ကတည်းကပဲလား။

A: "Yes, of course. Until the last moment of his life, a period of forty-five years."

မှန်ပါတယ်။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူတဲ့အထိ ၄၅နှစ်ကာလပတ်လုံးပါဘဲ။

B: "Could you explain to me in detail?"

အသေးစိတ် ရှင်းပြနိုင်မလား။

A: "During the first Lent there were sixty noble disciples besides the compassionate Buddha?"

ပထမဝါမှာ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အပါးတော်မှာ ရဟန္တာ-၆၀ရှိပါတယ်။

B: "His followers?"

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ နောက်ပါ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တွေလား။

A: "Of course, the Buddha sent them out on the Dhamma mission."

ဟုတ်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားသခင်ဟာ ရဟန္တာမြတ်တွေကို သာသနာပြုစေလွှတ်တော်မူပါတယ်။

B: "Great intention!"

ကြီးမားမြင့်မြတ်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ပါဘဲ။

A: "The Buddha never thought of his personal comfort of leisure. He had universal love and infinite compassion-like that of Rahula, his only son."

မြတ်စွာဘုရားဟာ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ တွယ်တာချစ်ခင်မှု အတ္တစွဲမထားပါဘူး။ မဟာကရုဏာတော် အစဉ်ထားပါတယ်။

B: "What about compassion?"
မဟာကရုဏာတော်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါအုံး။

A: "I mean the Buddha endeavoured to enlighten all those who could be guided and lead them on to the right path-natural way."

ဆိုလိုတာက- မြတ်စွာဘုရားဟာ ကျွတ်ထိုက်တဲ့ ဝေနေယျသတ္တဝါအပေါင်းကို ကယ်ချွတ်ဖို့ကြိုးစားတော်မူတယ်။ မဂ္ဂင်လမ်းကို ရှေ့ဆောင်ညွှန်ပြတော်

မူပါတယ်။ အရှိကို အရှိအတိုင်းပါ။

B: "Where did he send the disciples?"

သာဝကများကို ဘယ်ကိုးကွယ်စေလွှတ်ပါသလဲ။

A: "To all parts of South-East Asia, including Myanmar."

မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံအနှံ့ပါဘဲ။

B: "In group?"

တစ်စုတစ်ရုံးထဲလား...

A: "No, The Buddha didn't allow the monks to lead the way in group. He guided each to one way Just to enlarge the places.

မဟုတ်ပါဘူး။ မြတ်စွာဘုရားဟာ ရဟန်းတော်များကို အစုအပြုံလိုက်ကြွသွားဖို့ ခွင့်မပြုပါဘူး။ တစ်ပါးလျှင် တစ်ကြောင်းတည်းသောခရီးကို သွားဖို့ ခွင့်ပြုတော်မူပါတယ်။ နေရာအနှံ့ရောက်ဖို့ဖြစ်တယ်။

B: "Why?"

ဘာကြောင့်ပါလဲ။

A: "To get to the destination
and to preach privately."

ခရီးတွင် ဖို့နဲ့ လွတ်လွတ်
လပ်လပ် ပြောဟောဖို့ပါဘဲ။

B: "Excellent for mission!"

သိပ်ကောင်းပါတယ်။

A: "Buddha preached his
Dhamma 45 years last
long."

မြတ်စွာဘုရားဟာ တရားတော်
တွေကို ၄၅ နှစ်ပတ်လုံး ဟော
ကြားပါတယ်။

B: "Dhamma. Is it the way to
Nibbanna?"

တရားတော်တွေ နိဗ္ဗာန်ရောက်
ကြောင်းလမ်းစဉ်လား။

A: "Right, there are noble
Eightfold paths? Middle
way is the basic of
Dhamma — and to
Nibbanna." If not-never
get to Nibban."

ဟုတ်ပါတယ်။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး
ရှိပါတယ်။ မဇ္ဈိမပဋိပဋ္ဌာ လမ်း
စဉ်ကို အခြေခံပါတယ်။

B: "What! Eight fold paths?"

ဘာတွေလဲ။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတာ။

A: "Namely: Right view,
Right thought, Right
speech, Right bodily
action, Right livelihood,
Right endeavour, Right
mindfulness, Right con-
centration."

အဲဒါတွေကတော့၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊
သမ္မသင်္ကပ္ပေါ၊ သမ္မာဝါစ၊
သမ္မာကမ္မန္တော၊ သမ္မာအာဇီဝေါ၊
သမ္မာဝါယာမော၊ သမ္မာသတိ၊
သမ္မာသမာဓိတို့ပဲဖြစ်ပါတယ်။

B: "Noble Truths of the
course leading to the
cessation of suffering."

အရိယာတို့ရဲ့လက်ကိုင် မြင့်
မြတ်တဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားပေါ့
နော်။

A: "That is right. It leads to
Enlightenment and to
Nibbanna."

ဟုတ်ပါတယ်။ ထိုးထွင်းသိတဲ့
အသိဉာဏ်ကိုရစေပြီး နိဗ္ဗာန်
ကို ရောက်ကြောင်းဖြစ်စေ
ပါတယ်။

A: "The Buddha said 'The doctrine is glorious in the beginning, in the middle and in the end.'"

မြတ်စွာဘုရားက တရားတော်ဟာ အစ၊ အလည်၊ အဆုံးသုံးပါးစလုံး ကောင်းမြတ်ခြင်း ဖြစ်တယ်လို့ မိန့်တော်မူခဲ့ပါတယ်။

B: "To be considered."

စဉ်းစားစရာပါဘဲ။

A: "The Buddha despatched His first sixty disciples in various directions."

ဗုဒ္ဓဟာ ဦးဆုံးဖြစ်တဲ့ သာဝက ၆၀ကို နေရာဌာနအသီးသီးကို စေလွှတ်တာပါဘဲ။

B: "I'd like to know what happened to the Buddha after He had got his enlightenment."

ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးနောက် မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အဖြစ်တော်ကို သိချင်ပါသေးတယ်။

A: "The Buddha mostly lived at Zetavanna monastery of Savatti offered by Anahtapind-

ika, the rich man. Sometimes He dwelled at Veluvanna monastery offered by King Bimbisara of Rajagaha. During the lent he lived at the monasteries and preached the Dhamma. After the lent He wandered about and preached the Dhamma.

မြတ်စွာဘုရားသခင်ဟာ အများအပြားတော့ အနာတပိဏ် သူဌေးကြီးလှူဒါန်းတဲ့ သဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှာ သီတင်းသုံးတော်မူတယ်။

တစ်ခါတစ်ရံမှာ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် မိမ္ဗိသာရမင်းကြီးလှူဒါန်းတဲ့ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်မှာ သီတင်းသုံးပါတယ်။ ကျောင်းတော်တွေမှာ သီတင်းသုံးတရားဟောကာကတော့ ဝါတွင်းမှာပေါ့။ ဝါကျွတ်တဲ့ အခါမှာတော့ နေရာအနှံ့ လှည့်လည်ပြီး တရားဟောတာပါဘဲ။

B: "Excellent!"

ကောင်းမြတ်ပါပေတယ်။



Parinibbanna (Death) of the Buddha

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ဝံ့တော်မူခြင်း



A: "The Buddha worked hard to enlighten people."

မြတ်စွာဘုရားသခင်ဟာ ဝေနေယျသတ္တဝါတွေကို ကယ်ချွတ်ဖို့ ရာ အပြင်းအထန် အလုပ်လုပ်ခဲ့တာဘဲနော်။

B: "Yes, indeed."

မှန်ပါတယ်။

A: "Where did the Buddha spend most of his time?"

မြတ်စွာဘုရားဟာ မည်သည့်အရပ်မှာ အကြာကြီးသီတင်းသုံးခဲ့ပါသလဲ။

B: "At Zetavanna monastery of Savatti City for 25 years. There the Buddha delivered his sermons."

သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ တရားတွေ ဟောတာပါဘဲ။

A: "What about Zetavanna?"

ဇေတဝန်ကျောင်းက ဘယ်လိုပါလဲ။

B: "It's the donation of the rich man Anahta-pindika."

"Now you can see the remains in India."

အနာထပိဏ် သေဌေးကြီးရဲ့ ကောင်းမှုပါ။ အိန္ဒိယပြည်မှာ ကျောင်းတော်ရာကို တွေ့နိုင်ပါသေးတယ်။

A: "Famous one!"

ကျော်ကြားပါတယ်။

B: "At the age of 80, the Buddha informed Ananda, his personal attendant, At Pawa near Vesali."

သက်တော် ၈၀အရွယ်ရောက်လာတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားဟာ ညီတော်အာနန္ဒာကို ဝေသာလီ



ပြည်အနီး ပါဝါအရပ်မှာ ပြော
ကြားခဲ့တဲ့စကားရှိခဲ့ပါတယ်။

A. "What?" "Important
words?"

ဘာစကားဖြစ်ပါသလဲ။ အရေး
ကြီးပါသလား။

B. "He told him that he
would die in three months
from that day At that
time the Buddha had an
attack of dysentery."

သုံးလပြောက်တဲ့အခါ၊ ပရိ
နိဗ္ဗာန်စံတော်မူမယ့်အကြောင်း
မိန့်တော်မူတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ
မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရားသခင်ဟာ ဝမ်း
ကိုက်ရောဂါခွဲကပ်တော်မူနေ
ပါတယ်။

A. "What were the Blessed
one's last words?"

မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ နောက်ဆုံး
စကားတွေကို ပြောပါအုံး။

B. "He said, My monks-all
things are subject to
decay Work out your sal-
vation with diligence "

'ချစ်သားရဟန်းတို့၊ သင်္ခါရ
တရားတို့ဟာ ပျက်တတ်တဲ့
သဘောရှိတယ်။ ချစ်သားတို့

ဟာ မပျက်ပေလျှာကြန့်'

(ဝယ်ဓမ္မာ ဘိက္ခဝေ၊ အပ္ပမ္မာ
ဓန၊ သမ္မာဓထ) အဲဒီလို မိန့်
တော်မူပါတယ်။

A. "All is impermanent "
"Suffering!"

အားလုံးမပြေဘူးလေ၊ နော်။ ဒုက္ခ
သစ္စာတရားပါဘဲ။

B. "Of course The Buddha
consoled his disciples
and taught them the first-
fundamental truth of suf-
fering "

ဟုတ်ပါတယ်။ မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရား
ဟာ တပည့်သားသာသကတွေကို
နှစ်သိမ့်ပြီး ဒုက္ခသစ္စာရဲ့ အခြေခံ
တရားကို ပြသခဲ့တာပါဘဲ။

A. "Where did the Buddha
travel to preach?"

မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရားသခင်ဟာ တရား
ဟောဖို့ နယ်ကိုကြွပါသလဲ။

B. "Far and wide Though
born of a royal family,
His life's very simple and
free from all kinds of pre-
tensions."

ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အနံ့ခရီး
ဆွက်ခဲ့ပါတယ်။ သာသကမင်းမင်း

မျိုးက မွေးဖွားခဲ့ပေမယ့်၊ မြတ်
စွာဘုရားရဲ့ နေထိုင် သီတင်းသုံး
ပုံဟာ ရိုးသားလှပါတယ်။
ဟန်ဆောင်မှုကင်းတယ်လို့ ဆိုရ
မှာပေါ့။

A: "Pretensions!"

ဟန်ဆောင်မှုတွေ။ ဆိုစမ်းပါအုံး။

B: "I mean-He dressed sim-
ply, ate simple food, and
lived in simple residences,
sometimes under a tree in
the jungle."

ကျွန်မပြောချင်တာက- မြတ်
စွာဘုရားဟာ ရိုးရိုးပဲဝတ်စား
နေထိုင်တယ်။ သာမန် ဘဲ
စားသောက်တယ်။ တစ်ခါတရံ
မှာ တောထဲက သစ်ပင်အောက်
မှာ သီတင်းသုံးလေ့ရှိပါတယ်။

A: "Only by himself?"

ကိုယ်တော်တစ်ပါးတည်း ဒီလို
ဘဲနေတာလား။

B: "Of course not. That kind
of life's also pratished by
his noble monk dis-
ciples."

ဟင့်အင်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီလို
ဘဝမျိုးဟာ မြတ်စွာဘုရားရဲ့
တပည့်သားသာဝက ရဟန်း

တော်များ ကျင့်သုံးရတာပါဘဲ။

A: "You know Brahman-
ism?"

ဗြဟ္မဏဝါဒ အကြောင်းသိပါ
သလား။

B: "Yes, it's based on a caste
system."

ဟုတ်ကဲ့၊ မျိုးရိုးအဆင့်အတန်း
ပေါ် အခြေခံတဲ့ဝါဒပါဘဲ။

A: "What about it?"

ဘယ်လိုပါဘဲ၊ ဆိုစမ်းပါအုံး။

B: "According to the caste
system, a person is con-
sidered high or low in
which he is born."

မျိုးရိုးအဆင့် အတန်းခွဲ တဲ့
သဘောအရဆိုရင်၊ လူတစ်
ယောက်ကို မွေးဖွားလိုက်တာနဲ့၊
အဆင့်အတန်း၊ ဇာတ်နိမ့်၊
ဇာတ်မြင့်၊ ခွဲပြီးဖြစ်ပါတယ်။

A: "What's feeling of the
Buddha?"

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ခံစားချက်က
ဘယ်လိုပါလဲ။

B: "He felt that- it's wrong
and unfair."

မြတ်စွာဘုရားသခင်ဟာ အဲဒီ
ဇာတ်ခွဲခြားမှုက မှားနေတယ်။

မလျော်ကန်ဘူးဆိုတာ ရိပ်စားမိပါတယ်။

A: "What did he try?"

ဒီတော့ ဘုရားသခင်ဟာ ဘယ်လိုဇာတ်ခွဲခြားမှုကို နိုင်အောင်ကြိုးစားခဲ့ပါသလဲ။

B: "By using his own action cleverly."

ကိုယ်တော်တိုင် လုံ့လဥဿဟထုတ် ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။

A: "The Buddha presented a revolutionary idea!"

မြတ်စွာဘုရားဟာ တော်လှန်တဲ့ အတွေးအခေါ်ပေးခဲ့တာပေါ့နော်။

B: "Needless to say. He's the perfect model of all the virtues he preached-the holiest of the holy, the wisest of the wise."

ပြောစရာမလိုပါဘူး။ မြတ်စွာဘုရားဟာ ဟောပြောတဲ့ တရားဓမ္မအတိုင်း ကျင့်ကြံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီးပါ။ အမြင့်မြတ်တကာ အမြင့်မြတ်ဆုံး၊ ပညာရှိများအနက် ပညာဉာဏ်အကြီးဆုံး ဖြစ်တော်မူပါတယ်။

A: "Different from other teachers of His time?"

အဲဒီအချိန်ကာလက အခြားဘာသာရေးဆရာကြီးတွေနဲ့ ကွဲပြားခြားနားမှု ရှိပါသလား။

B: "Yes, other teachers before and after him taught about God or Gods, but the Buddha simply taught the Truth or Dhamma. Understanding the Truth is the essence of enlightenment and the ultimate freedom."

ဟုတ်ကဲ့ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူမီနဲ့ ပွင့်တော်မူပြီးနောက် ဘာသာရေးဆရာကြီးတွေအားလုံး ဗြဟ္မာတွေ၊ နတ်တွေအကြောင်းကိုဘဲ ဟောကြားကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မြတ်စွာဘုရားကတော့ သစ္စာ(ဓမ္မ)တရားအကြောင်းကိုဘဲ ဟောတော်မူပါတယ်။ သစ္စာလေးပါးတရားအကြောင်းကို သိခြင်းဟာ ဉာဏ်က လုံးဝလွတ်ငြိမ်းသွားတဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်၊ သဗ္ဗညုတရွှေဉာဏ်တော်ရဲ့ အနှစ်သာရပါဘဲ။



Dona, the professor distributing the Sacred Relics of the Buddha.

ဒေါ်နာပုဏ္ဏား ဓာတ်တော်ဝေဖြင့်



A: What happened after the death of Buddha?

ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးတဲ့အခါ
ဘာတွေဖြစ်ပါသလဲ။

B: The rulers of eight states including Ajatasattu, heard the Buddha's death and came to the funeral with their armies.

မြတ်စွာဘုရားဟာ ကုသိန္ဒာရုံ
အင်ကြင်းတောမှာ ပရိနိဗ္ဗာန်
စံတော်မူခဲ့ပါတယ်။

အဇာတသတ်မင်း အပါအဝင်
ရှစ်ပြည်ထောင်မင်းတွေဟာ
မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်
စံတော်မူတဲ့အကြောင်းကို ကြား
ပြီး သူတို့ရဲ့ စစ်တပ်တွေနဲ့အတူ၊
တေဇောဓာတ် လောင်မယ့်ဆီကို
လာရောက်ခဲ့ကြပါတယ်။

A: "What was the aim?"

ရည်ရွယ်ချက်က ဘာပါလဲ။

B: "To fight for the possession of the sacred relics.

ဓာတ်တော်တွေကို ပိုင်ဆိုင်လိုမှု
အတွက် စစ်မက်တိုက်ခိုက်ကြ
ရန် ဖြစ်ပါတယ်။

A: "It's just a problem for all the kings at that time."

အဲဒီအချိန်မှာ ဘုရင်တွေ
အတွက် အဲဒါဟာ ပြဿနာ
တစ်ခုပေါ့နော်။

B: "Yes, of course, they respected the Buddha at the bottom of their hearts."

မှန်ပါတယ်၊ ဗုဒ္ဓကို အမှန်
ကြည်ညိုလေးစားကြတာကိုး။

A: "Go on, please."

ဆက်ပြောပါအုံး။

B: "The Buddha made a solemn wish before he died "The bones of my body may be left over as relics in small bits!"

မြတ်စွာဘုရားသခင်ဟာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မမူခင်ကလေးမှာ "ငါဘုရား၏ အရိုးတော်တို့ဟာ အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာ ဓာတ်တော်မွေတော်များအဖြစ် တည်ပါစေသား"လို့ အဓိဋ္ဌာန်ပြုခဲ့ပါတယ်။

A: "So!"

ဒီတော့၊ ပြောပါအုံး။

B: "Dona, the Brahmin was the professor of those kings and he persuaded them not to fight. He gave the sacred relics to them to worship. The kings enshrined them inside the pagodas."

ဗြဟ္မဏပုဏ္ဏားကြီး ဒေါနဟာ ဘုရင်တွေရဲ့ ပါမောက္ခဆရာကြီးဖြစ် ခဲ့တယ်။ သူဟာ ဘုရင်တွေကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ဖို့ ရာ ဓာတ်တော်တွေကို ဝေပေး

လိုက်ပါတယ်။ စစ်မက် မတိုက်ခိုက်ဖို့လည်း ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဘုရင်တွေဟာ ဓာတ်တော်တွေကို ဘုရားစေတီတွေမှာ ဌာပနာပါတယ်။

A: "Could you tell me about the power of relics?"

ဓာတ်တော်တွေရဲ့ တန်ခိုးကို ပြောပြနိုင်မလား။

B: "They are immortal virtues. Today you can see the Tooth Relics of Buddha in China and the Tooth Relics of Buddha in Srilanka. According to the legion the Hair relics enshrined in Shwedagon pagoda. the world famous."

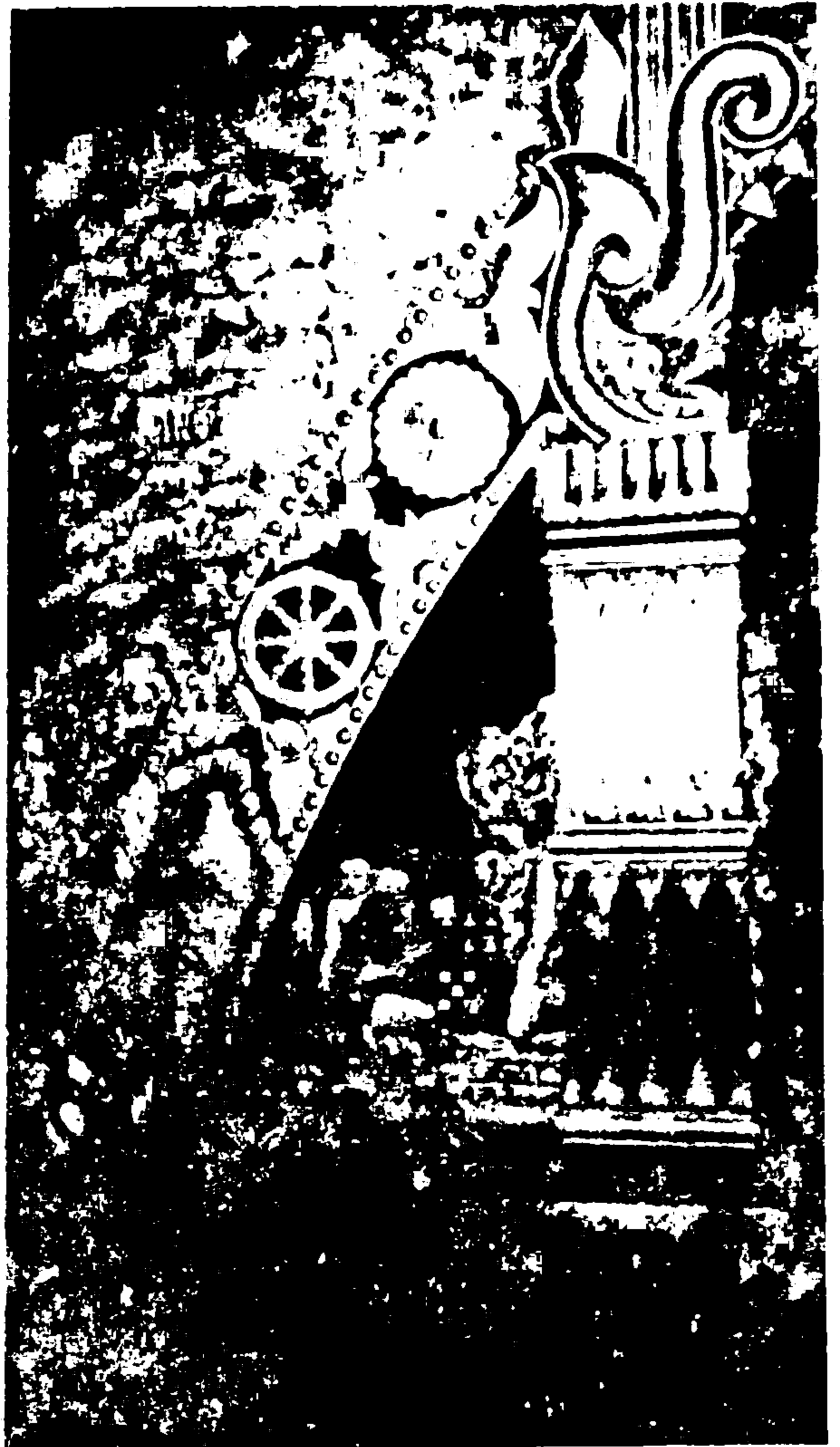
အဲဒီဓာတ်တော်တွေဟာ အမြဲတည်ပါတယ်။ ခုခေတ်မှာ မျက်မြင်တွေ့နိုင်တာက တရုတ်ပြည်မှာရှိတဲ့ ဗုဒ္ဓစွယ်တော်၊ သီရိလင်္ကာမှာရှိတဲ့ စွယ်တော်၊ သမိုင်းအရဆိုရင် ထင်ရှားလှတဲ့ ရွှေတိဂုံဘုရားမှာ ဆံတော်ရှစ်ဆူကို ဌာပနာထားပါတယ်။

A: "The Relics had got to Myanmar!"

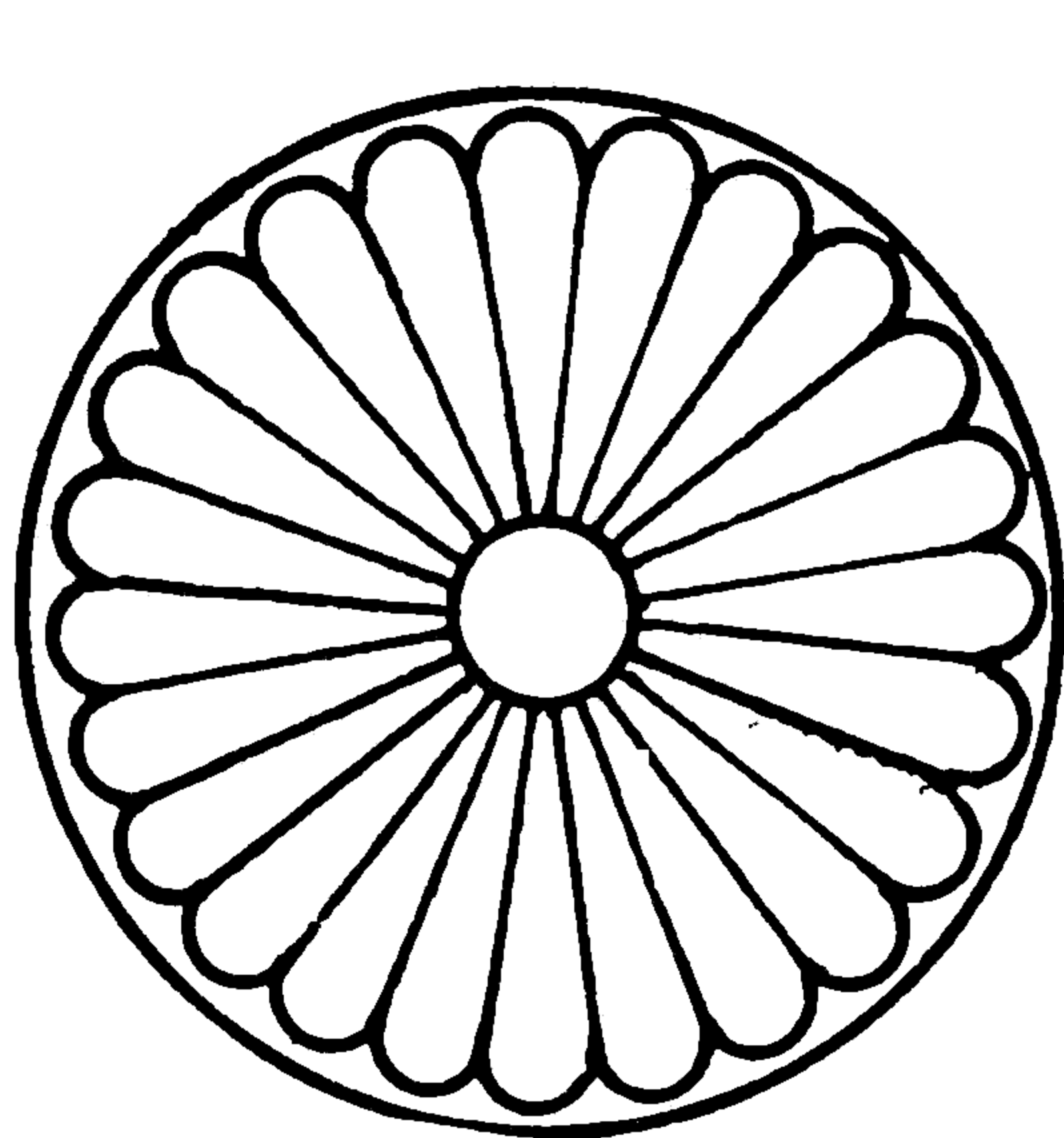
မြန်မာပြည်ကို ရောက်ခဲ့တဲ့
ဓာတ်တော်တွေလား။

B: "Yes, just three times
after the Independence."

ဟုတ်ကဲ့၊ သုံးကြိမ်ရောက်ခဲ့ပါ
တယ်။ ဂျပန်လက်ထက်ရပြီး
နောက် ဖြစ်ပါတယ်။

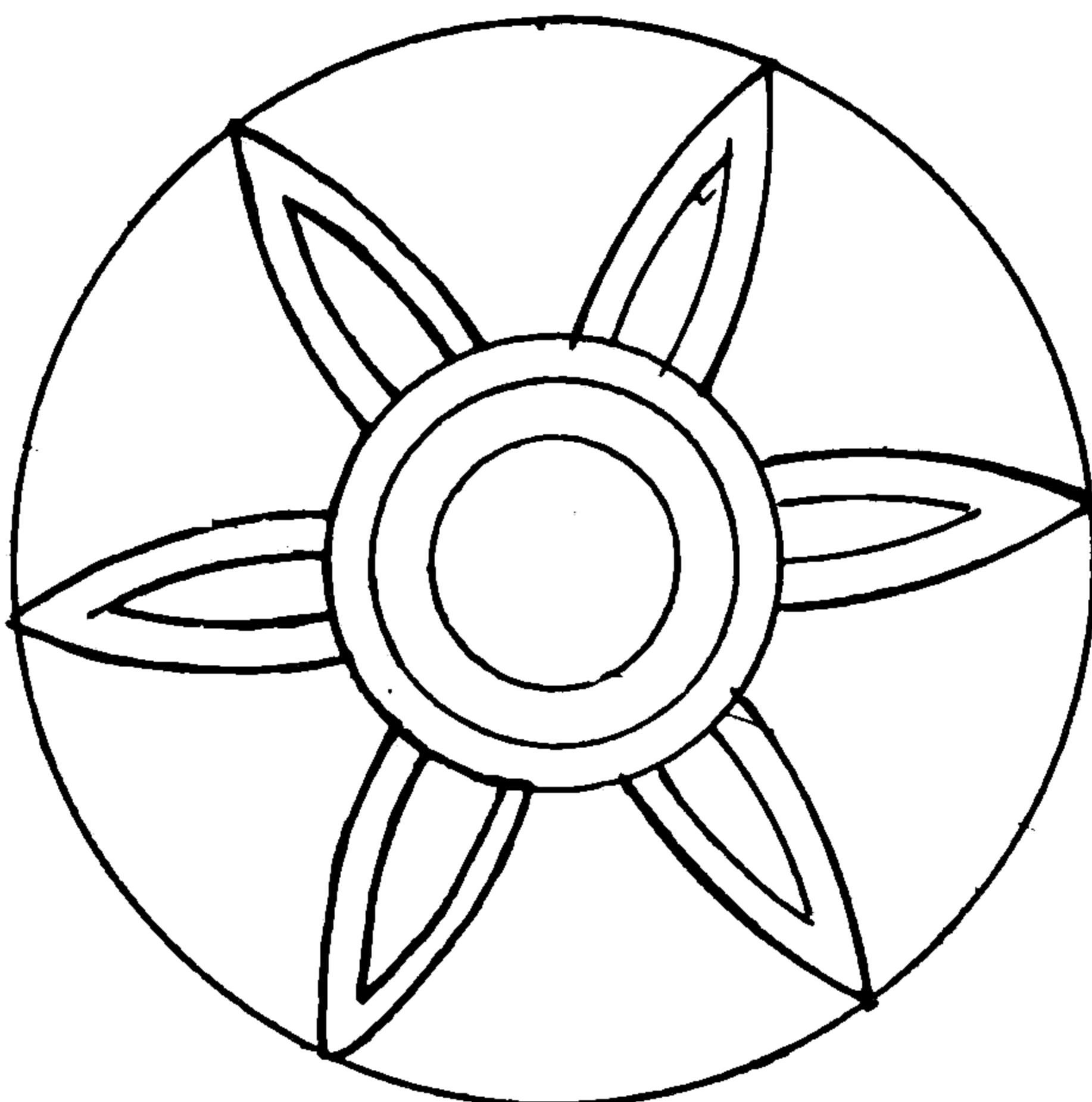


မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် နှစ်ပေါင်း
၁၀၀အတွင်း ဗုဒ္ဓဆင်းတုတော် မပေါ်သေးမီ အထိမ်းအမှတ်
အဖြစ် အိန္ဒိယပြည် ကျောက်မင်းများလက်ထက် ကိုးကွယ်ကြပုံ၊



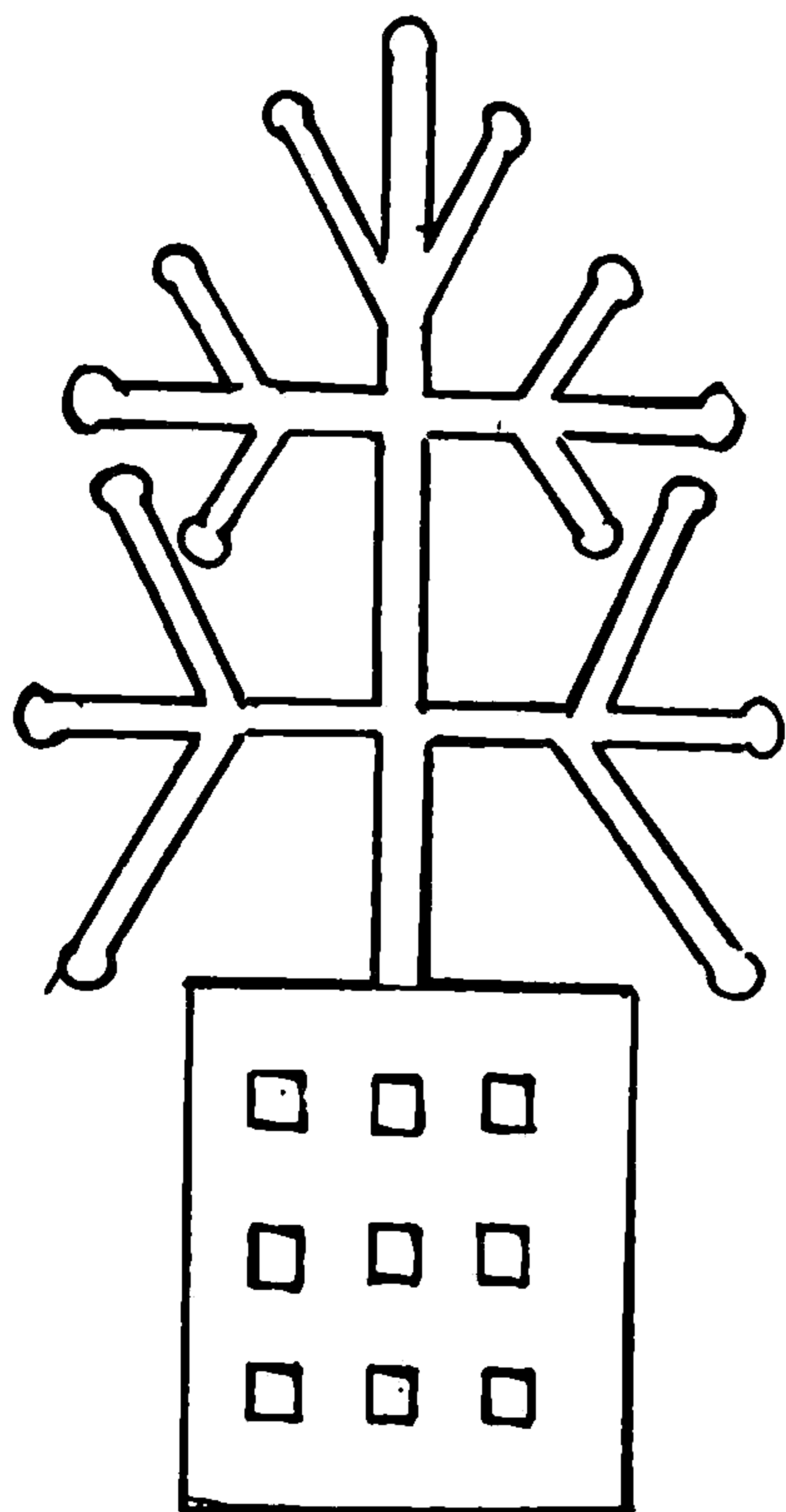
ဓမ္မစကြာ

The Wheel of Dhamma

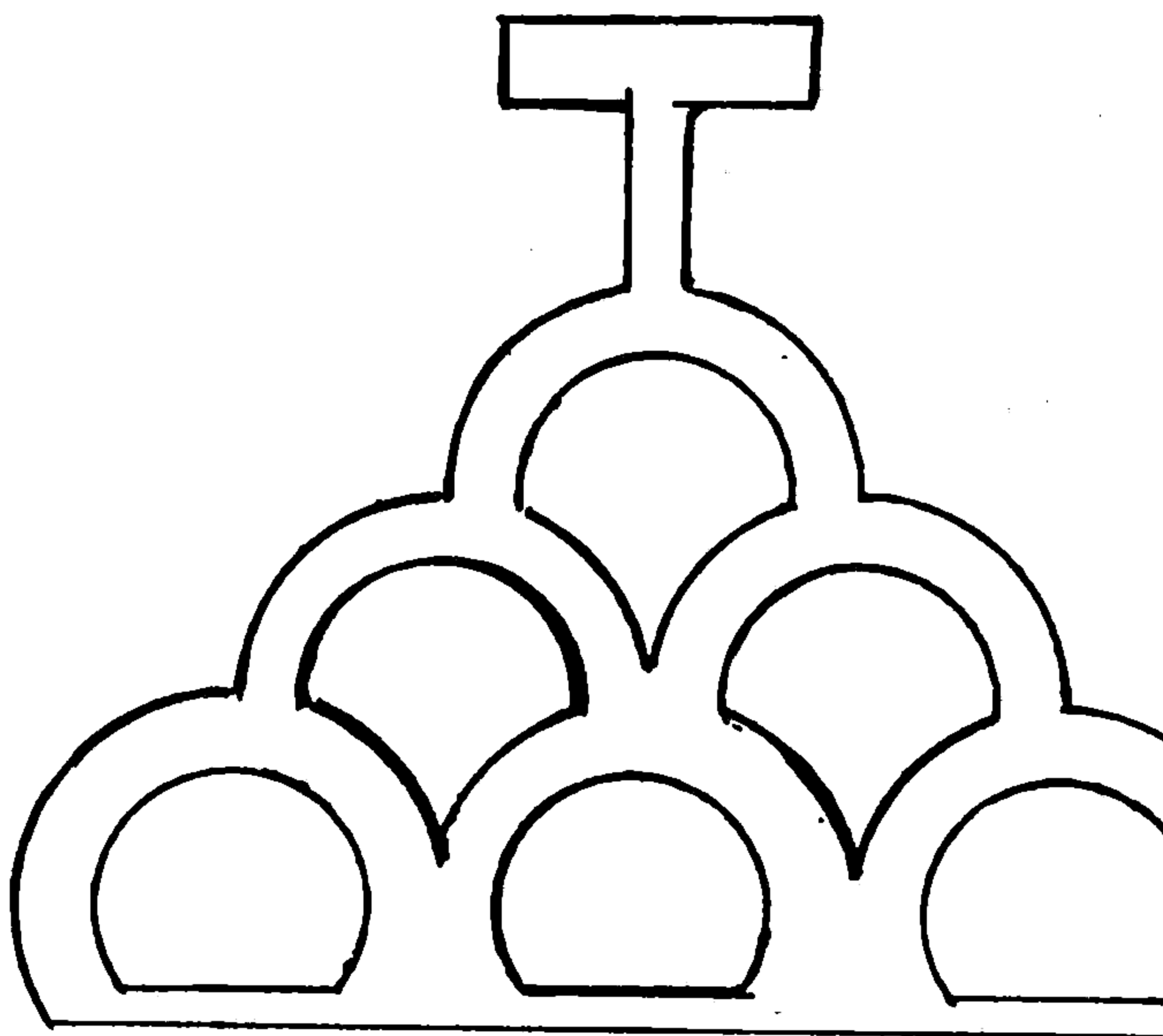


The future Buddha was born.

ဘုရားအလောင်းဖွားတော်မူခြင်း



သဗ္ဗ ညုတညာဏ်တော်
The enlightenment



The Death of Buddha

ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခြင်း

Dialogue on Buddhist Council

သင်္ဂါယနာတင်ကြွင်းနှင့် ပတ်သက်၍ပြောကြွင်း



A: "This is Maha Guha— in which the Great Synod took place in 1952."

ဒါဟာ လှိုဏ်ဂူကြီးပါဘဲ၊ ၁၉၅၂ ခုနှစ်က ဒီမဟာပါသနလှိုဏ်ဂူ ကြီးထဲမှာ သင်္ဂါယနာတင်ပွဲ ကျင်းပခဲ့ပါတယ်။

B: "Maha Guha!"

မဟာပါသနတဲ့လား။

A: "Yes, from Pali language It means the Greatest Cave."

ဟုတ်ပါတယ်။ ပါဠိဘာသာပါ။ အလွန်ကြီးမားတဲ့ ဂူလို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။

B: "Wonderful!" "In detail, please."

အံ့လောက်ပါတယ်။ အသေးစိတ်ရှင်းပြပါအုံး။

A: "In Buddhism to hold a Buddhist council is very important."

ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ သင်္ဂါယနာတင် တယ်ဆိုတာ သိပ်အရေးကြီးပါတယ်။

B: "If not— what will be?"

မတင်ရင်ဘာဖြစ်မလဲ။

A: "Going to be destroyed Buddha Sasana by some way or others."

တစ်နည်းနည်းနဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာဟာ ပျက်စီးကြောင်း ဖြစ်သွားနိုင်တာပေါ့။

B: "Why?" "Any reason?"

ဘာဖြစ်လို့လဲ။ အကြောင်းပြစရာရှိပါသလား။

A: "In Buddhist literature there are Tri-Pitakas

Sutta, Vinaya and Abbidhamma.”

ဗုဒ္ဓစာပေကျမ်းဂန်မှာ ပိဋကတ်
၃ပုံရှိတယ်။ သုတ်ဝိနည်း အဘိ
ဓမ္မာကျမ်းတွေဘဲ။

B: “So many?”

အတော်များသလား။

A: “You can see there in
Mandalay- a lot of
inscriptions on Pitakas- at
the foot of the Mandalay
Hill. And . . . they are
called “The World's Larg-
est Book by Kiplin.”

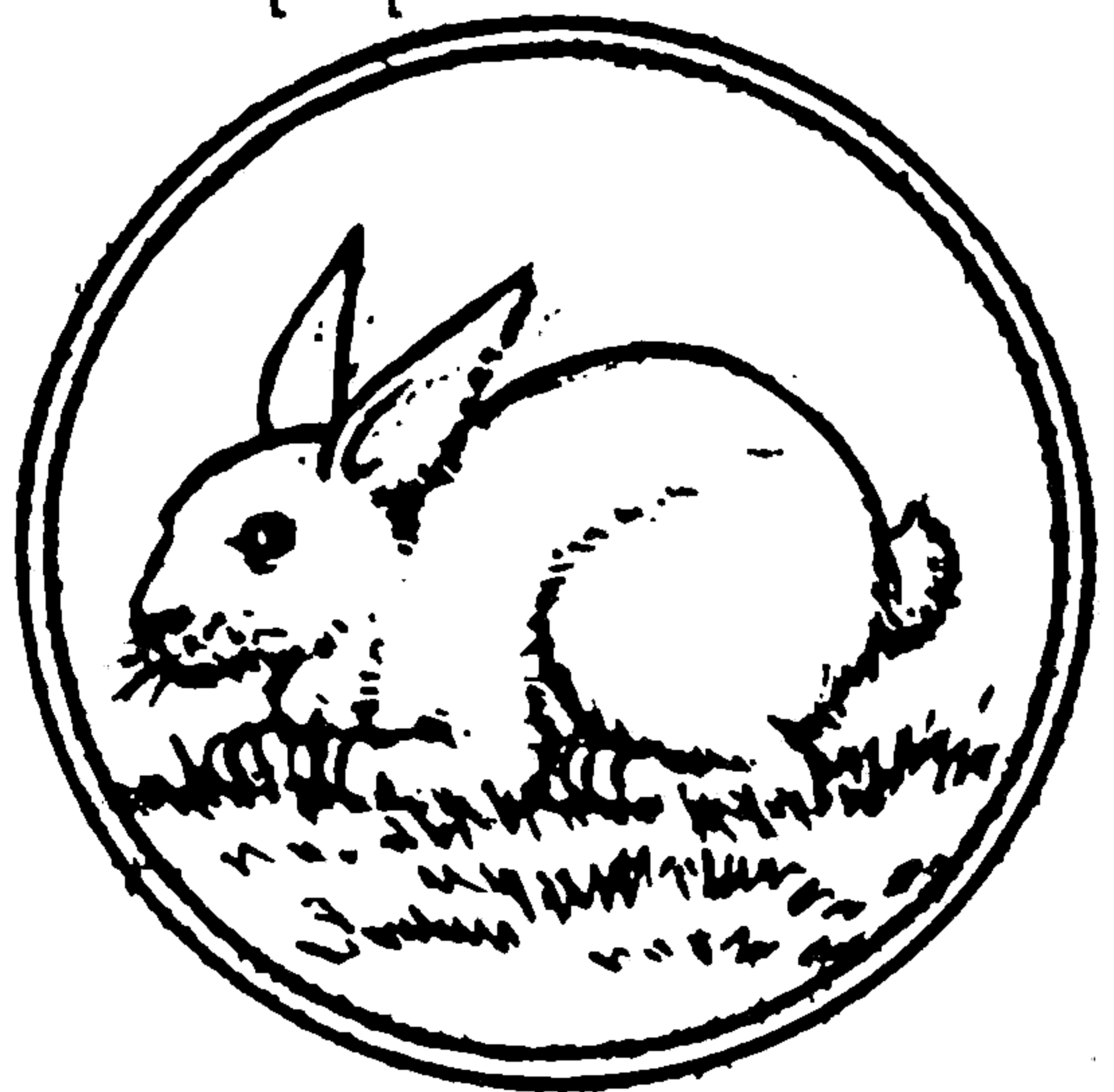
မန္တလေးမှာ ပိဋကတ်ကျောက်
စာတွေ အများကြီးရှိတာပေါ့။
မန္တလေးတောင်ခြေမှာပါဘဲ။
အဲဒီ ပိဋကတ်ကျောက်စာ
တွေကို ကမ္ဘာကျော်စာရေးဆရာ
ကြီးကစ်ပလင်က ကမ္ဘာအကြီး
ဆုံးစာအုပ်ကြီးလို့ အမွန်းတင်ခဲ့
ပါတယ်။

B: “World-famous!” “I have
ever read.”

ကမ္ဘာကျော်ဘဲ။ ဖတ်ဖူးတယ်။

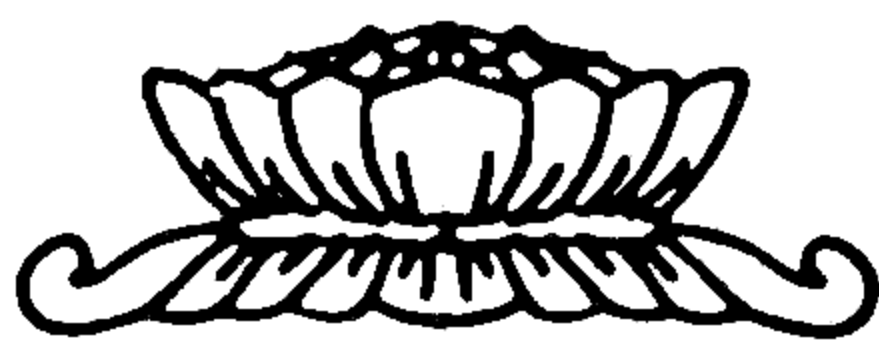
A: “After the death of Bud-
dha—there was a differ-
ence among the disciples,
and so- some of the
monks read the Dhamma
in group. It's known four
times in India-Just two
times in Myanmar- held
years after.

မြတ်စွာဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်
တော်မူပြီးနောက်- သင်္ဃာတော်
တွေက စုပေါင်းပြီး မြတ်စွာ
ဘုရားဟောကြားတဲ့ တရား
တွေကို ရွတ်ဖတ်ကြပါတယ်။
အိန္ဒိယပြည်မှာ ၄ကြိမ်၊ မြန်မာ
ပြည်မှာ ၂ကြိမ်၊ နှစ်ကြာလာရင်
လုပ်ရတာပါဘဲ။



Dialogue with a foreigner who believes in Buddhism

ဗုဒ္ဓဘာသာကို သက်ဝင်ယုံကြည်စွာ
စိုင်းငြားသားတစ်ယောက်နှင့် ဝကားပြောခြင်း



A: "Have you been to any meditation centre before?"

အယင်က တရားအားထုတ်တဲ့ နေရာကို ရောက်ဖူးသလား။

B: "Yes, in 1986. I got to Mahasi— nice and quiet."

ဟုတ်ကဲ့ ရှင့်၊ ၁၉၈၆-က ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာပါ။ သာယာ တိတ်ဆိတ်ပြီး ကောင်းလှပါတယ်။

A: "With some other Europeans?"

အခြားဥရောပတိုက်သားတွေနဲ့ လားရှင့်။

B: "No, just one -to meditate there."

မဟုတ်ပါဘူး။ တစ်ယောက် တည်းဘဲ၊ အဲဒီမှာ တရား ထိုင်ဖို့ပါ။

A: "What's the sense of meditation?"

တရားအားထုတ်တာဟာ ဘယ် လိုအာရုံရပါသလဲ။

B: "Self-help is needed. According to the saying of Buddha, "Be ye Lamp unto yourself Ananda" Is that so?"

ကိုယ်တိုင်ကြိုးစားဖို့ လိုပါတယ်။ ဗုဒ္ဓက ညီတော်အာနန္ဒာ ကို "ကိုယ်တိုင်တရားရှိ"လို့

ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။ မဟုတ်ဖူးလား။

"Peaceful state of mind is a noble course out of suffering and the suffering is a heat to all beings for the existence".

စိတ်ရဲ့ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုဟာ ဒုက္ခရဲ့ လွတ်မြောက်ကြောင်း တရားပါ။ အဲဒီ ဒုက္ခသစ္စာတရားကလဲ သံသရာမှာ သတ္တဝါတွေအဖို့ အပူမီးပါဘဲ။

A: "How long have you been here?"

(Been here so long?)

ရောက်တာကြာပြီလားရှင်။

B: "Just three weeks. On holidays."

၃ပတ်လောက်ပါဘဲ။ နေ့အားရက် အနားယူဖို့လာတာပါ။

A: "You believe in Buddhism in early days.?"

ငယ်စဉ်ထဲက ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကိုးကွယ်သလား။

B: "No, my parents on both sides believe in Christianity. After reading Books on Buddhism at the Ox-

ford University, I became a Buddhist."

ဟင့်အင်း၊ ကျွန်မရဲ့ အမေ၊ အဖေ နှစ်ဖက်စလုံး ခရစ်ယန်တွေပါဘဲ အောက်စဖို့ဒ်တက္ကသိုလ်တက်တုန်း ဗုဒ္ဓဘာသာအကြောင်း စာအုပ်တွေဖတ်ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်လာတာပါဘဲရှင်။

A: "May I know-your thought on Buddhism?"

ဗုဒ္ဓဘာသာအပေါ် တွေးခေါ်မြော်မြင်ချက်ကို သိပါရစေ။

B: "Well, Buddha's Dhamma is deep in essence. Eight-fold-path is really the way to Nibbanna."

ဗုဒ္ဓရဲ့ တရားတော်ဟာ လေးနက်ပါတယ်။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟာ နိဗ္ဗာန်သွားရာ လမ်းကြောင်းဖြစ်ပါတယ်။

A: "I'm very proud of you, of course."

ရှင့်အတွက် ကျွန်မတကယ်ဘဲ ဂုဏ်ယူမိပါတယ်ရှင်။



A Trip To Mrauk U (Mrohaung)

မြောက်ဦးသို့ရောက်ခြင်း



A: "Arakan's (Rakhine) a long history. It's called Dinnyawadi in ancient time."

ရခိုင်ပြည် ရာဇဝင် သမိုင်းဟာ ရှည်လျားလှပါတယ်။ ရှေးအခါက ညောင်တီလို့ခေါ်တာပေါ့။

B: "In comparison of Bagan?"

ပုဂံနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ရင် ဘယ်နှယ်နေပါသလဲ။

A: "So early! It's an independent state before Christian era."

သိပ်စောတာပေါ့ ခရစ်သက္ကရာဇ် မတိုင်မီက လွတ်လွတ်လပ်လပ်ရှိခဲ့တဲ့ ပြည်နယ်ဘစ်ခုပါဘဲ။

B: "What are the remains?"

အထောက်အထားတွေ ရှိပါသလား။ ဘာတွေပါသလဲ။

A: "You can see a number of inscriptions and antiquarian remains of Hindu dynasty as well as Arakanese (Rakhine kings)"

ကျောက်စာ အမြောက်အမြားကို တွေ့နိုင်တဲ့အပြင် ဟိန္ဒူမင်းဆက်တွေနဲ့ ရခိုင်မင်းဆက်တွေရဲ့ ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်တွေကိုလဲ မြင်တွေ့နိုင်ပါတယ်။

B: "Generations!"

အစဉ်အဆက်တွေပေါ့နော်။

A: "The kings were ruling in Vaisali (Wethali) from, 2nd century to 4th B.C-16 kings- 230 years."

ဘုရင်တွေဟာ ဝေသာလီပြည်မှာ အုပ်စိုးကြတယ်။ ဘီစီ ၂ရာစုက လေးရာစုအထိဘဲ ဘုရင်ခံပါး၊ နှစ်ပေါင်း ၂၃၀ ဘဲ။

B: "Vaisali! in Rakhine. I've ever heard of Vaisali in India. Why? Any difference or just the same?"

ဝေသာလီတဲ့လား၊ ရခိုင်မှာရှိတယ်။ ကျုပ်ကြားဘူးတာက အိန္ဒိယပြည်က ဝေသာလီလေ၊ ဘယ်နှယ့်ဖြစ်တာတုန်း၊ ကွဲခြားမှုရှိသလား၊ အတူတူဘဲလား။

A: "It's a problem! You should know 'Wethali' in Myanmar."

ဒါပြဿနာပါဘဲ သိသင့်တာကတော့ဗျာ၊ မြန်မာပြည်က ဝေသာလီပေါ့။

B: "Yes, I understand well." ဟုတ်ကဲ့၊ ကောင်းကောင်း သဘောပေါက်သွားပြီ။

A: "Arakanese(Rakhine) kings ruled over Mrauk U (Myohaung) ancient city in 15th century."

ရခိုင်မင်းတွေဟာ မြောက်ဦး (ရှေးဟောင်းမြို့တော်)မှာ ၁၅ရာစုနှစ်က စိုးစံခဲ့ကြပါတယ်။

B: "Connected with the Hindu custom?"

ဟိန္ဒူဝါဒနဲ့ ဆက်စပ်ပါသလား။

A: "According to the chronicle- I must say 'yes'. They believed in Buddhism, of course. It is Mahayanism- 'in early' times."

ရာဇဝင်အရဆိုရင်တော့ ဟိန္ဒူနဲ့ ဆက်စပ်တယ်လို့ ပြောရမှာဘဲ ဘုရင်တွေဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာကို သက်ဝင်ယုံကြည်တယ်။ စောစောပိုင်းကတော့ မဟာယာန အယူပါဘဲ။

B: "What things to see?"

ကြည့်စရာ ဘာတွေရှိပါသလဲ။

A: "Just a lot- paintings on walls-temples all around the ancient city."

အများကြီးပေါ့၊ နံရံဆေးရေး ပန်းချီတွေ ရှေးဟောင်းမြို့တော် တစ်ဝှမ်း ရှိဘုရားတွေပေါ့။

B: "Is there any greatest pagoda in Mrauk U?"

မြောက်ဦးမှာ အကြီးဆုံးဘုရားစေတီရှိပါသလား။

A: "Yes, Shitthaung temple is the most famous. It has many images in. Extraordinary!"

ဟုတ်ကဲ့ ရှစ်သောင်းဂူဘုရားကြီးဟာ အကြီးဆုံးပေါ့ ရုပ်လုံးရုပ်ကြွ ဆင်းတုတော် အဲဒီအထဲမှာ အများကြီးဘဲ၊ သိပ်ထူးခြားတယ်။

B: "Any sculptures?"

ကျောက်ဆစ်လက်ရာတွေ ဘာတွေရောရှိလား။

A: "Plenty! There's an ordination (Thein) Htarkan temple and Museum."

အများကြီးပါဘဲ၊ ထောက်ကန် လို့ခေါ်တဲ့ သိမ်ဘုရားနဲ့ ရှေးဟောင်းပြတိုက်လဲ ရှိပါတယ်။

B: "Mrauk U is far away from Sittwe, Rakhine?"

ရခိုင်ကနေ မြောက်ဦးကို အတော်ဝေးသလား။

A: "Just 5 hours. You can go there by boat along the Kalatan river."

စစ်တွေကနေ ငါးနာရီလောက် ကုလားတန် မြစ် အတိုင်း

မော်တော်နဲ့ သွားနိုင်ပါတယ်။

B: "Sittwe?"

စစ်တွေတဲ့လား။

A: "Right. It's the capital of Arakan. (Rakhine)"

ဟုတ်ပါတယ်။ ရခိုင်ပြည်ရဲ့ မြို့တော်ပါဘဲ။

B: "The most interesting facts!"

စိတ်ဝင်စားဖွယ် အကြောင်းတွေ ဘဲနော်။

A: "Yes, of course. You can go to the ancient city Wethali-8 Kilo metre-north of Mrauk U. Wethali is the most famous city from 8th century to 10th century."

ဟုတ်ကဲ့ မြောက်ဦးကနေပြီး ရှေးဟောင်းမြို့တော် တစ်ခုဖြစ်တဲ့ ဝေသာလီကို သွားရင်ရပါတယ်။ ဧကီလိုမီတာဝေးတယ်။

ဝေသာလီဟာ ရော့စနဲ့ ၁၀ရာစုအတွင်း အတော်ထင်ရှားခဲ့တာပေါ့။

B: "I'd like to know the trips."

ခရီးစဉ်ကို သိချင်ပါတယ်။

A: "Dinnyawady is an ancient city-22 kilometre from Wethali."

ညောင်တီဆိုတဲ့မြို့ ရှိပါသေးတယ်။ ဝေသာလီကနေပြီးသွားရင် ၂၂ ကီလိုမီတာဝေးတယ်။

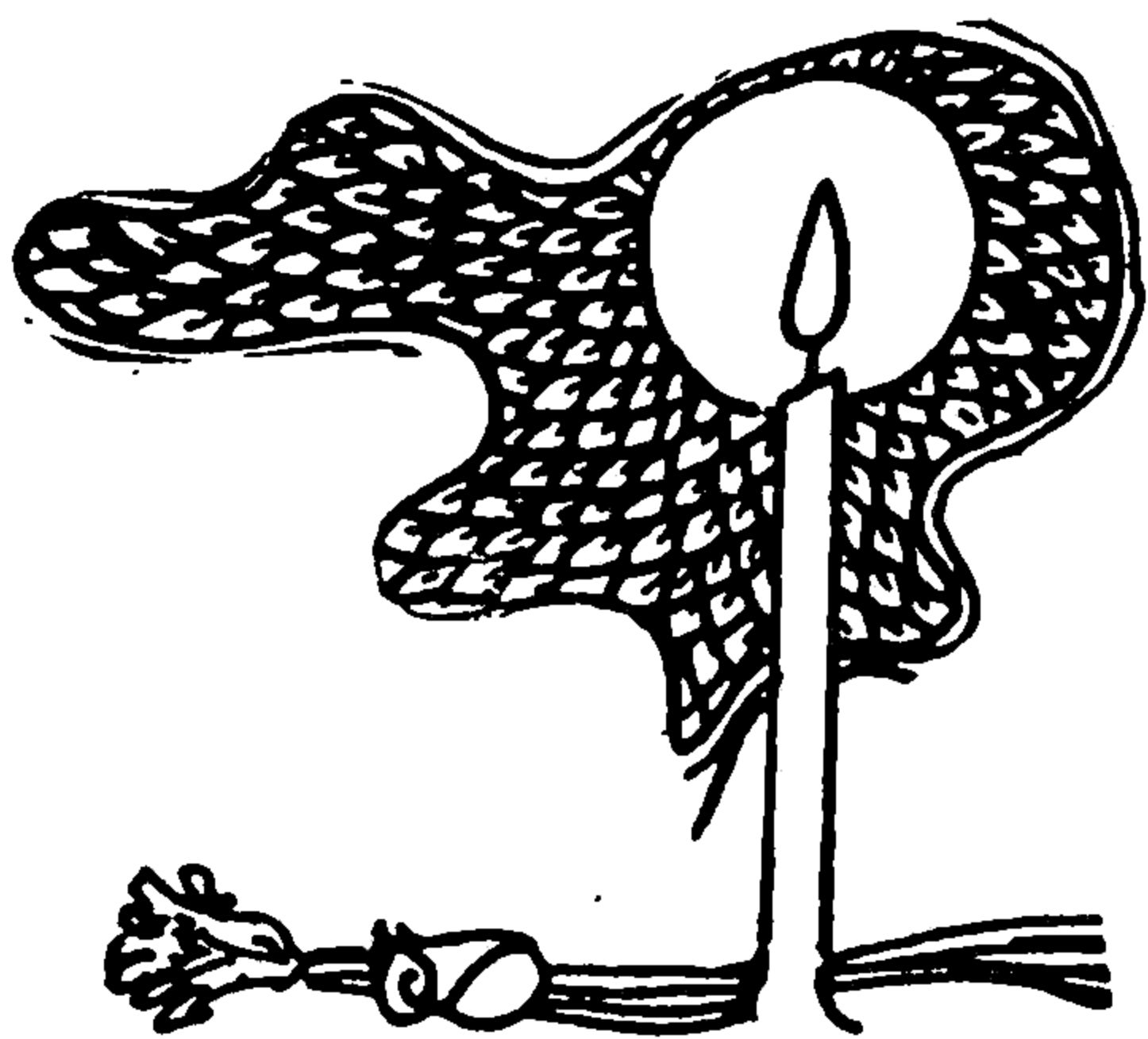
B: "So many things to see?"
ကြည့်စရာတွေ အများကြီးဘဲလား။

A: "Much! You can see the ancient coins of the Arakanese kings and Sanscrit inscriptions on a four-faced stone pillar in Wethali and stone figures."

ရခိုင်ဘုရင်တွေသုံးတဲ့ ငွေဒင်္ဂါတွေ သက္ကတ ဘာသာနဲ့ ရေးထားတဲ့ လေးမျက်နှာ ကျောက်စာတိုင်တွေ ကျောက်ဆစ်ရုပ်ထုတွေကို ဝေသာလီမှာ တွေ့နိုင်ပါတယ်။

B: "Just like Myasati inscription in Bagan. Thank you very much."

ပုဂံက မြစေတီကျောက်စာလိုပေါ့နော်။ ကျေးဇူးအများကြီးတင်ပါတယ်။



Conversation about Bagan

ပုဂံပြည်အကြောင်းပြောခြင်း



A: "Bagan is the most important historical site in Myanmar."

ပုဂံဟာ မြန်မာပြည်မှာ အရေးပါဆုံး သမိုင်းဝင်နေရာပါဘဲ။

B: "Where is it situated?"
ဘယ်မှာရှိသလဲ။

A: "Lying on the eastern Bank of the Ayeyawady River in the dry Zone."

အပူပိုင်းဒေသ ဧရာဝတီမြစ်ရဲ့ အရှေ့ဘက် ကမ်းခြေပေါ်မှာ တည်ရှိပါတယ်။

B: "How many years?"

နှစ်ပေါင်းဘယ်လောက်ကြာပြီလဲ။

A: "For two and half centuries. Myanmar Empire reached the top of its power."

၂ရာစုခွဲကျော်ကြာခဲ့ပါတယ်။
မြန်မာနိုင်ငံ အကျယ်အဝန်း
အထွတ်အထိပ်ရောက်ခဲ့တဲ့
အချိန်ပေါ့။

B: "Myanmar Empire?"

မြန်မာနိုင်ငံကြီး ပြောစမ်းပါအုံး။

A: "The first Myanmar Empire was founded by King Anawrahta in A.D 1044."

ပထမမြန်မာနိုင်ငံကို အနော်ရထာမင်းကြီးက အေဒီ ၁၀၄၄-ခုနှစ်မှာ တည်ထောင်ခဲ့ပါတယ်။

B: "What about the ruins of Bagan?"

ပုဂံပြည်က အပျက်အစီးတွေက ဘယ်နှယ်လဲ။

A: "Today the ruins are about 16 squares miles containing over 2000 edifices."

ခုခေတ်မှာ ပုဂံပြည်ရဲ့ အပျက်
အစီး (ဘုရားပုထိုးအပါဝင်)
တွေဟာ ၁၆မိုင်၊ စတုရန်း
ပတ်လည်ရှိပြီး အဆောက်အဦ
၂၀၀၀ကျော်ရှိတယ်။

B: "Pagodas and temples!"
ဘုရားတွေ၊ ဂူကျောင်းပြဿဒ်
တွေက ဘယ်လိုပါလဲ။

A: "Well-preserved! Rich
heritage from 11th to 13th
centuries."

ကောင်းကောင်း ထိန်းသိမ်းထား
ပါတယ်။ ၁၁ရာစုနှစ်က ၁၃ရာ
စုနှစ်တိုင် ရှိခဲ့တဲ့ အဖိုးတန်တဲ့
အမွေအနှစ်တွေပေါ့လေ။

B: "Connected with the re-
ligion?"

ဘာသာရေးနဲ့ သက်ဆိုင်တာ
တွေပေါ့နော်။

A: "Yes, most of the build-
ings. (monuments.)"
ဟုတ်ပါတယ်။ အဆောက်အဦ
အားလုံးလိုလိုပါဘဲ။

B: "I'm so interested in
Bagan."

ပုဂံကိုတော့ စိတ်ဝင်စားမိတယ်။

A: "And also . . . You can
see the famous remain,
Tharapa gate."

ပြီးတော့လည်းဘဲ . . . ကျော်
ကြားထင်ရှားတဲ့ သမိုင်းဝင်
လက်ကျန် သရုပ်တံခါးကို
တွေ့နိုင်ပါတယ်။

A: "Bagan is one of the rich-
est archaeological site in
Asia."

ပုဂံဟာ အာရှတိုက်မှာ ရှေး
ဟောင်းသုတေသန တူးဖော်ရေး
လုပ်ငန်းတွင် အလွန်အရေး
ကြီးတဲ့ တစ်နေရာပါဘဲ။

B: "I appreciate for your
kindness."

ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

A: "You can see the perfect
Ananda temple, Archaeo-
logical museum, Bupaya-
pagoda, Dhammayangyi
temple, Gawdawpalin,
Shwegugi temple and
Tha byinnyu temple, tow-
ering about the other
monuments— They call
panaroma of Bagan."

ပုဂံမှာ သပ္ပာယ်လှတဲ့ အာနန္ဒာ
စေတီ။ ရှေးဟောင်းသုတေသန
ပြတိုက်၊ ဗူးဘုရား၊ ဓမ္မရုံကြီး၊
ဂေါ်တော့ပလ္လင်၊ ရွှေရုံကြီး
ဘုရားတွေအပြင်၊ အလွန်
မြင့်မားပြီး၊ ပုဂံပြည်ရဲ့ စံပြလို့
ခေါ်နေကြရတဲ့... သဗ္ဗညုဘုရား
ကြီးကိုလည်း ဖူးတွေ့နိုင်ပါ
တယ်။

A: "There you see— city
wall of Bagan— Tharapa
gate."

ဟိုမှာတွေလားရှင့်၊ ပုဂံမြို့ရိုးဘဲ၊
သရပါတံခါးလို့ခေါ်တယ်။

B: "Big one!"

ကြီးသားဘဲ။

A: "According to the Bagan
Chronical— King
Anawyahta's killed by
buffalo near the gate."

ပုဂံရာဇဝင်အရဆိုရင်၊ အနော်
ရထာမင်းဟာ ဒီတံခါးအနီးမှာ
ကျွဲခတ်လို့သေတာဘဲ။

B: "Buffalo?"

ကျွဲလား။

A: "Yes, the Nat changed

into buffalo form and at-
tacked the king who's ill-
fated in horoscope."

ဟုတ်တယ်၊ နတ်ကျွဲခတ်လို့
သေတာဘဲ။ နက္ခတ်ဗေဒအရ
ဘုရင်မင်းမြတ်ကံဇာတာ ညှိုး
နွမ်းနေတဲ့အခါပေါ့။

B: "Thank you. What's
that?"

ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ဟိုဟာ
ဘာလဲဟင်။

A: "Thabinnyu Pagoda
the most highest one.

သဗ္ဗညုတစေတီတော်ဘဲ။ ပုဂံ
မှာ ဉာဏ်တော်အမြင့်ဆုံးဘဲ။

B: "Wonderful!" (Remark-
able!)

အံ့စရာပါဘဲ။

A: "Look! Stone sculpture."

ကြည့်ပါ။ အဲဒါ ပန်းတမော့ဘဲ။
making items from
bronze.

ကြေးကို ရုပ်လုံးထွင်းထားတာ။
It is called Pantee in
Myanmar Language.

ပန်းတည်းလို့ခေါ်တယ်။

And . . . What do you think of floral design on the wall?"

နံရံပေါ်က ပန်းမြောက်(ကြွ)တွေကို ဘယ်လို ယူဆမလဲဟင်။

A: "You can see Votive tablets at Bagan Museum."

ပုဂံပြတိုက်မှာ အုတ်ခွက်ဘုရားတွေ တွေ့နိုင်ပါတယ်။

B: "Century?"

ရာစုနှစ်ပြောပါဦး။

A: "8th or 9th century, may be."

၈ရာစု၊ ၉ရာစု ဖြစ်နိုင်တယ်။

B: "Any stone inscription of old time?"

ရှေးဟောင်းကျောက်စာ ရှိလား။

A: "Yes, there are some inscriptions, especially Myasati inscription carved about Myanmar Era 454."

ဟုတ်ကဲ့၊ ကျောက်စာချို့ရှိတယ်။ အထူးသဖြင့် တော့၊ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၄၅၄ခုနှစ်လောက်က ရေးထိုးတဲ့ မြစေတီကျောက်စာပါဘဲ။

B: "At what time?"

ဘယ်အချိန်မှာလဲ။

A: "At the time of King Kyansit."

ကျန်စစ်မင်းကြီးလက်ထက်ဘဲ။

B: "Any other inscriptions, beside stone inscription?"

ကျောက်စာအပြင် ဒီပြင်စာတွေကရော။

A: "Palm-leaf inscription, writing tablets made of papers-appeared after Bagan dynasty."

ပေစာ၊ ပုရပိုက်စာတွေက ပုဂံခေတ်နောက်ပိုင်းကျမှ ပေါ်ပေါက်လာတာ။

B: "Yes,"

အော်ဟုတ်ကဲ့။

A: "There are paintings and ink inscriptions on stucco— on the wall of Ananda Temple and some ancient pagodas in Bagan."

နံရံဆေးရေးပန်းချီ မှင်စာတွေဟာ အာနန္ဒာဘုရားနဲ့ စေတီအချို့မှာ ရှိတယ်။



Myazeti Inscription

မြစေတီကျောက်စာအကြောင်းပြောပြခြင်း



A: "Myazeti is the most well known inscription in Myanmar."

“မြစေတီဟာ မြန်မာနိုင်ငံမှာ အထင်ရှားဆုံး ကျောက်စာပါဘဲ”

B: "When?" "Who inscribed it?"

ဘယ်ခေတ်ကလဲ၊ ဘယ်သူစိုက် ထူခဲ့တာလဲ။

A: "Prince Rajakumar, son of king Kyan sit A.D?"

ရာဇကျမာရ်မင်းသားရေးထိုး ခဲ့တာဘဲ။ ကျန်စစ်မင်းကြီးရဲသားတော်ပေါ့။

B: "Is it important for the people of Myanmar or History?"

မြန်မာပြည်သားတွေအတွက်နဲ့ ရာဇဝင်မှာ အတော်အရေးပါ ပါသလား။

A: "Yes, you can see four different languages on slab, in the same meaning; Pali, Mon, Pyu and Myanmar."

ဟုတ်ကဲ့၊ ကျောက်ချပ်လေး မျက်နှာမှာ လေးဘာသာတွေ နိုင်ပါတယ်။ ပါဠိ၊ မွန်၊ ပျူနဲ့ မြန်မာဘာသာတို့ ဖြစ်ပါတယ်။

B: "Just a little explanation, please."

နည်းနည်းရှင်းပြပါအုံး။

A: "Pyu Alphabet is the rare one. Myanmar came from Pyu. Pyu language was spoken in Bagan dynasty, I guess. Pyu generation was in Tharakhittara, (Prome)."

ပျူအက္ခရာဟာ အတော် ရှားပါးပါတယ်။ မြန်မာဟာ ပျူက ဆင်းသက်လာတာပါ။ ပျူဘာသာဟာ ပုဂံခေတ်မှာ ပြောတယ်လို့ ခန့်မှန်းရပါတယ်။ ပျူခေတ်ဟာ ပြည် (သရေခေတ္တရာ)မှာ ရှိခဲ့ပါတယ်။

A: "I'd say. It's worth of studying Historical facts."

သမိုင်းအချက်အလက်လေ့လာတာဟာ တန်ဖိုးရှိတယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။

B: "Well, I'd like to know about Myazeti inscription. So interested!"

မြစေတီကျောက်စာအကြောင်း သိချင်ပါတယ်။ သိတ်စိတ်ဝင်စားပါတယ်။

A: "Prince Rajakumar inscribed it as the token of genuine affection for his benefactor father, king Kyansit who was old enough and also going to die at that time.

ရာဇကုမာရ်မင်းသားဟာ ကျေး

ဇူးရှင် ခမည်းတော် ကျန်စစ်မင်း အပေါ်ထားရှိတဲ့ မေတ္တာကို ဖော်ပြတဲ့အနေနဲ့ ဒီကျောက်စာကို ရေးထိုးခဲ့တာပါ။ အဲဒီအချိန်မှာ ကျန်စစ်မင်းကြီးဟာ နတ်ရွာစံတော်မူခါနီးပါပြီ။

B: "Noble minded!"

မြင့်မြတ်လှတဲ့ စိတ်ထားပါကလား!

A: "Of course, he paid a debt of gratitude by inscription."

မှန်ပါတယ်။ ကျောက်စာရေးထိုးပြီး မိဘကျေးဇူးဆပ်တာပါ။

B: "Yes!"

ဟုတ်လား။

A: "It means . . . "The prince Rajakumar offered the golden image to his father, the king-It was just-imformity of his father. The merit was to pay a debt of gratitude. And he wished to be cheerful and delighted. He said he do-

nated three villages, that his father had given him to the Lord Buddha. The donation was being done by pouring sacred water for another existence of life. And the prince wished the king delighted at heart."

ကျောက်စာရဲ့ ဆိုလိုရင်းကတော့ ရာဇကုမာမင်းသားဟာ ခမည်းတော် ကျန်စစ်မင်းကြီးနဲ့ သဏ္ဌာန်တူ၊ ရွှေဆင်းတု ထုလုပ်ခဲ့တယ်။ ဒီကုသိုလ်ကို လည်း ခမည်းတော်အနေနဲ့ စိတ်ရွှင်လန်း ချမ်းမြေ့စွာ ခံယူ နိုင်ပါစေလို့ ဆန္ဒပြုတယ်။ ခမည်းတော်အပိုင်စား သူ့ကိုပေး ခဲ့တဲ့ ကျွန်သုံးရွာကိုလည်း ဘုရားကို လှူပါကြောင်းနဲ့ ပြုသမျှ ကုသိုလ်အစုစုကိုလည်း နောင်သံသရာအဖို့ ရည်စူးပြီး ခမည်းတော် သာဓုခေါ်နိုင်ရန် ရေးစက်သွန်း ပါကြောင်း၊ ခမည်းတော်ကိုလည်း အဲဒီကု သိုလ်အတွက် စိတ်ချမ်းမြေ့

စေလိုပါကြောင်း ရေးထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။



Dialogue on Hantin, Beikthano and Tharakhittara

သရေခေတ္တရာ၊ ဗိဿနိုးနှင့် ဟန်လင်းအကြောင်းပြောခြင်း



A: "Been to all over Myanmar?"

မြန်မာပြည်အနှံ့ ရောက်ပြီး
ပြီလား။

B: "Of course not. Got an
idea to make a trip dur-
ing this month."

ဟင့်အင်း၊ ဒီလထဲတော့ သွားဖို့
စိတ်ကူးထားတယ်။

A: "Your destination?"

ဘယ်အထိ သွားမယ်စိတ်ကူး
ထားလဲ။

B: "Upper Myanmar."

အထက်မြန်မာပြည်အထိပါဘဲ

A: "So, better go to
Tharakhittara, ancient
city in Pyay (Prome) and
Beikthano' and Hanlin,
the oldest one near
Shwebo."

ဒီလိုဆိုရင်၊ ပြည်မြို့မှာရှိတဲ့
သရေခေတ္တရာမြို့ဟောင်းနဲ့
ဗိဿနိုးမြို့ဟောင်း၊ ရွှေဘိုနား
မှာရှိတဲ့ ဟန်လင်းမြို့ဟောင်း
တွေကို သွားသင့်ပါတယ်ရှင်။

B: "Is it far away?" "Difficul-
ties in visiting?"

အတော်ဝေးပါသလား၊ ခရီး
လမ်းပန်း အခက်အခဲရှိပါ
သလား။

A: "Pyay is not far away. You
can get there just one day.
To Shwebo via Man-
dalay. It is indeed very
important for archeo-
logists. Excavation has
been made."

ပြည်က အနီးလေးပါ၊ မြေလတ်
ပိုင်းဘဲ၊ နေ့ချင်းရောက်တယ်၊

ရွှေဘိုဘက်ကတော့ ဓေးတယ်၊
မန္တလေးကတစ်ဆင့် သွားရင်
ရပါတယ်။ တူးဖော်ရေးလုပ်နေ
တာ၊ အတော်ပြီး နေပါပြီ။

B: "Yes, Tharakhittara,
Beikthano and Hanlin got
at the top of their culture
from A.D 1 to 9th century.
Famous Kings (Pyu
Kings) resided there at
that time."

ဟုတ်ပါတယ်၊ သရေခေတ္တရာ၊
ဗိဿနိုးနဲ့ ဟန်လင်းတို့ဟာ
အဲဒီအချိန် အေဒီ ၃ရာစုနဲ့
၉ရာစုအတွင်းမှာ ယဉ်ကျေးမှု
အထွတ်အထိပ်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။
ပျူမင်းတွေဟာ နန်းစိုက်ခဲ့ကြ
တာပါဘဲ။

B: "What things could be
found?"

ဘာပစ္စည်းတွေ တွေ့နိုင်ပါသလဲ။

A: "Mostly! things belonged
to human beings and
pots, and beads votive
tablets and the properties
in connection with the
Hindu custom of India.

Now you can see the pa-
lace ground and the brick
wall, the city wall. Excava-
tion has been made by
the Department".

အများအားဖြင့်တော့ လူ့အသုံး
အဆောင်ပစ္စည်းတွေ၊ အုတ်
ခွက်ဘုရားတွေ၊ ဟိန္ဒူယဉ်ကျေး
မှုနှင့် ဆက်သွယ်တာတွေပါဘဲ။
မြို့ရိုး၊ နန်းတော်ကုန်းစသည်ဖြင့်
ရှေးဟောင်း သုတေသနဌာနက
တူးဖော်လျက်ရှိပါတယ်။

B: "So long?"

ကြာပြီလား။

A: "After the Second World-
War, excavation started.
Excavated things are to
be seen at the National
Museum."

ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ပြီးကတည်း
က စတာပါဘဲ။ တူးဖော်ထား
တဲ့ ပစ္စည်းတွေကို အမျိုးသားပြ
တိုက်မှာ ပြထားပါတယ်။

B: "Any other places?"

ဒီပြင် ရောက်သင့်ရောက်ထိုက်
တဲ့ နေရာတွေရှိသေးလား။

A: "You should go to Pago (Hanthawaddy)- Excavation has been made at the place the ancient Royal Court of Bayint naung, the king. Going to get the result."

ပဲခူးမြို့ဟောင်း ဟံသာဝတီကို သွားသင့်ပါတယ်။ ဘုရင့်နောင် မင်းတရားကြီးရဲ့ နန်းတော်ကုန်း ကိုတူးဖော်နေပါတယ်။ အကောင်း အထည်ပေါ်နေပါပြီ။

B: "At what time?"

ဘယ်ခေတ်ကလဲဟင်။

A: "Between 15th century and 16th Century."

၁၅ရာစုနဲ့ ၁၆ရာစုနှစ်အတွင်း ပါဘဲ။

B: "Any particular facts?"

ထူးခြားမှုရှိပါသလား။

A: "Bayintnaung's the king who founded the second Myanmar Empire. He enlarged it. At that time Myanmar became the most powerful country is South-East Asia. India and neighbouring coun-

tries regarded Myanmar kings and glory."

ဘုရင့်နောင်မင်းတရားကြီးဟာ ဒုတိယမြန်မာနိုင်ငံတော်ကို တည်ထောင်ခဲ့တဲ့ မင်းမြတ်ပါ။ မြန်မာအင်ပိုင်ယာကို အကျယ် ပြန့်ဆုံး ချဲ့ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ တုန်းက မြန်မာဟာ အရှေ့တောင်အာရှမှာ တန်ခိုး ဩဇာအာဏာ အကြီးမားဆုံး နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံပေါ့။ အိန္ဒိယပြည် နဲ့ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေဟာ မြန်မာဘုရင်ရဲ့ တန်ခိုးဩဇာကို တလေးတစား ပြုခွင့်ကြရပါ တယ်။

B: "Thank you. Is it fair way to Bago?"

ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ပဲခူးကို သွားရင်အဆင်ပြေမလား။

A: "By car or train. Just about 1 hour."

ရထားနဲ့ဖြစ်စေ၊ ကားနဲ့ဖြစ်စေ သွားရင်ရပါတယ်။ တစ်နာရီ လောက်ပါဘဲ။



GLOSSARY
ခက်ဆစ်အဓိပ္ပါယ်

GLOSSARY

Page - 1

Religion = ဘာသာရေး
Buddhist = ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်
Buddhism = ဗုဒ္ဓဘာသာ
Mean = ဆိုလိုပါသည်။
 ပြောလိုပါသည်။
Profess = ဝန်ခံပြောကြား
 သည်။
 လုပ်ဆောင်သည်။
Followers = နောက်လိုက်။
 တပည့်။ သာဝက။
Lord = ရှင်တော်မြတ်
 ဘုရား(**Buddha**)
Accept = လက်ခံရယူသည်။
Doctrine = တရားတော်
 (Dhamma ဓမ္မ)
State of mind = ဂုဏ်တော်
 (စိတ်အခြေအနေ)
Essence = အနှစ်သာရ
Based on = အခြေခံသည်။
 အရင်းခံသည်။
Four Noble Truths = သစ္စာ
 လေးပါး
The way to Nirbanna = နိဗ္ဗာန်

 ရောက်ကြောင်းတရား၊
Misery = ဆင်းရဲခြင်း(ဒုက္ခ)၊
Aggregation = သံယောဇဉ်၊
 နှောင်ဖွဲ့မှု(သမုဒယ)
cessation = ကုန်ဆုံးခြင်း၊
 ရပ်စဲခြင်း၊ (နိရောဓ)
Means = လွတ်မြောက်ရာ
 လမ်းကြောင်း၊
Enlightened = အလုံးစုံသိခြင်း၊
 (သဗ္ဗညုတရွှေဉာဏ်တော်)
Perfect wisdom = စင်ကြယ်
 သော(အတုမရှိသော)ဉာဏ်တော်
Royal name = အနွယ်တော်
 (မင်းမျိုး)အမည်။
Effected = အကျိုးသက်ရောက်
 မှုရှိသော၊
The Life of Buddha = ဗုဒ္ဓဝင်
Founded = တွေ့ရှိခဲ့သည်။
 ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်။
B.C = (Before Christ
 ခရစ်တော်မပေါ်မီ)
Buddhistic scriptures = ဗုဒ္ဓ
 စာပေကျမ်းဂန်။
Tri-Pitakats = ပိဋကတ် ၃ပုံ
 သုတ်(Sutta)၊
 ဝိနည်း(Vinaya)

အဘိဓမ္မာ(Abbidhamma)

The instruction and
teaching of Buddha.

Virtues = ပါရမီ ဖြည့်ကျင့်
ဆည်းပူးခြင်း။

Ten Primary Virtues =
(ပါရမီဆယ်ပါး)

(၁)ဒါနပါရမီ (gave in alms)

(၂)သီလပါရမီ (Practiced
precepts)

(၃)နိက္ခမပါရမီ (Retirement
of the world)

(၄)ပညာပါရမီ (Wisdom)

(၅)ဝီရိယပါရမီ (Determined
courage?)

(၆)ခန္တီပါရမီ (For bearance)

သစ္စာပါရမီ (Truth)

(၇) အဓိဋ္ဌာနပါရမီ (Unchange-
able resolution)

(၈)မေတ္တာပါရမီ (Kindness
and affection)

(၁၀)ဥပေက္ခာပါရမီ (Equanimity)

Existence = သံသရာ

(31 existences ၃၁-ဘုံ)

The greatest wisdom =

သဗ္ဗညုတရွှေဉာဏ်တော်
Bodisatta (the future Bud-

dha) = ဘုရားလောင်း

The young millionaire = လူ
ချမ်းသာလေး(သန်းကြွယ်သူဌေး)

Thought to himself = တစ်
ကိုယ်တည်း စဉ်းစားသည်။

Property = ပစ္စည်းဥစ္စာ။

Take away = ယူဆောင်
သွားသည်။

beyond death = ကွယ်လွန်
သောအခါ

gave away = စွန့်ကြဲပေးလှူ
ခဲ့သည်။

in alms = အလှူဒါန။

deed = လုပ်ဆောင်ချက်။



GLOSSARY

Page - 5

giving away property =

ဥစ္စာပစ္စည်းစွန့်ကြဲပေးကမ်းခြင်း။

in alms (merit) = ဒါနကုသိုလ်
အလို့ငှါ။

Himalaya = ပိမဝန္တာ (ဆီးနှင်း
တို့ဖြင့် ပြွမ်းသောတော)

Hermit = ရသေ့။

attaining the powers =

အဘိညာဉ်တန်ခိုးရသည်။

အဘိညာဉ် (၆)မျိုးရှိ၏။

There are six kinds: The
faculty of seeing like a nat
ဒိဗ္ဗစက္ခု။ The faculty of hear-
ing. ဒိဗ္ဗသောတ။ Creative
power ကုဒ္ဒိဝိဒ။ knowledge of
other's thought စေတော ပရိယ။
Freedom from. အာသဝက္ခယ။
Knowledge of the past
existences. ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ။
clearing the path way =

လမ်းပြင်ခြင်း။

a retinue = နောက်ပါသဝက
များ။

arahants = ရဟန်းများ(ရဟန္တာ
များ)

good wish = စေတနာကောင်း၊
ဆန္ဒမွန်။

to be admired = ချီးမွမ်းထိုက်။

got the enlightenment =

သဗ္ဗညုတရွှေ့ဉာဏ်တော်ကိုရသည်။

a period of four hundred
crore and one hundred thou-
sand worlds = လေးသင်္ချေ

နှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း။

universe = စကြဝဠာ။

Kalpa = ကမ္ဘာ။

came along = ကြွရောက်လာ
ခဲ့သည်။

spread = ဖြန့်ခင်းသည်၊ လှဲချ
သည်။

face downwards = မှောက်သည်။

No doubt = သံသယရှိစရာ
မလိုချေ။

to fulfill = ဖြည့်ဆည်းပူးရန်။

the Perfections = ပါရမီများ။

(ပါရမီဆယ်ပါးရှိသည်)

(Paramita = ပြည့်စုံခြင်း)

existence = သံသရာ။

(31 existences = ၃၁ ဘုံ)

according to = အတိုင်း။

the most difficult task =

အလွန်ခက်ခဲတဲ့အလုပ်
eight bunches of lotus flow-

ers = ကြာပန်းခိုင်ရှစ်မျိုး။

offered = ဆက်ကပ်သည်။

လှူဒါန်းသည်။

with mind's eye of future

= အနာဂတ်သဉာဏ်

(ရှေးဖြစ်မည့် ဘဝအဆက်ဆက်
သိသော ဉာဏ်မျက်စိ)

in store = ရင့်ကျက်နေသည်။

ရှိနေသည်။

help-mate = ပါရမီဖြည့်ဘက်။



GLOSSARY

Page - 8

gods = နတ်သားများ(Nats)ဟု
မြန်မာအသံထွက်အတိုင်း
လည်း အနောက်နိုင်ငံသား
အတော်များများ နားလည်
ကြပါသည်။

(Sir Richard)ရေး “Thirty
Seven Nats ၃၇-မင်း စာအုပ်
ကြီးမှာ ကမ္ဘာကျော်ပင် ဖြစ်ပါ
သည်။)

One of the chief gods =
အကြီးအမှူး နတ်သားတစ်ယောက်။
celestial city = (the abode
of supernatural
beings) နတ်ပြည်။

De'wa Lokka. ဒေဝ-လောက
ဟူ၍လည်း ရေး/ပြောနိုင်ပါသည်။
(Sir. G.Scott ရေး Burman။
The higher and lower gods
= နတ်ပြည် ဖြစ်ပေ။ အထက်
အောက်မှ နတ်အများ။
(စတုမဟာရာဇ်၊ တာဝတိ
သာ၊ ယာမာ၊ တုဿိတာ၊
နိမ္မာနရတီ၊ ပရနိမ္မိတ၊
ဝဿဝတီ။)

တုဿိတာနတ်ပြည်သည်
နှစ်သက်စရာ အတိအပြည့်
သည်ဟု ကျမ်းဂန်ကဆို၏။
(တုဿိတာနတ်ပြည် တစ်ရက်
= လူတို့အနှစ်၄၀၀)

Ten thousand worlds =

စကြာဝဠာတိုက်တစ်သောင်း။

Not to enjoy = စည်းစိမ်မခံရန်။

sensual pleasure of a god =

ကာမဂုဏ်ချမ်းသာ(နတ်စည်းစိမ်)

any reason? = အကြောင်းတစ်စုံ
တစ်ရာ။

Fully enlightened Buddha =

သဗ္ဗညုတရှင်တော်ဘုရား။

to save the world = လောကကို

ကယ်ချွတ်ရန်။

Fulfilled = သံသယရှိစရာမလို။

Ten Perfections = ပါရမီ

ဆယ်ပါး။

Take conception = ပဋိသန္ဓေ

ယူသည်။

in the womb of men =

လူတို့၏ ဝမ်းဗိုက်

According to = အတိုင်း။

the history of Buddha = ဗုဒ္ဓဝင်။

The Great Being = ရှင်တော်

ဘုရား။

agreed to = သဘောတူသည်။

wish = ဆန္ဒသဘော

မြေလှုပ်ကြောင်း ဂ-ပါး။

ပဋိသန္ဓေ၊ နေသည်ကာလ၊ ဖွား
ထတစ်ဖန်၊ ရွှေညာဏ်တော်ရ၊ ဓမ္မ
စကြာ၊ ဟောခါကာလ၊ လွှတ်ထ
အာယု၊ ပြုသည်နိဗ္ဗာန်၊ ဈာန်ဂုဏ်
တန်ခိုး၊ တစ်မျိုးချောက်ချား၊
ဤရှစ်ပါးကြောင့်၊ ကြီးမားသုန္ဒရေ၊
တုန်လှုပ်လေသည်၊ ပုံသေမယွင်း၊
နှလုံးသွင်း၊

(သုံးပုံလှေကားကျမ်း)

မှတ်ချက်။ ဘုရားလောင်း ပဋိသန္ဓေ
နေသောအခါ မြေ
ငလျင် တုန်လှုပ်၏။



GLOSSARY

Page - 10

ruled over = အုပ်စိုးသည်။
sakyan clan = သာကီဝင်မင်းမျိုး
the Chirstian era = ခရစ်
သက္ကရာဇ်။
district = ခရိုင်။
full-moon day = လပြည့်နေ့။
rose early = စောစောအိပ်ရာမှ
ထသည်။
plenty of money = ငွေကြေး
အမြောက်အများ။
in good charity = ပေးကမ်း
စွန့်ကြဲမှု။
took the eight vows of
sabbath = ရှစ်ပါးသီလဆောက်
တည်သည်။
Laying down = လဲလျောင်းသည်။
royal couch = သလွန်။
fell asleep and dreamed =
အိပ်ပျော်ပြီး အိပ်မက် မက်ခဲ့သည်။
guardian angles = စောင့်ကြပ်
သည့်နတ်သားများ
lifted up = မ,ယူခဲ့သည်။
together with = အတူတကွ။
took away = သယ်ဆောင်
သွားခဲ့သည်။

Himalaya Mountains =

ဟိမဝန္တာတောင်တန်းများ။
a hugh slab = ကျောက်ဖျာကြီး။
sal-tree = အင်ကြင်းပင်။
bathed = ရေချိုးပေးသည်။
Anotta Lake = အနောဒရေအိုင်။
to remove = ကင်းဆင်းပျောက်ဆုတ်ရန်။
every human stain =
လူ့အညစ်အကြေးအားလုံး။
clothing = ဝတ်ဆင်ခြင်း။
garments = အဝတ်တန်ဆာ။
Silver Hill = ငွေတောင်။
a divine couch = နတ်သလွန်။
a white elephant = ဆင်ဖြူတော်
wandering about = လှည့်လည်
သွားလာနေသည်။
Golden Hill = ရွှေတောင်။
Golden mansion = ရွှေအိမ်တော်
striking her = လှုပ်ခါလိုက်သည်။
seemed to enter = ဝင်သွားပုံ
ရသည်။
womb = ဝမ်းဗိုက်။
conception = သန္ဓေယူခြင်း။
took place = ဖြစ်စေ့ခဲ့သည်။

GLOSSARY

Page - 13

after carrying = ကိုယ်ဝန်ဆောင်
ပြီးနောက်။

womb = ဝမ်းဗိုက်။

ruled by = အုပ်ချုပ်စိုးစံတော်
မူသည်။

made smooth and adorned =
ဖြောင့်ဖြူချောမွေ့စေသည်။
မွမ်းမံပြင်ဆင်၏။

grove of sal-trees = အင်ကြင်း
ပင်များ ဝေဆာနေသော
တောအုပ်။

rebuilt and decorated =
အသစ်ပြန်လည်မွမ်းမံသည်။

a good deed = ကောင်းမြတ်
သောလုပ်ငန်း။

presenting = ဖြစ်စေသည်။

a very pretty scene = အလွန်
လှပသောမြင်ကွင်း။

retinue = ရံရွေတော်များ။

reached out = လှမ်းလင့်သည်။

to seize hold of = ကိုင်ဆွဲရန်။

shaken with pains of birth

= ကမ္မဇ လေလှုပ်ခါသည်။

(ဗိုက်နာသည်။)

gave birth to = မွေးဖွားသည်။

on the way = လမ်းခုလတ်မှာ။

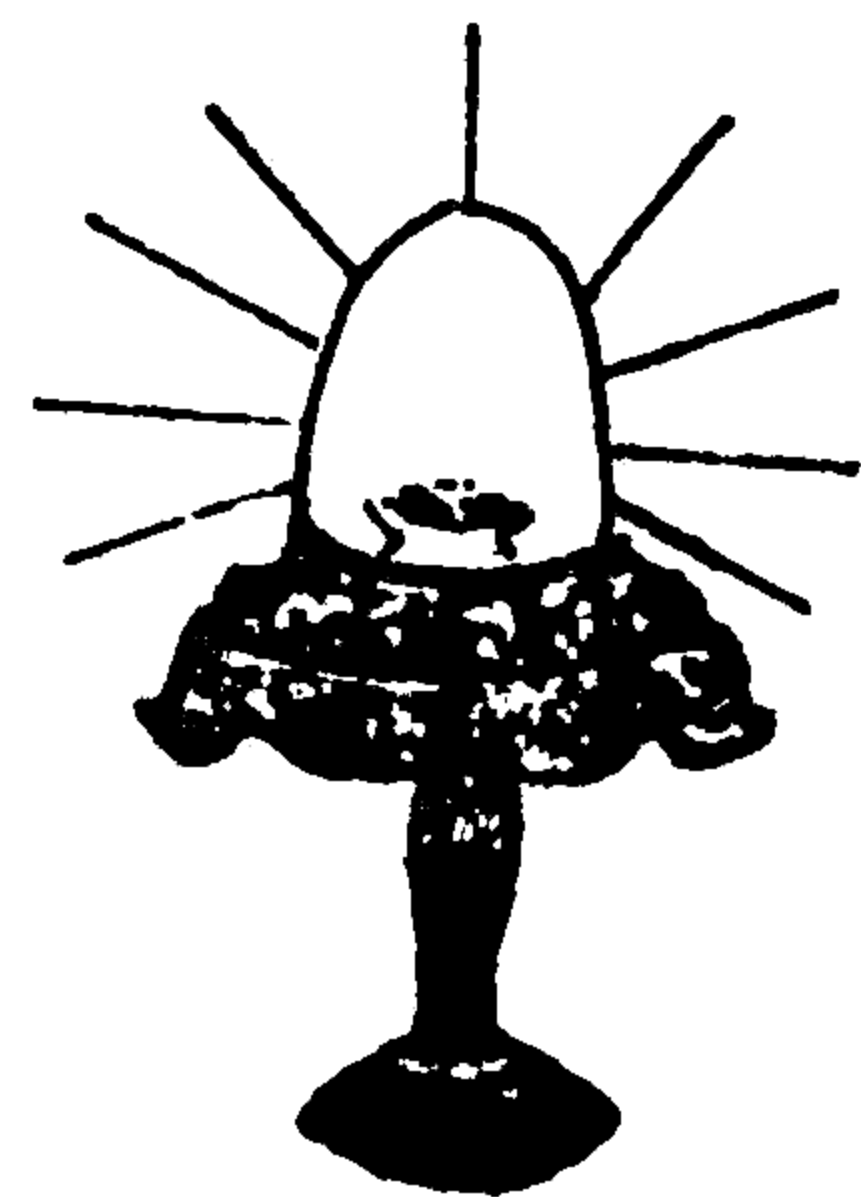
remarkable = ထူးခြားသော။

Higher gods = အမြင့်ဆုံးဘုံတွင်
စံမြန်းသောနတ်များ(ဗြဟ္မာများ)

a golden net = ရွှေကွန်ယက်။

a mighty son = ဘုန်းတန်ခိုးကြီး
လှသော သားတော်မြတ်။

with pleasure = ဝမ်းမြောက်
ဝမ်းသာ။



GLOSSARY

Page - 16

the officials = အရာရှိအရာခံ
(မှူးကြီးမတ်ရာ သေနာပတိများ)

relatives = ဆွေတော်မျိုး
တော်များ။

(သာကီဝင်မင်းများကို ဆိုလို
သည်။ the Sakyan clan =
သာကီဝင်မင်းမျိုး)

to be married = ထိမ်းမြား
လက်ထပ်မင်္ဂလာပြုရန်။

not well-trained = တတ်မြောက်
ခြင်းမရှိ။

manly art = ယောက်ျားတို့
တတ်အပ်သော အတတ်ပညာ၊
(အဋ္ဌာရသ ၁၈-ရပ်ရှိ၏။)

handsome = ရုပ်ရည်လှပ
ချောမွေ့သော။

request of nothing =
တောင်းဆိုခြင်း။

အချည်းအနှီးဖြစ်သည်။

indeed = တကယ်ဖြစ်သည်။

bow man = လေးသည်တော်။

of the day = ထိုခေတ်ကာလ။

interesting facts = စိတ်ဝင်စား
ဖွယ် အချက်အလက်များ။

assemble = စုရုံးသည်။

most distinguished = အလွန်
ကျော်ကြားသော၊ အသိအမှတ်
ပြုခြင်းခံရသော။

palace ground = နန်းရင်ပြင်။

competition = ပြိုင်ပွဲ။

at four different points and
directions = နေရာသတ်မှတ်ချက်

(၄)နေရာ အရပ်လေးမျက်နှာ။

in the centre = အလည်ဗဟို။

at the same time = တစ်ချိန်
တည်းမှာ။

lighting = လျှပ်စီးပြက်ခြင်း။

Exquisite = ရှာမှရှားသော။

exhibited = အစွမ်းပြသည်။

maidens = မိန်းမပျိုများ။

a great wedding = လက်ထပ်
မင်္ဂလာပွဲကြီး။



GLOSSARY

Page - 19

succeed to the throne =
ထီးမွေနန်းမွေဆက်ခံရန်။

Universal Monarch =
စကြဝတေးမင်း (ဓမ္မဒီပါ
တစ်ကျွန်းလုံးကို အစိုးရ
သောမင်း)

Enjoyed = စည်းစိမ်ခံစားသော။
ပျော်ရွှင်နှစ်သက်သော။

Luxury and attention =
စည်းစိမ်ချမ်းသာ၊ သာယာမှု။
sensual pleasure = လောက
စည်းစိမ်၊ အာရုံခံစားမှု။

superficial = အတုအယောင်၊
အပေါ်ရံကြောဖြစ်သော။

impermanent = အမြဲမရှိ၊ အနိစ္စ။
undersirable = မရောင့်ရဲနိုင်သော။

Royal Park = နန်းဥယျာဉ်။

Four signs = နိမိတ်ကြီးလေးပါး။

The truth = အမှန်တရား၊
သစ္စာတရား (Four Noble
Truths သစ္စာလေးပါး အမြိုက်
တရား)

gradually = အစဉ်တစိုက်
realized = သိရှိခဲ့သည်။

dawned upon = ထွန်းလင်းခဲ့
သည်။ အသိအလင်း ရရှိခဲ့သည်။

prelude to pain = ဒုက္ခတရား
အစပျိုးခြင်း။

Great Retirement = တောထွက်
ခြင်း။

That very day = ထိုနေ့မှာပင်
(very အသုံးအနှုန်းကို အလွန်
ဟူ၍ မမှတ်ရပေ။)

message = သတင်းစကား။

born to = မွေးဖွားလာပေသည်။

lying = လဲလျောင်းလျက်။

luxury and comfort = စည်း
စိမ်ချမ်းသာ။

couch = သလွန်(အိပ်ရာ)

fell asleep = အိပ်ပျော်သွားသည်။

ladies-in-waiting = နန်းတွင်း
သူ၊ ရံရွေတော်များ။

sleeping around = ဝိုင်းရံအိပ်နေ
ကြသည်။

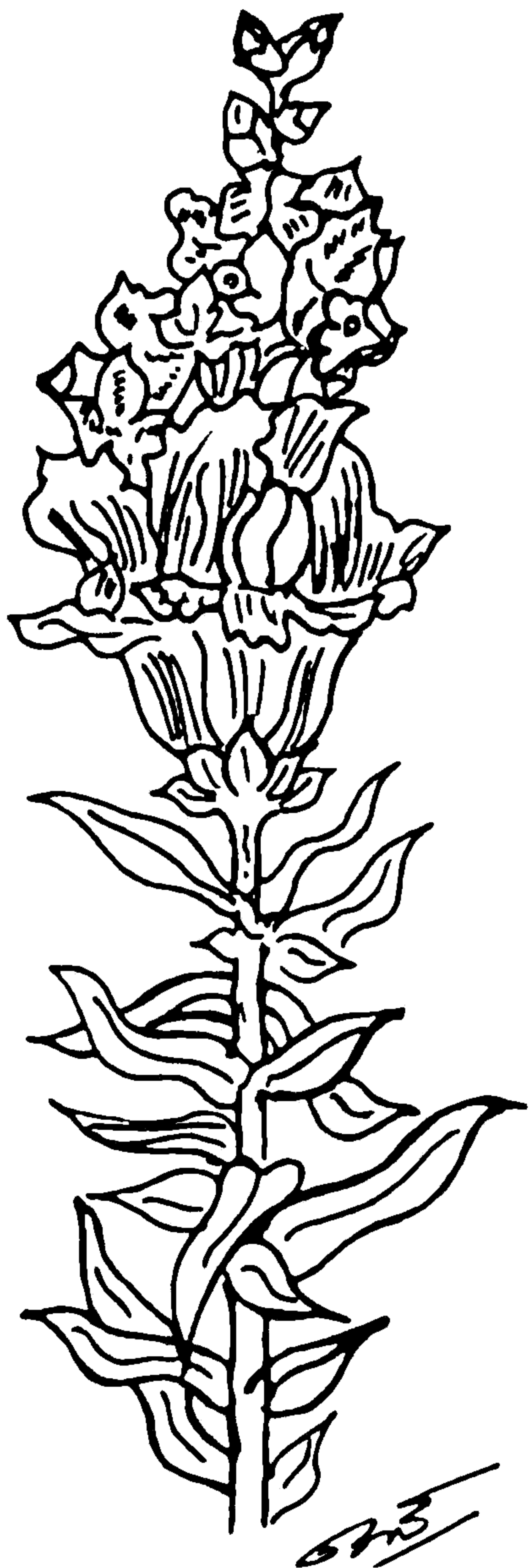
in shameless manner = အရှက်
မရှိသော အပြုအမူ။

cemetery = သင်္ချိုင်း(တစပြင်)

to renounce the world =
တောထွက်သည်။

(တောထွက်ပါရမီ၊ ခဲအင်ညီကို၊
သွေသည် တသုန်၊ ချီးမွမ်းဟုန်

ဖြင့်၊ နေကုန်သရော်၊ သုံးလူ
ဘော်လည်း၊ စတုဓမ္မသာရ)
courtier = အမတ်။
saddle = မြင်းကုန်းနှီး။
chamber = အဆောင်။
for the first time = ဦးဆုံးအကြိမ်။



GLOSSARY

Page - 22

rode on = စီးနင်းသည်။

mighty = အားခွန်ဗလကြီးမားသော။

Kanthaka = ကဏ္ဍကမြင်း။

(ကဏ္ဍကမြင်းတော်သည် ဖွားဘက်တော် (၇)ဖော် အပါအဝင် ဖြစ်ပြီး အလျားတစ်ဆယ့်နှစ်တောင် ရှိ၏။ တစ်ကိုယ်လုံးဖြူဆွတ်လျက် ပွတ်သစ်သော ခရုသင်းနှင့်တူ၏။ ဟိသံ၊ ခြေသံ၊ ခွာသံကိုပြုသော် ကပိလဝတ်ပြည်အလုံးကို လွှမ်းလေသည်။ တောထွက်တော်မူရာဝယ် မြင်းသံကို မကြားရအောင် ခြေလှမ်းတိုင်း နတ်တို့က တန်ခိုးအနုဘော်ဖြင့် လက်ဝါးပြင်တို့ကို ခံကြလေသည်။

Saddled = ကုန်းနှီးတင်သည်။

bridled = ကကြိုးဆင်သည်။

Channa = (မောင်ဆန်) မြန်မာအခေါ်။ ဖွားဖက်တော် ၇-ဖော် အပါအဝင် ငယ်ကျွန်တော်။

at midnight = သန်းခေါင်ယံအခါ။

the gate of the city = မြို့တံခါး။

Royal palace = နန်းတော်။

noticed = သိမြင်ခဲ့သည်။

persuaded = သွေးဆောင်ခဲ့သည်။

to turn back = နောက်ကြောင်းပြန်ရန်။

the jewel-wheel of empire = စကြာရတနာ။

on the point of appearing = ပေါ်လှပေါ်ဆဲ။

sole desire = တစ်ခုတည်းသောဆန္ဒ။

save the world of Dewas and men = လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာသတ္တဝါများကို ကယ်ချွတ်သည်။

great = ကြီးမားမြင့်မြတ်သော။

Noble aim = မြင့်မြတ်သောရည်ရွယ်ချက်။

departed = ထွက်ခွာခဲ့သည်။

in great splendour =

ခမ်းနားသိုက်မြိုက်စွာ။

Surrounded by = နတ်

ဗြဟ္မာဘုံအဆင့်ဆင့် ။

on all sides = ဝန်းရံလျက်။



GLOSSARY

Page - 24

Great Renunciation =

နိက္ခမပါရမီ ဖြည့်ကျင့်ဆည်းပူးခြင်း။

(တောထွက်ခြင်း) Retirement

Anoma River = အနော်မာမြစ်။

day-break = အလင်းရောက်ချိန်ခါ။

(နံနက်မိုးသောက်ချိန်)

at midnight = သန်းခေါင်ယံ။

well-known = ထင်ရှားကျော်ကြားသော။

Like that of = သကဲ့သို့ (ပုံစံတူ)

illustrious = ထင်ရှားသော၊
ဂုဏ်ကျက်သရေနှင့် ပြည့်စုံသော။

World-famous = ကမ္ဘာကျော်သော

Jatakas stories = ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်တော်။

On arrival = ဆိုက်ရောက်ချိန်။

handed = ပေးအပ်သည်။

ornaments = မင်းမြှောက်တန်ဆာ။

sword = သန်လျက်၊ ဓား

sandy beach = သဲသောင်ပြင်။

intention = ကြံရွယ်ချက်

purify = စင်ကြယ်အောင် ပြုလုပ်သည်။

the worldly sins = လောကီအညစ်အကြေး။

ascetic = ရသေ့ရဟန်းဘဝ သူတော်စင်ဘဝ။

Let it stay in he sky!

ကောင်းကင်တွင် တည်ပါစေသား။

Ganges = ဂင်္ဂါမြစ်။

seized = ဆုပ်ကိုင်သည်။

hold = ဆုပ်ကိုင်သည်။

top-knot = သျှောင်ထုံး။

throw it in the air = ကောင်းကင်သို့ လွှင့်တင်သည်။

Sakka the king of the

gods = နတ်များ၏ ဘုရင် သိကြားမင်း။

established = တည်ဆောက်သည်။

in the heaven = နတ်ဘုံ။

shrine = စေတီ

(ceti စေတီ၊ ပုထိုး)

History of Buddha = ဘုရား

ဖြစ်တော်စဉ်(ဗုဒ္ဓဝင်)

No doubt = သံသယရှိစရာ

မလိုချေ။

Put on the robes = သင်္ကန်း

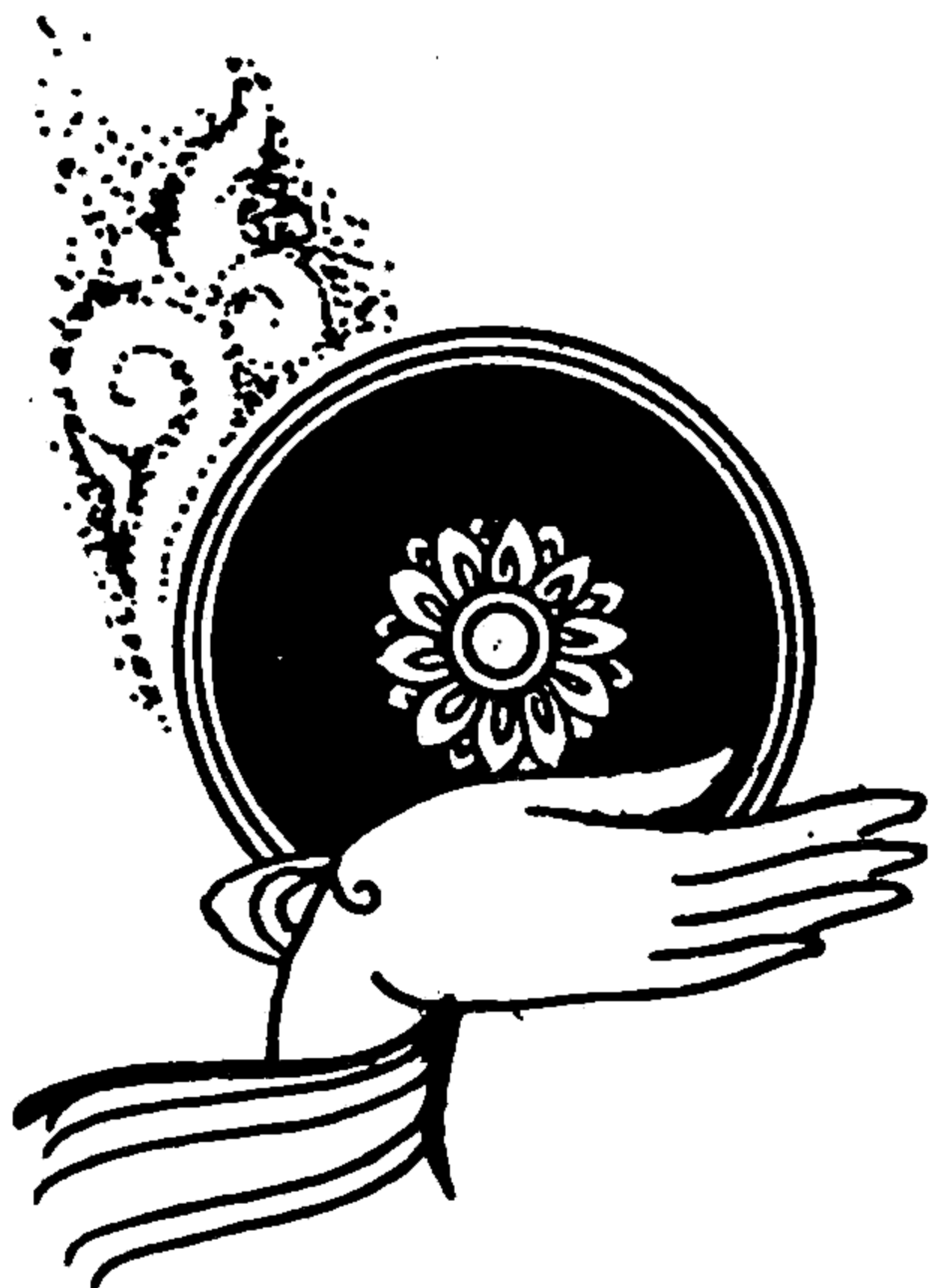
ဝတ်ဆင်သည်။

(Yellow robes သင်္ကန်း)

Became a monk = ရဟန်း

ဘဝရောက်သည်။

Desire = ဆန္ဒရှိသည်။ ဆန္ဒ



GLOSSARY

Page - 27

monk = ရဟန်း၊ သံဃာ၊
ဘုန်းကြီး။

beg for food = ဆွမ်းခံသည်။
(တောင်းခံခြင်း သဘောဖြင့်
နိုင်ငံခြားသားများက ရေးတတ်၊
ပြောတတ်၍၊ နားလည်ဖြေရှင်း
ဖို့အရေးကြီးပါသည်။

distance = ခရီးအကွာအဝေး။

leagues = ခရီးတာ။

(ထိုခေတ်ကာလအခေါ်)

(တစ်လီလျှင်-၃မိုင်)

belonged to = ပိုင်ဆိုင်သည်။

the Sakya clan = သာကီဝင်
မင်းမျိုး။

reasons = အကြောင်း အချက်
အလက်များ။

according to = အတိုင်း။

Pre-Buddhas = ရှေးရှေးကုန်
သော နောင်တော်ဘုရားများ။

trained = လေ့ကျင့်ခဲ့သည်။

the rule of noble one =

သူတော်ကောင်းတို့ ကျင့်စဉ်။

admired = သဘောကျသည်။

appearance = သွင်ပြင်လက္ခဏာ။

reported = ပြောကြားခဲ့သည်။

သတင်းပို့ခဲ့သည်။

လျှောက်ထားခဲ့သည်။

delighted = သဘောကျသည်။

signs = လက္ခဏာသွင်ပြင်။

universal monarch = စကြာဝ
တေးမင်း။

powerful man = တန်ခိုးကြီး၊
မြင့်မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်။

offered = ကမ်းလှမ်းသည်။

the kingly glory = မင်းစည်းစိမ်။

accepted = လက်ခံသည်။

passion = ကာမဂုဏ်ချမ်းသာ။

retired = ငြီးငွေ့သည်။

for the sake of = အလို့ငှာ။

enlightenment = သဗ္ဗညုတ
ရွှေဉာဏ်တော်။

(သဗ္ဗ=အလုံးစုံ၊ ညုတ=သိခြင်း)

Journey = ခရီးလမ်း။

Kingdom = နေပြည်တော်။



GLOSSARY

Page - 30

seeked = ရှာဖွေခဲ့သည်
renowned = ထင်ရှားသော။
(famous)
Brahmins = ဗြာဟ္မဏပုဂ္ဂိုလ်
ဆရာကြီးများ။
searched for = ရှာဖွေသည်။
acquire = ရရှိသည်။
meditation = တရားအားထုတ်
ခြင်း။

Super Human Power = လူ
သားတို့စွမ်းရည် အာနုဘော်။

ceased = ရပ်ဆိုင်းခဲ့သည်။
practised = လေ့ကျင့်သည်။
grove = တောအုပ်။

in search of = ရှာဖွေရန်။

Nibbanna (Nirvana) =

(နိဗ္ဗာန် = နိဿရနဓာတ်ရ
ခြင်း၊ ပြတ်ခြင်း၏တည်ရာ။

လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ
တရားတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ
Extinction of greed,
hatred and delusion)

effect = အကျိုးတရား။

31 existences = ၃၁ဘုံ

the attainment of Nibbanna
= နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း။

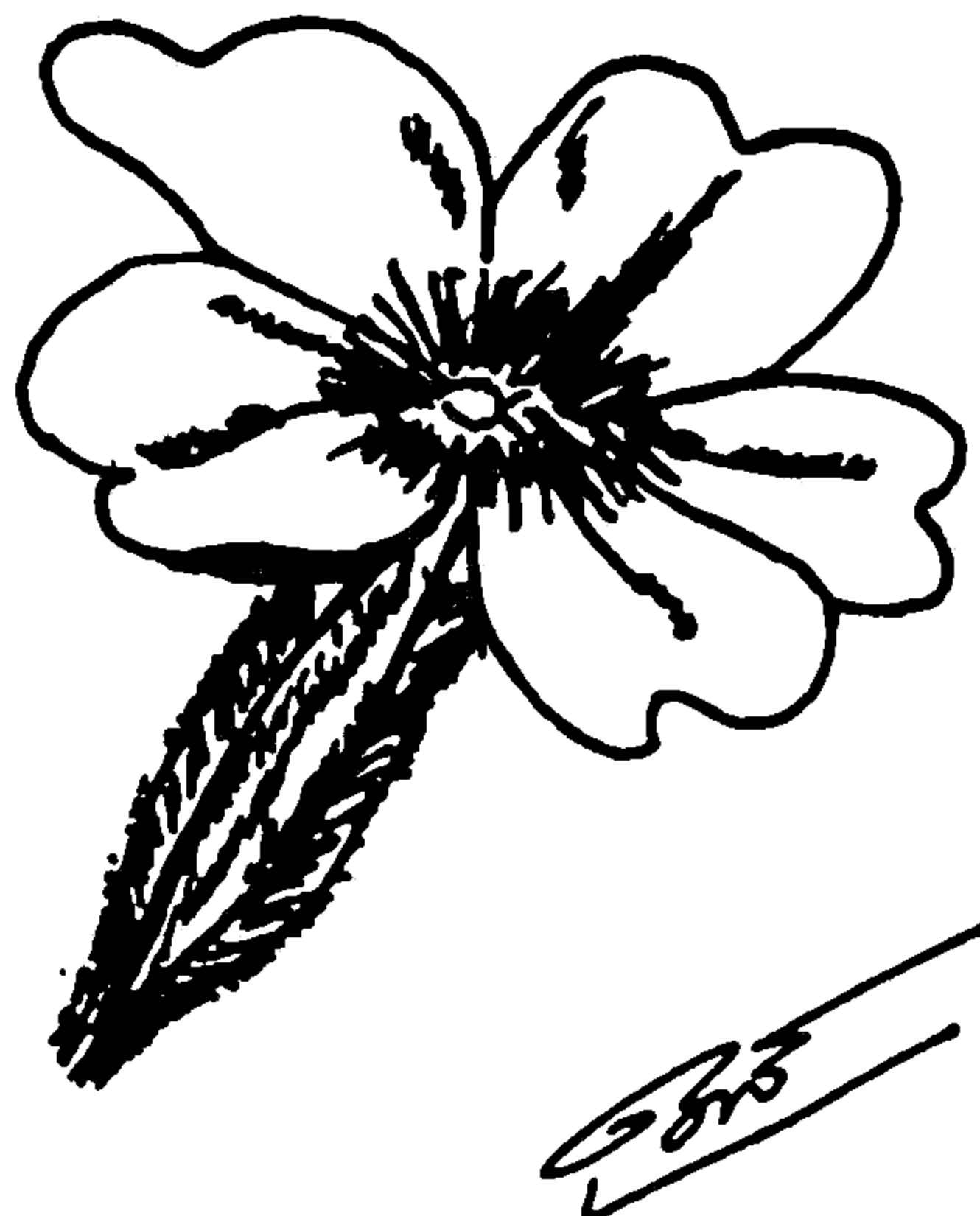
the Great Struggle = ဒုက္ခရ
စရိယကျင့်ခြင်း။

beyond human endurance =
လူသားတို့၏ သည်းခံနိုင်မှုကို
ကျော်လွန်၍။

was reduced = လျော့နည်း
သွားခဲ့သည်။

skin and bones = အသား
အရည်၊ အရိုး။

diligence = စွဲ၊ လုံ့လ၊ ဝီရိယ။



GLOSSARY

Page - 33

offered = ကပ်လှူပူဇော်သည်။

the most delicious = အလွန်
အရသာထူးကဲသော

the milk porridge = နို့ဆွမ်း
(သုဇာတာအမျိုးသမီး လှူသော
နို့ဆွမ်းမှာ ငါးရာသော နွားမ
တို့၏နို့ရည်ကို ညှစ်ယူ၍
အဆင့်ဆင့် နွားမတို့ကို တိုက်
ကျွေးပြီးနောက် ရှစ်ကောင်အရေ
တွက်ရှိ နွားမတို့မှ နို့ရည်အနှစ်
ကိုယူပြီး နို့ဃနာချက်ခြင်း
ဖြစ်ပေသည်။)

Uruvala = ဥရဝေဠတော။
(နေရဇ္ဈရာ ၊ မြစ်အနီးတွင်
တည်ရှိသည်။)

reason = အကြောင်းခြင်းရာ။
(matter)

tree god = ရုက္ခစိုးနတ်။

felt thankful = ကျေးဇူးဥပကာရ
တင်ရှိသည်။(Appreciated)

Connection = ဆက်သွယ်မှု
(contact) get in touch

resumed = ပြန်လည်လုပ်
ဆောင်သည်။(took again)

the great being = ဘုရား
အလောင်း(Boddhisatta)

practiced = ကျင့်သည်။
ကျင့်သားရသည်။

enlightenment = သဗ္ဗညုတ
ဉာဏ်တော်(Perfect wisdom)

to meditate = တရားထိုင်ရန်။
(Meditation Centre =

ရိပ်သာ)
in the middle way = မဇ္ဈိမ
ပဋိပဒါလမ်းစဉ် (အလယ်
အလတ်)ကျင့်စဉ်။

in the full moon day =
လပြည့်နေ့။

Visakha = ဝိသာခါ၊ နက္ခတ်
reached = ရောက်သည်။
ဆိုက်ရောက်သည်။

Perfect wisdom = အလုံးစုံ
သိသောဉာဏ် (သဗ္ဗညု
တဉာဏ်တော်)

Knowledge = ပညာ၊
အသိတရား။

believing = ယုံကြည်မှု။

thought = အတွေးအထင်။

guarded = စောင့်ရှောက်
သည်။

The Buddhists = ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဝင်များ။

Buddhism = ဗုဒ္ဓဘာသာ။

Look upon = စောင့်ရှောက်
သည်။

Continue = ဆက်လက်သည်။

benefactor = ကျေးဇူးရှင်။

a golden bowl = ရွှေခွက်
= သပိတ်)

worth = တန်ဖိုးထိုက်သည်။

a hundred thousand =
တစ်သိန်း

(One Lakh = တစ်သိန်းဆု)

နှင့် အသုံးအစွဲ မကြာခဏ မှား
တတ်သည်။)

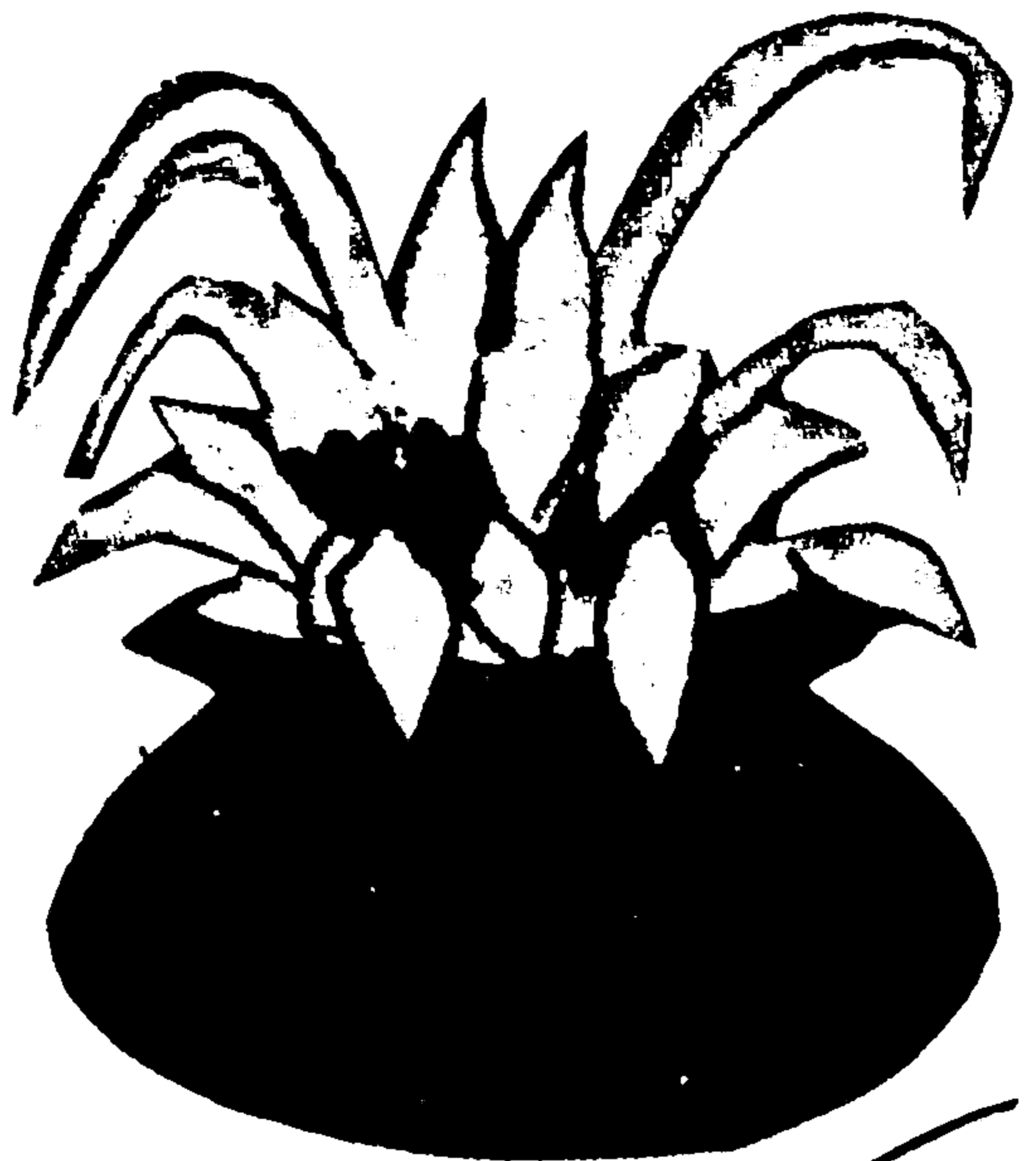
let = ပါစေသား။

stream = မြစ်ချောင်း။

fulfilled = ပြည့်စုံစေသည်။

floated = မျောသွားသည်။

beyond = အထက်။



GLOSSARY

Page - 37

at night fall = ညဉ့်ရောက်ချိန်
ကာလ။
eight handfuls of grass =
မြက်ရှစ်ဆုပ်။
cross-legged = ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ
နေသော။
the mighty resolution =
သန္တိဋ္ဌာန်။
attained = ရယူသည်။
The supreme and absolute
wisdom = သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၊
(enlightenment)
higher and lower gods =
နတ်ဗြဟ္မာများ။
the god, Mara = မာရ်နတ်။
prepared for battle =
စစ်ခင်းဖို့ ပြင်ဆင်သည်။
evil-one = မာရ်နတ်သား။
grasped = ဖွဲ့ကိုင်သည်။
a variety of weapons =
လက်နက်အမျိုးမျိုး။
frighten = ခြိမ်းခြောက်သည်။
The Great Being = ဘုရား
အလောင်းတော်။
result = အကျိုးတရား၊ ရလဒ်။
peaceful victory = အောင်

မြင်တော်မူခြင်း။
Loving Kindness = မဟာ
ကရုဏာတော်
had exercised = ဖြည့်ကျင့်
ဆည်းပူးခဲ့သည်။
a cruel and wicked son =
သားဆိုးသားမိုက်။
maternal love = မိခင်ဓမ္မိတ္တာ။
next step = နောက်တစ်ဆင့်။
after the victory = အောင်မြင်
ပြီးနောက်
firm resolution = ပြတ်သား
သောအဓိဋ္ဌာန်။
deep meditation = ဖလသမာ
ပတ်ဝင်စားခြင်း။
acquired = ရရှိသည်။
thirty-one planes of
existence = (၃၁)ဘုံ။
enlightenment = သဗ္ဗညုတ
ရွှေ့ဉာဏ်တော်။
excellent = ရှာမှရှား။
အကောင်းဆုံး၊ သာလွန်သော။
the full moon day of Visakha
= ဝိသာခါနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော
ကဆုန်လပြည့်နေ့။
103 BE = မဟာသက္ကရာဇ်
(၁၀၃)ခုနှစ်။
at dawn = အရက်တတ်ချိန်မှာ



GLOSSARY

Page - 41

the Supreme wisdom =

သဗ္ဗညုတရွှေဉာဏ်တော်။

remained = ဆက်လက်သိတင်း

သုံးနေထိုင်တော်မူသည်။

the great teacher = ဆရာတစ်ဆူ။

the first sermon = ကနဦးဆုံး

တရား။

develope = တိုးတက်သည်။

intellect = ဉာဏ်စွမ်းရည်။

Brahmins = ပုဂ္ဂိုလ်များ။

interpreted = ကြိုတင်နိမိတ်ဖတ်

ဟောကိန်းထုတ်ခဲ့သည်။

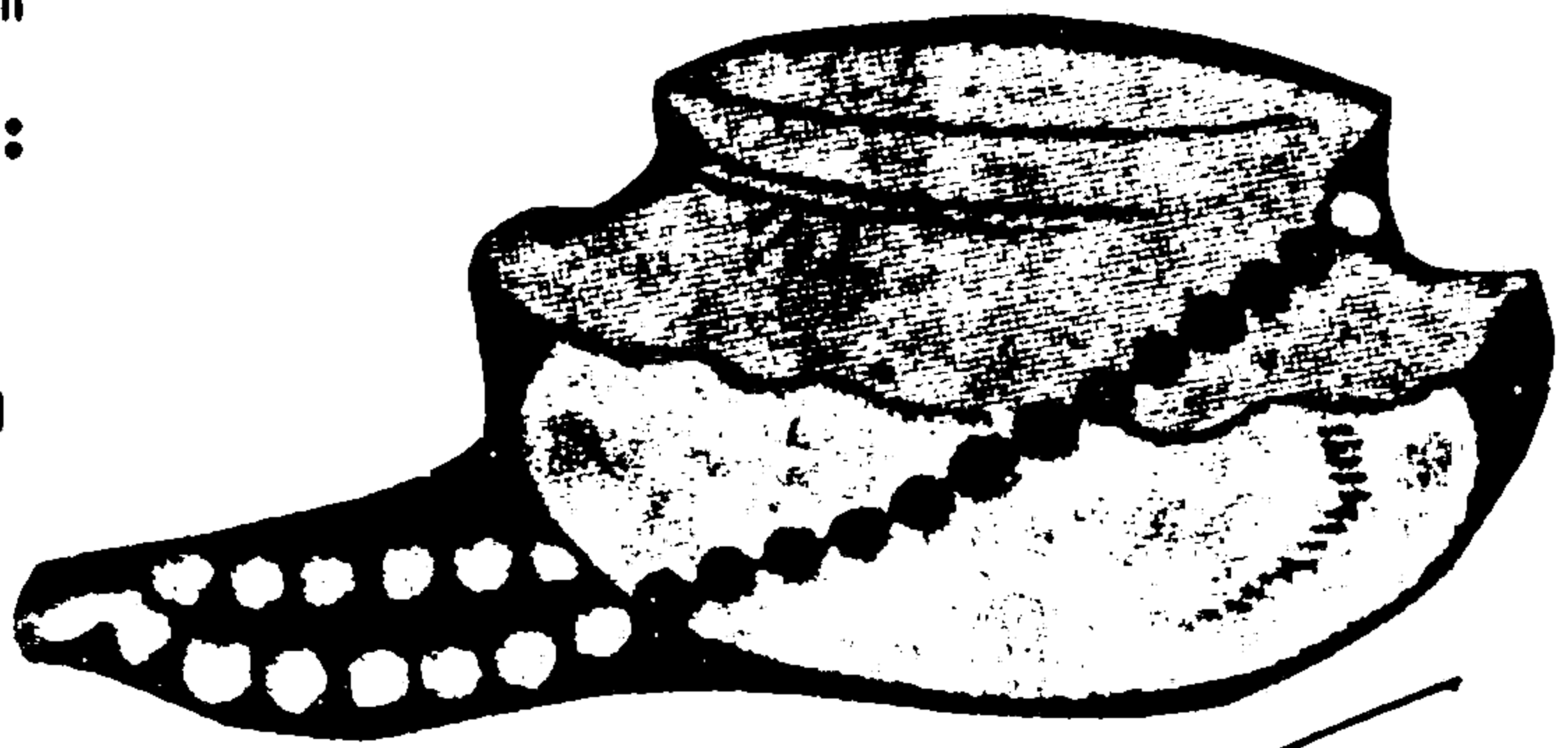
Yojana = ယူဇနာ (တစ်

ယူဇနာလျှင် ၁၂မိုင်ရှိသည်)

the advantage and the

essense = အကျိုးတရားနှင့်

အနှစ်သာရ။



[Handwritten signature]

GLOSSARY

Page - 43

going on = ဖြစ်ပျက်သည်။
(happen)

any particular facts = ထူးခြား
သည့်အဖြစ်အပျက်များ။

cross-legged = တင်ပလွင်ခွေ
ထိုင်သည်။ ထက်ဝယ်ဖွဲ့
ခွေနေတော်မူသည်။

Just the same = အတူတူဖြစ်
သည်။

of all time = ထာဝစဉ်
(forever)

traders = ကုန်သည်များ။

honey cakes = ပျားမုံဆုပ်

Continue = ဆက်လက်သည်။

eight hairs of sacred

relics = ဆံတော်ရှစ်ဆူ။

worship = ရှိခိုးပူဇော်သည်။

(pray = ဆုတောင်း

သည်။ ခရစ်ယန်တို့က

pray ကို အသုံးများ၍

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့က

worship နှင့် hom-

age စကားလုံးများကို

အသုံးများကြောင်း

သတိပြုရန်လိုသည်။)

noble = မြင့်မြတ်သော။

powerful = တန်ခိုးကြီးသော။

enshrined = ဌာပနာသည်။
(put into)

leading = ခေါင်းဆောင်သည်။
ရှေ့ဆောင်သည်။

Singuttara Hill = သိဂုံတ္တရ
တောင်၊ သိဂုံ + ဥတ္တရ
ဦးချိုနှင့်တူသော မြင့်မြတ်
သောတောင်ကုန်း။

Shwedagon pagoda = ရွှေတိဂုံ
စေတီတော် (ကောက္ကသံဘုရား၊
ကောဏဂုံဘုရား၊ ကဿပဘုရား၊
ဂေါတမဘုရား၊ ဘုရားလေးဆူ
တို့၏ ဓာတ်တော်မွေတော်
များကို ဌာပနာထား၍
လေးဆူဓာတ်ပုံ ရွှေတိဂုံဟူ၍
ရေးအခေါ် ရှိလေသည်။

Staff = တောင်ငွေ့တော်၊

Water filter = ရေသနတ်ဆော်၊

Robe = သင်္ကန်းတော်၊

hair = ဆံတော်တို့ဖြစ်၏။



GLOSSARY

Page - 46

devoted = မြတ်နိုးသည်။
ချစ်ခင်သည်။

Ever your devoted = ထာဝစဉ်
ချစ်မြတ်နိုးလျက်ရှိပါသော။

energy = စွမ်းအား။

benefit = အကျိုးတရား။

mankind = လူသား။

Last moment = နောက်ဆုံးအချိန်၊
period = အခါကာလ။

Lent = ဝါလအခါ။

During the lent = ဝါတွင်းအခါ

After the lent = ဝါကျွတ်ပြီး
နောက်။

Compassionate = မဟာဂရုဏာ
တရားနှင့် ပြည့်စုံသော။

mission = အဖွဲ့။

personal comfort of leisure
= ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ချစ်ခင်
တွယ်တာမှု(အတ္တစွဲ)

endeavoured = ကြိုးစားသည်

Attempted = ကြိုးစားသည်။

right path = မဂ္ဂင်လမ်း

(နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းခရီးလမ်း)

ပြတ်ခြင်းဟု ခေါ်အပ်သော နိဿရ
နဓာတ်ရရာ ရကြောင်းလမ်း။

in group = တစ်ခုတစ်ရုံးတည်း

enlarge = အကျယ်ချဲ့သည်။

destination = ခရီးလမ်း။

(ဂတိ = လားရာဂတိ၊ ရောက်ရာ
ဘဝ၊ မကောင်းမှုပြုသူသည်၊
မကောင်းသောဂတိသို့ လားရ
၏။ ထို့အတူ ကောင်းမှုပြုသူ
သည် ကောင်းသောဂတိသို့
လားရ၏။)

Eight fold path = မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး။

glorions = ကောင်းမြတ်သော
(noble)

various directions = အရပ်ရှစ်
မျက်နှာ။

dwelled = နေထိုင်သီတင်းသုံး
သည်။ (lived)

monastery = ဘုန်းကြီးကျောင်း
(သီရိလင်္ကာနှင့် ယိုးဒယားတို့တွင်
templeဟု အသုံးများကြ၏။

Ananda temple အာနန္ဒာ
စေတီမှာ ဂူကျောင်းသဖွယ် ဝင်
ပေါက်များရှိ၍ Pagoda ဟု
မသုံးနှုန်းဘဲ temple ကိုသုံး
ခြင်းဖြစ်သည်။

wandered about = လှည့်လည်
သွားလာသည်။

Excellent = ကောင်းမွန်သော။

Very nice!



GLOSSARY

Page - 50

worked hard = အပြင်းအထန်
လုပ်ကိုင်သည်။ (hardly နှင့်
မှားတတ်၏။) I hardly know
about it. အဲဒါကို ကျွန်တော်
သိကိုမသိဘူး။ သိဖို့လည်း
တခဲတယင်းဘဲ။

delivered = ဟောကြားသည်။
(preached.)

Sermons = တရားတော်
dhamma, doctrine.

What about = ပြောပါအုံး။
(အကြံပြုသည့် သဘောသုံးလေ့
ရှိ၏)

What about it? အဲဒါ ဘယ်လို
လုပ်မလဲ ပြောပါအုံး။

the remains = အကြွင်းအကျန်။
informed = မှာကြားပြောကြား
သည်။

personal attendant = ကိုယ်ရေး
ကိုယ်တာ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်။

attack = တိုက်ခိုက်သည်။

attack of dysentery = ဝမ်းကိုက်
ရောဂါ။

last words = နောက်ဆုံးစကားများ

work out = လုပ်ကိုင်ကြပါ။

decay = ပျက်စီးသည်။

impermanent = မတည်မြဲသော၊
အနိစ္စသဘောဖြစ်သော။

consoled = နှစ်သိမ့်သည်။
comfort.

fundamental = အခြေခံသဘော
ဖြစ်သော။

truth of suffering = ဒုက္ခသစ္စာ။

pretentions = ဟန်ဆောင်မှုများ။

residences = နေရာဌာနများ။

jungle = တော၊ Wilderness,
forest.

according to = အတိုင်း။

According to the law of
Dhamma = တရားတော်အတိုင်း။

pratised = ကျင့်ကြံအားထုတ်
သည်။ tried.

Wrong and unfair = မှားပြီး
မသင့်တော်သော၊ မလျော်ကန်သော။

action = လုပ်ဆောင်မှု။

cleverly = လိမ္မာပါးနပ်စွာ။

revolutionary = တော်လှန်သော။

ideal = အတွေးအခေါ်။

idealism = တွေးပုံခေါ်ပုံ
ပညာရပ်။

GLOSSARY

Page - 54

After the death of Buddha =
မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်
စံတော်မူပြီးနောက်။

(The Death = သေမင်း)

The rulers = အုပ်စိုးသူများ
(Kings)

states = နိုင်ငံများ (countries)

Ajatasattu = အဇာတသတ်မင်း။

(ဖခမည်းတော် ဗိမ္ဗိသာရ
မင်းကို သတ်သောမင်း
အဖြစ် ဗုဒ္ဓဝင်တွင်ထင်ရှား
လေသည်။)

the aim = ရည်ရွယ်ချက်။
(ambition)

the possession = ပိုင်ဆိုင်ခြင်း။
(belongings)

at the bottom
of their hearts = လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ။
made a solemn wish =
အဓိဋ္ဌာန်ပြုသည်။

the bones = အရိုးများ။
in small bits = အစိတ်စိတ်
အမွှာမွှာ။

The Brahmin = ပုဏ္ဏား။

persuaded = စွဲဆောင်သည်။

to worship = ရှိခိုးပူဇော်ရန်။

enshrined = ဌာပနာသည်။

the power of relics =

ဓာတ်တော်၏ တန်ခိုး။

immortal virtues = မပြိုကွဲ

မပျက်စီးနိုင်သော အမြဲတောရတနာ။

Tooth relics = စွယ်တော်။

legion = သမိုင်း။

Hair relics = ဆံတော်။

had got to = ရောက်ရှိခဲ့သည်။

Just three times = သုံးကြိမ်။

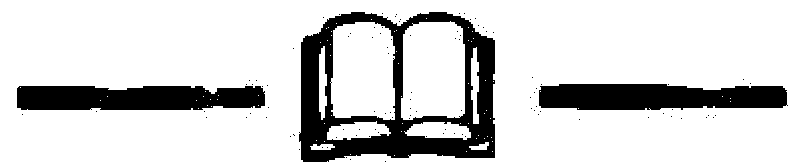
After the Independence =
လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်။



before and after = ယခင်အခါ
နှင့် နောက်ပိုင်းအခါ။

ultimate = လုံးဝဖြစ်သော
(absolutely)

freedom = လွတ်လပ်ခြင်း။
(independence.)



9/17/98

GLOSSARY

Page - 58

Ma ha Guha = မဟာ =
မြတ်သော။ ဂူဟ = ဂူလှိုက်၊
မဟာပါသန၊ လှိုက်ဂူ။

synod = ရဟန်းသံဃာအစည်း
အဝေး။ (သင်္ဂါယနာတင်ခြင်း)

took place = ကျင်းပသည်။
celebrated.

language = ဘာသာစကား။

destroyed = ပျက်စီးဆုံးရှုံးသည်။
by some way or other =
တနည်းနည်းဖြင့်။

reason = အကြောင်းအရာ။

literature = စာပေကျမ်းဂန်။

Tri-Pitakas = ပိဋကတ်သုံးပုံ။

(သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ)

သုတ်၃ကျမ်း၊ ဝိနည်းငါးကျမ်း၊

အဘိဓမ္မာ(၇)ကျမ်း။

At the foot of = ခြေရင်း၊

World's largest = ကမ္ဘာအကြီး
ဆုံး၊

World- fa mous = ကမ္ဘာကျော်။



GLOSSARY

Page - 60

Meditation Centre = တရား

ထိုင်သည့်ရိပ်သာ။

meditate = တရားကျင့်ကြံအား

ထုတ်သည်။

sense = အာရုံ။ အာရုံ ၅ပါး။

The sayings = ပြောကြား၊

ဟောကြားချက်များ။

ye = you = သင်။

unto = into = ကိုယ်တွင်း။

lamp = အလင်းရောင်ပေးသည်။

ဆီမီးခွက်။

peaceful = ငြိမ်းချမ်းသော။

without danger.

state of mind = စိတ်အခြေအနေ။

a noble course = မြင့်မြတ်သည့်

ကျင့်စဉ်။

a heat = အပူမီး၊ သောပရိဒေဝမီး၊

all beings = လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ

သတ္တဝါများ။

believe in = ယုံကြည်ကိုးကွယ်

သည်။

deep in essence = အနှစ်သာရ

အားဖြင့် လေးနက်လှသည်။

thought = တွေးချက်။

the way to Nibbanna = နိဗ္ဗာန်

ရောက်ကြောင်းတရား။

proud of = ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားသည်။



GLOSSARY

Page - 62

ancient time = ရှေးတုန်းက။

In comparison of = နှိုင်းယှဉ်
- ပါလျှင်။

independent = လွတ်လပ်သော။
(freedom)

antiquarian remains = ရှေးက
အကြွင်းအကျန်လက်ရာများ။

dynasty = ခေတ်။

(Bagan dynasty = ပုဂံခေတ်)

connected with = ဆက်သွယ်
သည်။

chronicle = ရာဇဝင်၊ သမိုင်း။

mahayanism = မဟာယန ဗုဒ္ဓ
ဘာသာ။ (ဟိနာယန =
တောင်ပိုင်းဗုဒ္ဓသာသနာ
(ထေရဝါဒ)နှင့် မဟာယန
= မြောက်ပိုင်းဗုဒ္ဓဘာသာ
ဟူ၍ နှစ်မျိုးကွဲပြား၏။)

in early times = စောစောပိုင်း
ကာလ။

paintings = ဆေးရေးပန်းချီများ။

images = ရုပ်ပွားတော်များ။

(You're the image of
grand mother = အဖွားနဲ့

တစ်ပုံစံတည်းဘဲ။)

Mahamyatmuni image of
Mandalay. မန္တလေးမဟာ

မြတ်မုနိဆင်းတုတော်ကြီး။

ancient coins = ရှေးဟောင်းဒင်္ဂါး
အကြွေများ။

Sanscrit inscriptions =

သက္ကတဘာသာကျောက်စာများ။

stone pillar = ကျောက်စာတိုင်။

stone figures = ကျောက်ဆင်တု၊
ရုပ်တု။



GLOSSARY

Page - 66

Historical site = သမိုင်းဝင်နေရာ
situated = တည်ရှိသည်။

(situation = အခြေအနေ)

lying = တည်ရှိနေသည်။

dry zone = အပူပိုင်းဒေသ။

centuries = ရာစုနှစ်များ။

Empire = နယ်ပါယ်။

founded = တည်ထောင်ခဲ့သည်။

the ruins = အပျက်အစီးများ။

containing = ပါဝင်သည်။

edifices = အဆောက်အဦ။

(buildings)

monuments = အဆောက်အဦများ။

archeological site = ရှေးဟောင်း

သုတေသနနှင့် ပတ်သက်သော

နေရာ။

perfect = စင်းလုံးချောဖြစ်သော၊

သပ္ပာယ်သော။

form = သဏ္ဌာန်တူ။

attacked = တိုက်ခိုက်သည်။

ill-fated = ကံဇာတာညှိုးငယ်

သော။

in horoscope = ထူးဆန်းသော။

(marvelous!)

bronze = ကြေးသတ္တု။

floral design = ပန်းခက်ဖြင့်

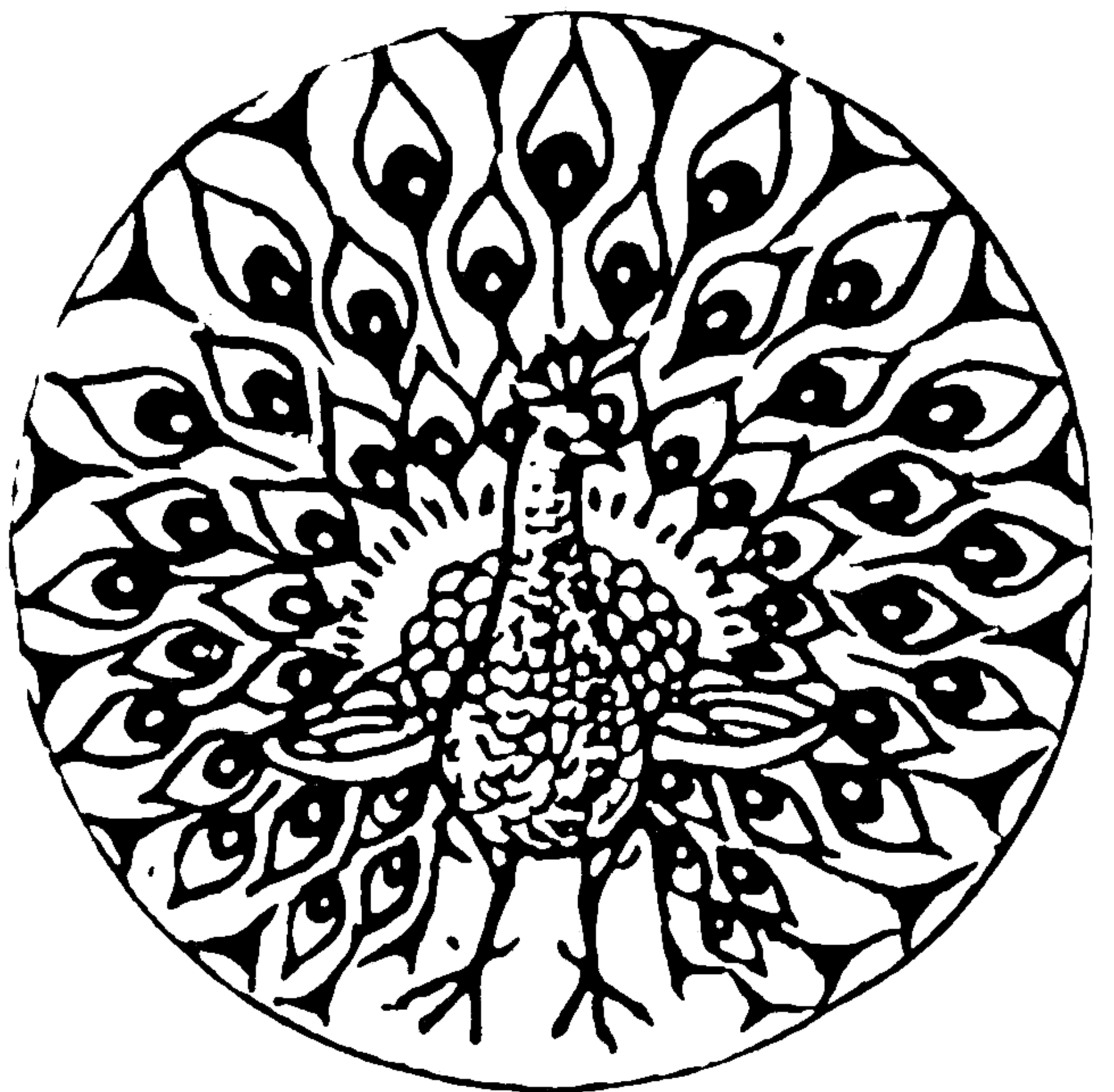
အပြောင်အမွန်း လုပ်ထားသောပုံစံ။

palm-leaf = ပေရွက်။

writing-tablets = ပုရပိုက်။

ink inscriptions = မင်စာ။

stucco = အင်္ဂတေ။



GLOSSARY

Page - 70

inscription = ကျောက်စာ။

inscribed = ကျောက်စာရေးထိုးသည်။

slab = ကျောက်ချပ်။

Alphabet = အက္ခရာ။

guess = ခန့်မှန်းသည်။

generation = အစဉ်အဆက်။

historical facts = သမိုင်းအချက်အလက်များ။

token = အမှတ်အသား/
အမှတ်တရ။

genuine affection = စစ်မှန်သောမေတ္တာတရား။

benefactor = ကျေးဇူးရှင်။

a debt of gratitude = ပြုဖူးသောကျေးဇူးတရား။

(ဆရာမိဘတို့၏ ကျေးဇူး)

golden image = ရွှေဆင်းတု။

infirmity =

merit = ကုသိုလ်ဒါန။

cheeful = ပျော်ရွှင်ဖွယ်ကောင်းသော။

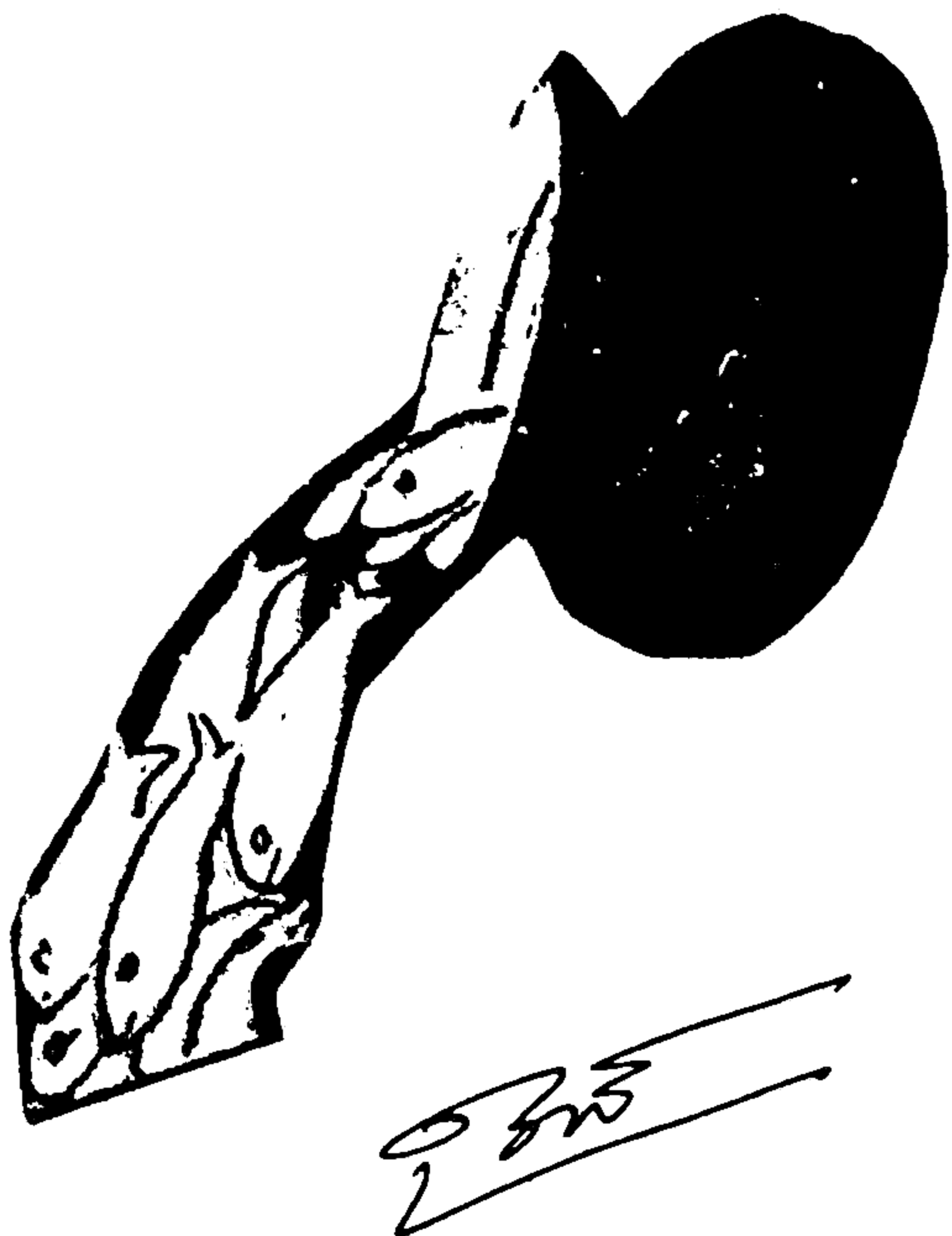
delighted = ဝမ်းမြောက်သော။

donated = လှူဒါန်းသည်။

donation = အလှူ။

another existence = နောင်သံသရာ။

delighted at heart = ကြည်နူးချမ်းမြေ့စေသည်။



GLOSSARY

Page - 73

all over = အနှံ့၊ all parts.
Got an idea = စိတ်ကူးရသည်။
(Have got/ Has got)
make a trip = ခရီးသွားသည်။
(travel)
better go = သွားသင့်သည်။
(had better = သင့်သည်၊
ထိုက်သည်။)
archaeologist = ရှေးဟောင်း
သုတေသနပညာရှင်များ။
Excavation = တူးဖော်ခြင်း
လုပ်ငန်း။
resided = နန်းစိုက်သည်။
နေထိုင်သည်။
at that time = ထိုအချိန်ကာလမှာ
belonged to = ပိုင်ဆိုင်သည်။
beads = ပုတီးလုံးများ၊
စိတ်ပုတီးများ။
votive tablets = အုတ်ခွက်
ဘုရားများ။
properties = ပစ္စည်းဥစ္စာများ။
palace ground = နန်းရင်ပြင်။
the brick wall = မြို့ရိုး။

Archaeological Department =

ရှေးဟောင်းသုတေသနဌာန။

Excavated things = တူးဖော်

ထားသည့်ပစ္စည်းများ။

any other places = အခြားနေရာ

များ (another places)

National Museum = အမျိုးသား

ပြတိုက်။

Royal court = ရွှေနန်းတော်။

the result = အကျိုးတရား၊ ရလဒ်

particular facts = ထူးခြားသည့်

အချက်များ။

neighbouring countries =

အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ။

regarded = လေးစားဂရုပြုသည်။



What's a Buddha?

Buddha never escape to Nirvana.

Saint never escape.

Abrahams never escape.

Monks never escape.

A Buddha is a great teacher
who does the greatest good to
the greatest number of crea-
tures. (Men and all beings)
Good Kings, rulers, and leaders -
do good to mankind, but just
a certain kind of good and
to just a certain group of
people.

Reference Books

- | | |
|------------------------------------|--|
| (1) Pali-English Dictionary | - T. W. Rhys Davids
(1921) |
| (2) Myanmar- English
Dictionary | - Judson - (1893) |
| (3) Buddhist's scriptures | - E. J. Thomas
(1913) |
| (4) Gotama, the man | - Mrs. Rhys Davids
(1923) |
| (5) The Gospel of Buddha | - Paul Carus
(1917) |
| (6) Buddhism in Translation | - Henry Clarke Warden
(1922) |
| (7) Basic Buddhism course | - (Phra Sum thorn) |
| (8) Speeches on Buddhism | - Shin Thithila |
| (9) ဇိနတ္ထပကာသနီကျမ်း | - ကျီးသဲလေးထပ်ဆရာတော်
(ခင်ချိုထွန်းစာပေ ၁၉၉၇) |
| (10) ရုပ်စုံဗုဒ္ဓသာသနာဝင် | - ရှင်ဇနကာ အိဝံသ |

SHWE MIN WUN U PHONE MYINT

Born in 1941 in Kyaiklat, a town of Ayeyawaddy delta. His parents were the traders, U Mg Sein and Daw Hla Kyi. First he started his career as a prove reader at a press in Yangon. After his completing university-education, he joined I.W.T as a pilot. He, however worked there for a short period. After that he worked at the editorial staff of Hanthawaddy-Daily and Thintbawa Magazine for about a decade. Then, he became one of the editors and translators of U.S.I.S. He worked as a lecturer at Soft Guide Computer Centre in 1996.

He wrote many articles and some books in Myanmar and in English. His professional career is teaching English and Publishing books. Some of his well-known works are "How to speak English well" (1994), "Short-Cuts and Better English" (1996), and "Well-Said" (1997).



အင်္ဂလိပ်စကားကို နိုင်ငံခြားသားများနဲ့ ယှဉ်ပြောချင်တယ်ဆိုရင်

ဒီစာအုပ်တွေကိုဖတ်မှ စိတ်ချရမှာပေါ့။

အကြိမ်ကြိမ်ရိုက်နှိပ်ရပြီး နာမည်ကျော်နေတဲ့ စာအုပ်များ -

ရွှေမင်းဝန်ဦးဘုန်းမြင့်

HOW TO SPEAK ENGLISH WELL (1994)

အကောင်းဆုံးအင်္ဂလိပ်စကားပြော



SHORT-CUTS & BETTER ENGLISH (1996)

တိုတောင်း၍ ပိုကောင်းတဲ့အင်္ဂလိပ်စကား



WELL- SAID ! (1997)

စကားထဲထည့်ပြောဖို့

မြန်မာ့ဗဟုသုတ

အာရုဏ်သစ်စာပေ

အမှတ်(၃၆၉)၊ ဗိုလ်ချုပ်လမ်း၊ ရန်ကုန်။

ဖုန်း-၂၈၇၄၁၀

ဆကဦးဘုန်းမြင့်

SPEAKING GOOD ENGLISH
INSTITUTE

အမှတ်(၄၉)၊ ၁၆၅-လမ်း၊ ဟာမော၊

ရန်ကုန်။

DIALOGUE

Dialogue on History of Buddha

ဗုဒ္ဓဝင်အင်္ဂလိပ်စကားပြော

ဤစာအုပ်တွင် . . .

'What's the essence of Buddhism?'

ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ အနှစ်သာရဟာဘာလဲ။

What's a Buddhist?

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တစ်ယောက်ဆိုတာဘာလဲ။

★ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း သိသင့်သိထိုက်သည့်အချက်အလက်များ၊

★ နိုင်ငံခြားသားများ မေးလာလျှင်ရုတ်တရက်ဖြေပုံဖြေနည်းများ၊

★ ဗုဒ္ဓဖြစ်စဉ်ကို အင်္ဂလိပ်လိုပြောပုံများ . . .

★ မြောက်ဦးမြို့ (မြို့မောင်း ရခိုင်ပြည်)ဟန်လင်း၊သီရိခေတ္တရာ၊
ဗိဿနိုး၊ ပုဂံစသည့် ရှေးမောင်းသုတေသနနှင့် ဆိုင်သော
အချက်အလက်များကို အင်္ဂလိပ်လိုပြောဆိုရှင်းလင်းနည်းများ၊

★ ယေရုဳသဲဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ်ကြီးအားကြိုဆိုဂုဏ်ပြုသည့်အနေဖြင့်
အထူးရေးသားထုတ်ဝေလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

SHWE MIN    PHONE MYINT
(FORMERLY)
EDITOR & TRANSLATOR

11.5.15

HAPPINESS TO ALL!

ILLUSTRATED BY KO SAN 1998